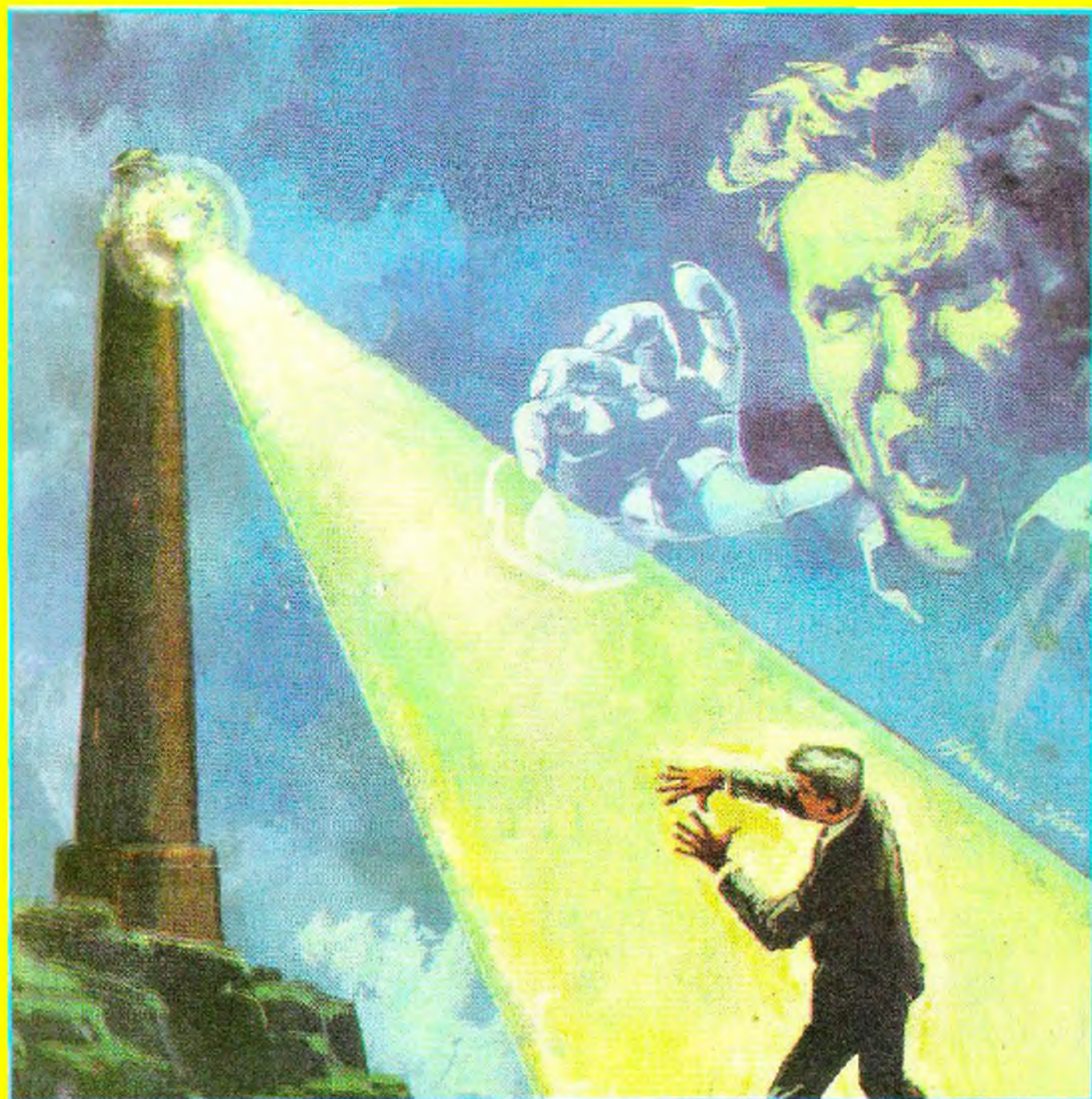

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
S F

POSLEDNJI FENIKS

Broj **8** • 150 dinara

M. L. ARNAUD

NAUČNA FANTASTIKA X – 100
SVESKA 8 /1986

B
ROTO
BIBLIOTEKA
X-100
S F

M. L. Arnaud

POSLEDNJI FENIKS

Direktor NIŠRO »DNEVNIK«
JOVAN SMEDEREVAC

Rukovodilac OOUR »Izdavačka delatnost«
ILJA VOJNOVIĆ

Urednik Redakcije književnih izdanja
MILORAD PREDOJEVIĆ

Urednik izdanja
GRADIMIR PAŠČANOVIĆ

Recenzent
DR STEVAN MICIĆ

Korektori:
ANĐA SILAK
OLIVERA KOVČIN

Tehnički urednik
JULIŠ ARVANITIDIS

Tiraž: 23000

Izdaje i štampa: Novinska, izdavačka i štamparska radna organizacija »DNEVNIK«, OOUR »Izdavačka delatnost«, Bulevar 23. oktobra 31, Novi Sad, telefon (021) 621-555. Broj žiro-računa 65700-603-6350.

RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

POSLEDNJI FENIKS

Bio je to njegov poslednji san. Oko njega je vladao mrak, nalazio se u potpunom ništavilu. Odjednom, iz dubina neizmerljivog ponora, u njegovu svest dopre glas...

»Da li vam nešto znači reč »Feniks«?

Nije bilo odgovora.

»Ništa? Tada zapamtite: vi ste Feniks 30... Dobro zapamtite: vi ste Feniks 30...«

Glas nestade na trenutak, da bi odjeknuo sa druge strane:

»Feniks 30 je na redu. Feniks 30, sada krećete na izvršenje vašeg prvog, istovremeno i poslednjeg zadatka. Sve instrukcije već ste dobili, ostaje samo da vam poželimo sreću...«

Glas se prekide, ovog puta definitivno. Zavlada duga tišina. On pokušava da otvori oči, ali nije mogao. Zatim pokušava da se pomeri. Uzalud – njegova svest više nije gospodarila telom. Pokušavao je da se seti zašto je tako mračno i tiho, zašto njegovo telo ne reaguje na želje uma, ali nije mogao – sećanje je bilo izbrisano. Tada u njegovoj svesti ponovo odjeknuše glasovi, ali sada slabi i nejasni.

»Ovo je broj trideset. Poslednji je na spisku« – reče prvi glas. – »Pogledajte ga izbliza.«

»Je li mrtav?« – upita drugi glas.

»Mrtav je koliko i pepeo Feniksa...« – odgovori prvi glas.

Glasovi su se i dalje čuli, ali sve slabije i nerazgovetnije, dok na kraju nisu sasvim utihnuli.

»Šta znači »mrtav«?« – pokušava da se upita. – »Pepeo? Feniks?«

Ali, nije mogao da nađe odgovor – i njegova svest pretvori se u ništavilo.

General Sink sedeo je za svojim radnim stolom, udobno zavaljen u fotelju. Upravo je čitao neki izveštaj, kada ga iznenada iz misli prenu kratak i snažan zvučni impuls. On pogleda na svoj ručni časovnik, iz koga je dopro zvuk – bilo je pet minuta do dvanaest časova.

»Pa, vreme je za pokret« – pomisli on.

Ustade i uze već spremnu tašnu. U tom trenutku oglasi se signal interfona na njegovom stolu i on pritisnu dugme. Iz zvučnika se čulo:

– Generale, ovde potpukovnik Konrad! Vreme je da krenemo, kola nas čekaju.

– Odmah dolazim! – odvrati general Sink i brzim korakom izađe iz svoje kancelarije.

Peter Sink je po činu bio general sa tri zvezdice, i taj položaj je u potpunosti i zasluživao. Bio je to snažan i energičan čovek, brz i precizan kada je trebalo doneti neku važnu odluku, a imao je čvrst duh kada se trebalo odupreti nekom stranom uticaju. Zahvaljujući svojim sposobnostima brzo je napredovao, i kao kruna svega, dobio je rukovodeći položaj u tajnom projektu koji je bio nazvan šifrom »FENIKS«.

General Sink ude u limuzinu koja je čakala pred zgradom i kucnu vozača po ramenu.

— Na aerodrom... — reče on.

— Najvećom mogućom brzinom!

Potpukovnik Konrad je sedeo na svom sedištu, ali nije rekao ništa — samo je sa generalom izmenio pogled pun razumevanja, koji je značio da se sve odvija kako treba.

Prve reči njih dvojice izmene tek kada su se našli u udobnoj kabini malog ali brzog mlaznjaka, koji je već leteo iznad nemirne površine velikog okeana, u prošlosti pogrešno nazvanog Tihi.

— Dakle, generale... Ipak ćemo uživo pratiti završni deo projekta »Feniks«.

— To je naša obaveza. Kada smo tri godine života mogli utrošiti na vođenje »Feniksa«, možemo još i ovih nekoliko dana... I tako ćemo uspešno privesti kraju taj projekat od izuzetne važnosti za čitav svet. A posle toga, čeka nas zasluženi odmor i, na kraju, vraćamo se na stare dužnosti...

Zvezda Pacifika je bila sasvim neobičan brod. Spolja gledano, to je bio stari teretnjak pred penzijom, od dugih plovidbi rasklimatan, nesiguran i čak opasan za sve koji se nalaze na njemu. Ali, to je bio samo spoljni izgled (koji, kao što je poznato, često vara). Neugledna spoljašnjost skrivala je do krajnosti perfektnu i opasnu unutrašnjost: »Zvezda Pacifika« imala je snažne motore, čvrstu konstrukciju, višeslojni čelijski trup (koji bi i u slučaju direktnog pogotka sačuvao brod od potonuća), sakrivene lansere raketa i automatske topove, kao i najmoderniju elektronsku opremu. U direktnom okršaju »Zvezda Pacifika« bila bi pobednik nad mnogim brodovima iz ratnih flota čak i najsnažnijih armija sveta. Ipak, to moćno oružje »Zvezda Pacifika« koristila je samo u samoodbrani — nije joj bilo u interesu da se bori sa bilo kim. Jer, to je ipak bio samo teretni brod, istini za volju namenjen za prevoz neobičajenog tereta: najmodernijeg oružja. Tu je bilo svega, počev od automatskih i snajperskih pušaka, preko bestrzajnih topova i raketnih bacača, sve do tenkova, aviona i mini-podmornica.

Službeno, »Zvezda Pacifika« bila je stari teretni brod namenjen prevozu svakojakih tereta, ali koji je velika većina običnih korisnika broskog prevoza izbegavala zbog »starosti«; u stvarnosti taj brod bio je moćno sredstvo trgovaca oružjem, pomoću koga su mogli brzo, sigurno i neopaženo da doture

svoju »robu« u bilo koji deo sveta, svejedno bio on »vruć« ili »hladan«... »Zvezda Pacifika« uspevala je u svakom poduhvatu, velikim delom zahvaljujući spretnoj i beskrupuloznoj posadi, koja bi se u kriznim trenucima pretvarala u prave pirate i brzo i lako uništavala svakog napadača.

Zahvaljujući svemu tome, »Zvezda Pacifika« važila je za siguran brod, kome su se bez rizika mogli poveriti čak i najopasniji i najprljaviji poslovi i zbog toga je bio izuzetno cenjen među svojim korisnicima...

General Sink dremuckao je u jednoj od retkih udobnih kabina na »Zvezdi Pacifika«. Posle celog dana provedenog na putu čak i takav odmor bio mu je dobrodošao, jer izuzetan napor tek je bio pred njim. Odjednom, u hodniku su se čuli koraci, a zatim i kucanje na vrata njegove kabine. On se u trenutku razbudi i otvori oči.

– Napred! – viknu.

Vrata se otvoriše i u kabinu uđe generalu nepoznat čovek. Par trenutaka stajao je neodlučno, a zatim zatvori vrata za sobom.

– Pridite! – reče general.

Nepoznati izade na svetlo i general vide da on na sebi ima mornaričku uniformu.

– Dakle, gospodine kapetane? – reče general.

– Dakle, gospodine generale? – odvrati ovaj, i njih dvojica se nasmejaše.

– Sedite, zašto stojite? – reče general. – U stvari, ovde bi trebalo da vi budete domaćin, a ne ja...

Jer, pred generalom je stajao kapetan »Zvezde Pacifika«. Kapetan sede, a general ustade i napravi par koraka do malog bara, smeštenog u zidu kabine. Natočio je dve čašice žestokog pića, vratio se nazad i jednu pružio kapetanu.

– Dakle, ja ću ipak biti domaćin – uzdahnu general.

On sede u svoju fotelju, otpi gutljaj i zatim se oštro zagleda u kapetana.

– Prekršili ste dogovor – reče on. – Bilo je naređeno da nijedan član vaše posade ne sme ostati na brodu, pa ni vi. Ali, vi ste ovde! Baš me zanima gde ste se bili tako dobro sakrili; moji ljudi su pre polaska dva puta pretražili brod, i oba puta zaključili su da je »čist«...

– U pitanju je greška... – pokuša da se opravda kapetan.

– Noć pre polaska broda, to jest juče uveče, mornari su priredili jedno malo bučnije veselje. Popio sam previše, zaboravio na dogovor i vratio se nazad na brod, u svoju kabinu. Kada sam se jutros probudio, brod je već bio daleko na pučini...

General Sink ga je posmatrao mirnim pogledom, koji nije davao ni najmanje šanse da se može naslutiti o čemu razmišlja. Zatim otvori svoju tašnu i počeo da pretura po njoj. Posle nekoliko trenutaka našao je dosije koji je tražio.

– Šifra N1-FENIKS-128. POVERLJIVO – počeo da čita. – Karl Remer, kapetan broda »Zvezda Pacifika«. Star 43 godine, nekažnjavan, nikada nije bio pod istragom, dakle: službeno čiste prošlosti. Neoženjen, ali ljubitelj žena. Lukav, inteli-

gentan, sposoban, spretan, bez iluzija. Uz odgovarajuću nagradu pouzdan. Zadatke izvršava korektno, na najbolji mogući način. Čvrst karakter, bez poroka.

General ponovi poslednje reči:

— Bez poroka! Kako se takvom čoveku može desiti da u pijanstvu prekrši reč datu u poslovnom dogovoru? A sem toga, ne delujete nimalo mamurno, a nije prošlo suviše vremena od vaše »pijanke«...

Kapetan ispi svoje piće u jednom gutljaju i napravi bespomoćan izraz lica.

— Vidim da ništa ne prepustate slučaju — uzdahnu on. — Pravi razlog, ako budete poverovali u njega, jeste da nisam mogao tek tako da prepustim svoj brod na korišćenje nekome nepoznatom — bez obzira na ogromnu sumu koju ste vlasniku broda dali kao garanciju. Ipak, petnaest godina kapetan sam na njemu...

General ustade i pride prozoru. Kroz okrugli otvor iluminatora videla se širina pučine, blago zatalasana.

— Tim nerazumnim postupkom doveli ste me u vrlo neprijatnu situaciju — reče general.

— Bez obzira na motiv. Prema propisima, sada bi trebalo da svojim ljudima naredim da vas pritvore do kraja putovanja...

On se okrenu.

— Ali to neću uraditi pod jednim uslovom.

— A to je? — sa olakšanjem upita kapetan.

— Znam da ste čovek koji ume da čuva tajnu. Eto, to je jedini uslov. Da ono što budete

videli i čuli na ovom putovanju od nekoliko dana zauvek zadržite za sebe!

— Obećavam! — reče kapetan.

— Ali, pazite se — nastavi general. — Ako nekome ispričate makar ijednu reč, mi ćemo to saznati. I, možete mi verovati, zažalićete što nećete moći da promenite kožu!

Karl Remer i ne trepnu na te reči, ali oseti neprijatnu hladnoću oko srca — ni najmanje se nije radilo o šali.

General Sink natoči sebi još jednu čašicu.

— U vaše zdravlje, kapetane Remer! — nazdravi.

Prošla su dva dana od polaska. Vedri i topli dan zamenila je noć, koja je bila jasna i prohladna. »Zvezda Pacifika« plovila je otprilike polovinom snage po relativno mirnoj površini mora. Kapetan Remer stajao je naslonjen na ogradu palube i ćuteći pušio, pokušavajući da posmatranjem postojane svetlosti zvezda vrati sebi mir. Odjednom, u tami iza njega odjeknu glas:

— Dobro večer, kapetane!

On se okrenu i pred sobom ugleda generala Sinka.

— Dobro večer, generale.

— Mislio sam da nemate poroka, kao što piše u vašem dosijeu — reče general pokazujući na cigaretu u kapetanovoj ruci.

— Ah, to! Ponekad, kad mi živci popuste, zapalim. Ali, nemam naviku.

I on spretnim pokretom baci opušak daleko preko ograde.

— Sada mislim da bi bilo hiljadu puta bolje da nisam pošao

na ovo putovanje — reče kapetan Remer.

— Zašto?

— Pa, od kapetana broda degradiran sam do beskorisnog, nepoželjnog putnika. Zna li šta mi se juče dogodilo?

— Ne.

— Moj običaj je da pre nego što odem na spavanje svratim do komandnog mosta i proverim je li sve u redu. To sam i juče hteo da uradim, bez obzira što sada posadu čine vaši ljudi. I, taman sam otvorio vrata i ušao unutra, kad sam zastao kao ukopan: nekoliko mrkih tipova, koji su verovatno vaši oficiri što komanduju kretanjem broda, brzinom revolveraša sa Divljeg Zapada trgli su pištolje i uperili ih u mene! Mislio sam, ako se pomerim i za milimetar, biću izrešetan! Nekoliko trenutaka stajali smo tako, a onda su valjda videli da sam bezopasan pa su spustili pištolje. Tada me je jedan od njih, neki grmalj, izbacio napolje uz reči da sam nepoželjan, da treba da nestanem i da se više ne pojavljujem tamo!

General Sink se blago smeškao.

— To da čujem na svom brodu! — nastavi Remer. — Da, hiljadu puta bi bilo bolje da sam ostao na obali. Zaista, generale, mogu za sebe reći da sam čovek čvrstog kova — kroz svašta sam prošao u životu, i ne jedanput život mi je visio o koncu. Neki me čak smatraju surovim — ali kad sam se našao među vašim ljudima, verovatno sam osećao isto što i ovčica okružena čopom vukova!

— Naredio sam svojim ljudima da ne sme da vam nedo-

staje ni dlaka iz kose — reče general. — Ali, takode sam naredio da ono što je tajna treba da ostane tajna. A vi nemojte previše izazivati, nekom bi se mogao omaknuti prst na okidaču. Znaete kako je: u napornoj i važnoj emisiji i nervoza je velika.

— Ali, ostavimo sada to — reče kapetan Remer. — Imam jedno pitanje za vas.

— Recite — uzvрати general.

— Umete li da raspoznajete sazvežđa na nebu?

— Nešto malo... Ona poznatija, kao Veliki Medved ili Orion, na primer.

— Dobro. Vidite li onu zvezdu levo od pramca, pa gore?

— Da.

— To je Severnjača — reče kapetan. — Poznata je po tome što stalno stoji iznad pravca ka severu. A sad probajte da odredite u kom pravcu se krećemo.

— Otprilike ka severoistoku.

— Tačno! A znate li u kom pravcu smo se kretali pre dva časa, kada sam došao ovde? Tačno ka severu!

— A to znači...

— To znači da kružimo! — odreza kapetan. — Došli smo nasred Pacifika i ovde besmisleno kružimo!

— U pravu ste — reče general. — Mi kružimo, ali ne besmisleno. Čekamo.

— Ali šta?

General uzdahnu.

— Objasniću vam. Vi znate da se na orbiti oko Zemlje nalaze hiljade satelita. Otprilike polovina od njih namenjena je za vojne potrebe, a polovina od te polovine služi za izvidanje, ili grublje rečeno — za špijuniranje. Naravno, mi ne želimo da

cilj našeg putovanja bude otkriven, ali ne možemo pobeći. Danju su dovoljne kamere sa običnim filmom, a noću sa infracrvenim i neko ko ima satelit može da nas prati kako god voli! Znam, reći ćete da je brod premazan bojom koja sprečava emitovanje IC zraka, ali nešto ste zaboravili: trag koji brod ostavlja za sobom. Utrošena energija pogona ne koristi se samo za kretanje broda, ona i malo zagreje sredinu kroz koju se brod kreće. Na snimcima u IC svetlosti ta razlika u temperaturi vode opaža se kao od šale – to je otprilike kao kada lovac prati divljač po snegu; ona ne može pobeći, trag je izdaje...

– Ali, šta onda čekamo? – upita kapetan.

– Ipak, postoji jedan način da pobegnemo – a to je da nađemo zaklon koji će nas štititi od pogleda sa orbite. Za dva, najkasnije za tri dana, iznad oblasti u kojoj se nalazimo naći će se uragan »Betsi«. To će biti naš zaklon...

Čak i u mraku palube general Sink mogao je da primeti kako lice kapetana Remera postaje belo...

Kapetan Remer zatvori oči i u jednom gutljaju iskapi čašicu žestokog pića. Zatim je, odsečnim pokretom ruke, pruži ispred sebe. General Sink naćoći mu još jedno piće.

– Ako mi to kažete još jednom, dobiću srćani udar! – sa mukom izgovori Remer. – Dođavola, ni vi, a ni bilo koji od vaših ljudi ne izgleda kao samoubica, pa ipak – izgleda da

vam nije previše stalo do života...

– Vaš brod je izuzetno ćvrst – mirnim glasom progovori general Sink. – Ima višeslojni ćelijski trup, a svi otvori mogu se tako zatvoriti da se ostvari gotovo potpuna hermetizacija. Naravno, da nije ispunjavao sve nužne preduslove, ne bismo ga ni uzeli za ovaj poduhvat... Naši stručnjaci su sigurni da će izdržati.

– Vi ste izgleda smetnuli sa uma »Titanik«... – rezignirano reće Remer. – I on je imao višeslojni ćelijski trup, i svi eksperti su smatrali da je to savršenstvo i da je apsolutno nemoguće da nastrada. Ali, već na prvom putovanju jaće ga je okrznila jedna santa leda i on je za desetak sati potonuo, odnevši sa sobom nekoliko stotina života...

– Na ovim širinama nema leda – reće general. – Naravno, neprijatno je biti u području uragana, ali moramo biti sigurni da nismo špijunirani... A sada ću vam reći nešto što će vas možda iznenaditi: čak i ako se dogodi da »Zvezda Pacifika« potone, naša misija biće izvršena u potpunosti – jedino bi bilo nezgodno što bismo svi mi u tom slučaju završili kao mrtvaci...

Kapetan Remer na ovo ostade bez komentara.

Bilo je gore nego što je general Sink mislio da će biti. Dok je hodao dugim hodnicima u unutrašnjosti broda, pod se periodićno naginjao po pedesetak stepeni na jednu pa na drugu stranu, što je od njega zahtevalo

izuzetno pažljivo i sporo kretanje. Nerviralo ga je neprekidno pucketanje brodske konstrukcije – izgledalo je kao da je brod živo biće koje cvili pri svakom udaru talasa. Na sreću, svi otvori bili su pažljivo zatvoreni, pa u unutrašnjost broda nije prodrila ni kap vode. Sem toga, brod je bio tako proračunat i napravljen da može izdržati i potpuno prevrtanje – okretanjem oko ose težišta brzo bi se vratio u normalan položaj. Tako je posle svakog poniranja u prostor između bregova talasa sledilo uspravljanje.

Najzad, general Sink stiže do komandne kabine. Pokuca jedanput snažno i tri puta slabo (što je bila ugovorena šifra), a zatim uđe unutra. Oficiri su ga dočekali u stavu mirno. On im dade znak da nastave sa radom, dok njemu pride jedan od njih, mlad, visok i vrlo snažan čovek.

– Majore Foster, stigao sam – reče general Sink. – Kako napredujemo?

– Sada smo svega oko 20 nautičkih milja daleko od tačke »X«. – reče Foster. – Ali, poslednjih nekoliko sati krećemo se vrlo sporo: po ovakvom moru gotovo je nemoguće upravljati i ploviti određenom brzinom. A ostalo je još svega osam časova do trenutka »0«...

– Nemojte se previše uzbuđivati. Ubrzo ćemo se naći tačno ispod centra uragana. Prema objašnjenju naših meteorologa, tu vlada polje u kome se dejstva poništavaju – što znači da će vetar i talasi prestati – reče general Sink. – Sve će biti u redu.

Nije stigao ni da završi rečenicu, kad ljuljanje broda u trenutku prestade – što je bila brza potvrda njegovih reči. Svi u komandnoj kabini uhvatiše se za učvršćene predmete – naime, toliko su bili navikli na ljuljanje da ih je nagli dolazak normalnog stanja doveo u opasnost da se sruše!

General Sink se uspravi.

– Majore Foster, – reče on – do sada je na snazi bila plava pripravnost, a sada ćete narediti žutu! Najvećom brzinom krenimo ka tački »X«. Nije važno što ćemo stići nešto ranije – nemamo puno vremena... Prema proceni naših meteorologa, u zoni stabilnosti možemo biti najviše nekoliko sati, koliko će trajati njen prelazak iznad tačke »X«...

Major mu otpozdravi, a zatim se okrete i poče da izdaje naređenja svojim ljudima. General Sink za to vreme pride prozorskom oknu – napolju se video redak prizor: površina okeana bila je mirna, čak i glatka, dok su na svega nekoliko stotina metara iznad oblaci ključali i menjali svoj oblik i položaj.

»Kao u uzavrelom loncu...«

– pomisli general Sink.

Zatim iz džepa izvadi minijski primopredajnik i pritisnu dugme za poziv. Nekoliko sekundi kasnije, iz uređaja je dopro kratak zvučni signal – odziv sagovornika.

– Potpukovniče Konrad, jeste li čitavi? – upita general.

– Naravno! Jedino, izgleda da me je uhvatio neki blaži oblik morske bolesti zbog ljuljanja. Ali, ono je malopre prestalo, pa sam sada sasvim u redu.

– Odlično! – reče general Sink. – Da li je moja tašna još uvek kod vas?

– Pa, s obzirom da mi je lancem privezana za ruku, a da su mi ruke na broju, odgovor na vaše pitanje je potvrđan! – pokušava da se našali Konrad.

– Kako je naš prijatelj Remer?

– Malo je više popio i sada spava. Izgleda da je vrlo otporan na oluje kad je mogao da zaspi pri onolikom ljuljanju.

– A sada, potpukovniče Konrad, slušajte me vrlo pažljivo: data je žuta pripravnost, a uskoro će i crvena. Vi znate šta to znači. Zatim, probudite našeg prijatelja i neka krene sa vama – obećao sam mu da će prisustvovati završnom delu projekta »Feniks«. Dakle, za deset–petnaest minuta srešćemo se na ugovorenom mestu. Kraj.

U jednom pokretu general Sink isključuje aparat i vrati ga u džep, a zatim brzim korakom izađe iz komandne kabine – tu više nije imao posla.

Ispred ulaza u centralno skladište »Zvezde Pacifika« stajala su četiri čoveka: pored samih vrata skladišta bila su dva krupna stražara, mrkih izraza lica, naoružani automatskim puškama, a nekoliko metara dalje stajali su potpukovnik Konrad i kapetan Remer. Kapetan se osećao vrlo neugodno: lica stražara i njihova celokupna pojava verovatno bi bili neprijatni i na dnevnom svetlu, a u slaboj žućkastoj svetlosti koja je vladala u utrobi broda imala su zaista avetinjski iz-

gled. Sem toga, oružje jednog stražara bilo je spremno za paljbu i upereno tačno u njegove grudi. Iako je isti slučaj bio i sa potpukovnikom, on se mnogo manje uzbuđivao zbog toga – znao je da su stražari profesionalci, koji su u stanju satima da stoje nepomično, i da posle toga u deliću sekunde zapaze opasnost i unište napadača. Na olakšanje kapetana Remera, uskoro se začuše koraci i iz dubine hodnika pojavi se general Sink.

– Šifra za sigurnost glasi: 20 – 20 – 02, *Feniks* – reče on stražarima. – Pozovite majora Kerola!

Jedan od stražara pokuca na masivna vrata. Trenutak kasnije ona se polako otvoriše i iz skladišta izađe čovek srednjeg rasta, obučen u radni kombinezon bez oznake čina. On stade pred generala.

– Majore Kerol, mило mi je što se ponovo vidimo! – reče general. – Ovo je potpukovnik Konrad, moj pomoćnik, a ovo kapetan »Zvezde Pacifika« Karl Remer.

Kerol im klimnu glavom u znak pozdrava.

– Potrebna mi je moja tašna, potpukovniče! – reče general Sink, okrenuvši se Konradu.

Ovaj podiže ruku za koju je tašna bila vezana. General je otključa, izvadi jedan koverat i ponovo je zaključa.

– Tako! – reče general. – Majore Kerol, u ovom kovertu je naređenje za vas.

Major otvori koverat i brzo pročita kratki tekst:

»Komitet za bezbednost pri Oružanim snagama Federacije

Datum: 29. IX 2097. Namenjeno majoru specijalnih tehničkih službi Polu Kerolu, lični broj 0534 – 2536 – 1961 – STS. Ovo naređenje predaće vam lično general Peter Sink. Od trenutka njegovog dolaska pripada mu potpuna komanda u vođenju završnog dela projekta »Feniks«. Lica u njegovoj pratnji mogu se slobodno kretati. Šifra za sigurnost: 20 – 20 – 02. Feniks.«

Major Kerol se pomeri u stranu i, pokazavši na otvorena vrata, reče:

– Izvolite ući!

General Sink ude, prvi, a za njim Konrad i Remer. Na kraju, u skladište ude i major Kerol i pažljivo zabravi teška metalna vrata.

Centralno skladište »Zvezde Pacifika« bilo je dugačko oko četrdeset, široko petnaest i visoko deset metara. I u njemu su bila uključena samo slaba žuc-kasta svetla, koja su označavala da je na snazi žuta pripravnost.

Kapetan Remer obazre se oko sebe. Iznenadilo ga je što u skladištu nema puno stvari – za vreme njegovih plovidbi obično bi bilo ispunjeno do krajnjih mogućnosti. Zapravo, jedino što se nalazilo u skladištu bilo je tridesetak neobičnih metalnih blokova, svrstanih u dva reda, i neka mašina koja je izgledala kao dizalica i bila smeštena u prostoru između redova. Kapetan krajičkom oka u uglovima skladišta zapazi i četiri stražara, vrlo slična onima što su stajali ispred skladišta.

General Sink se okrete prema kapetanu.

– Dakle, obećao sam vam da ćete sve videti – znam da će to potpuno zadovoljiti vašu radoznalost, i kad se sve ovo završi nećete doći u iskušenje da nešto izbrbljate – reče on. – Do početka crvene pripravnosti ostalo je još malo vremena, ali ipak dovoljno.

– Prvo bih vas nešto upitao – reče Remer. – Šta se nalazi u tim sanducima?

– Otprilike isto ono što i vi stalno prevozite – odgovori general Sink.

Kapetana ovaj odgovor zbuni na trenutak, a zatim mu lice dobi žestok izraz. On uzviknu:

– Do đavola! Generale, ako je u tim sanducima nekakvo oružje, onda sve ovo nema smisla! Pa ja sam prevozio čak i projekte sa nuklearnim bojevim glavama, a obezbeđenje tada nije bilo ni kao deseti deo ovog vašeg!

General Sink ga je mirno posmatrao.

– A šta ako je ovo oružje sto... ili čak hiljadu puta moćnije od nuklearnih bombi! – tiho reče general.

Remer ućuta, sada sasvim zbunjen.

– Pođite za mnom – reče general i krenu iz predvorja skladišta gde su se nalazili pravo ka sanducima.

Dok su hodali, general Sink se okrete i upita Remera:

– Jeste li čuli za Fenikse?

– Ne. O čemu se radi?

– To je oružje o kome sam vam pričao!

General Sink se zaustavi kod poslednjeg sanduka u drugom redu i pomilova njegovu savršeno glatku površinu. Zatim ot-

vori jedan mali poklopac sa strane, i na polju tastera koji su bili u udubljenju pod njim ot-kuca šifru. Istog trenutka, prva trećina gornje ploče poče bešumno da se diže uvis, otkrivajući unutrašnjost sanduka.

– Ovo je broj trideset. Poslednji je na spisku – reče general Sink. – Pogledajte ga izbliza.

Kapetan Remer nagnu se nad otvor i ukoči se od zaprepašćenja: unutar čvrstih metalnih zidova sanduka, ispod debelog providnog sloja od nekog kape-tanu nepoznatog materijala, videlo se lice čoveka! On zadrža pogled, zapažajući detalje: čovek je bio mlad, tamne kose i savršeno opuštenih, mekih crta lica. Zapravo, ceo njegov lik bio je neoštar i kapetan u trenutku shvati da se on nalazi u nekoj gustoj tečnosti. Oči čoveka bile su zatvorene, videlo se da ne diše, a plavo-zelenkasta fluorescentna svetlost unutrašnjosti sanduka davala je njegovoj ble- doj koži nezemaljski izgled. Kapetan se okrete ka generalu.

– Je li... mrtav? – upita.

– Mrtav je koliko i pepeo Feniksa... – odgovori general Sink.

U tom trenutku, vremenski mehanizam koji je kontrolisao poklopac stupi u dejstvo i sanduk se bešumno zatvori. Oni krenuše dalje kroz prostor između redova.

– Znate li legendu o Feniksu? – general Sink upita Remera.

– Prema starom egipatskom mitu, to je bila ptica koja bi se jednog dana u godini radala iz svog pepela, svojom lepotom i sjajem zasenjivala sve unao-

kolo, da bi se ponovo pretvorila u pepeo...

– Tačno! Pre tri godine, kada smo započeli ovaj projekt, neko iz naše ekipe setio se te legende, i po njoj je ceo projekt dobio ime »Feniks«, a ovih trideset momaka nazvani su »Feniksi«.

General zastade na trenutak i pokaza na sanduke.

– Pitali ste da li je mrtav, odnosno da li su mrtvi, a ja sam rekao: »Mrtav je koliko i pepeo Feniksa«. Vidite, ovi sanduci ne služe za umrle, već za žive osobe. U stvari, pravilnije ih je zvati »hibernacioni sarkofazi«. Sigurno ste čuli za hibernaciju, stanje na izgled slično snu, ali u kome je ljudski metabolizam na minimumu, pa hiljade godina spoljašnjeg vremena, za hibernisanog predstavlja tek nekoliko meseci. Zapravo, ova tela u sarkofazima nisu mrtva onoliko koliko je to bio Feniksov prah, ali kad se probude, njihov sjaj biće ravan blesku Feniksa!

Kapetan Remer zurio je u njega sa izrazom lica koji nije mogao sakriti ogromno iznenađenje. Usta su mu bila poluotvorena, ukočena – kao da je želeo nešto da kaže, ali to nije bio u stanju.

– Pitanja... desetine pitanja vidim vam u očima – reče general Sink. – Ne morate se truditi da ih postavljate – ja ih znam. Pokušaću da vam odgovorim...

U tom trenutku, oglasi se pozivni signal primopredajnika. General Sink ga hitrim pokretom izvadi iz džepa i uključi.

– Ovde komandni most, govori major Foster – čulo se iz zvučnika. – Da li je na vezi general Sink?

– Ja sam, majore. Šta se dogodilo?

– Generale, stigli smo na cilj! Tačka »X« je ispod nas!

– Odlično! Naređujem da počne crvena pripravnost! Istovremeno naređujem da se krene sa izvršavanjem završnog dela operacije »Feniks«...

– Razumem, generale! – reče Foster. – Imate li još neku poruku?

– Za sada, ne – odgovori general Sink i prekide vezu.

Žuta svetla se ugasiše, a istovremeno crvena su stupila u rad. Sumrak, koji je do tada vladao u skladištu, postade još veći. General Sink okrete se ka kapetanu Remeru.

– Kapetane, da ovde ne bismo smetali, predimo u donji deo skladišta.

Ispred njih odjednom se pojavi major Kerol.

– Majore, kao što vidite, na snazi je crvena pripravnost. Naređujem da odmah počnete sa izvršenjem vašeg zadatka. I, budite što brži. Nemamo puno vremena! – reče general Sink.

– Razumem! – salutira Kerol i skloni se u stranu.

General Sink i kapetan Remer vratiše se brzim korakom u predvorje skladišta, gde se od početka nalazio potpukovnik Konrad.

– Potpukovniče, imate li možda neku primedbu? – upita general.

– Za sada sve teče po planu... I ljudi i tehnika su perfektni.

– Bolje je da komplimente ostavimo za kraj, kada sve bude gotovo – odvrati general Sink.

Major Kerol zauze svoje mesto za složenim komandnim pultom, koji se nalazio u njihovoj blizini, i oni obratiše pažnju na njega. On pritisnu nekoliko dugmeta i televizijski ekran na pultu zasvetle, kao i mnogobrojni kontrolni indikatori i lampice.

Istog trenutka složena mašina, koja je do tada nepomično stajala između dva reda sanduka, stupila je u dejstvo. Voda spretnim Kerolovim komandama, ona se zaustavi u dnu skladišta, gde se nalazio otvor u brodom trup, hermetički zatvoren sigurnosnim poklopcem. Na TV-ekranu kontrolnog pulta videla se slika koju je davala kamera spregnuta sa jednom od mehaničkih ruku mašine. Tako je major Kerol mogao savršeno da koordinira pokrete te ruke, i da pomoću nje izvodi vanredno složene zahvate. Mehanički prsti ruke snažno se uhvatiše za bravu poklopca. Ruka se okrenu jedanput i iz brave se začu škljocanje – sigurnosni poklopac bio je oslobođen! Automatski mehanizam stupi u dejstvo, i poklopac se polako uspravi, a zatim se zaustavi u stabilnom položaju, nagnut na drugu stranu, od otvora. Istog trenutka, kroz otvor počeo da prodirati voda.

– Kapetane Remer... – govori general Sink, prekidajući neprijatnu tišinu, – bilo je pametno od vas što ste napravili ovaj sigurnosni otvor. Ako se ne varam, voda će prodirati još neko vreme – sve dok se pritisak vazduha u skladištu ne izjednači sa pritiskom vode u otvoru.

– Tačno – odgovori Remer.
– Otvor se nalazi na najnižoj tački skladišta, a ono je hermetički zatvoreno, i vazduh koji se nalazi u njemu zbog toga ne može ustupiti svoju zapreminu vodi.

Ipak, voda je i dalje prodirala, i već je bila zahvatala prostor oko njih samih. Major Kerol se okrenu prema generalu Sinku.

– Generale, voda prodire nesmanjenom brzinom. Da prekinem operaciju i spustim poklopac? – upita on.

– Ne! Ako postane opasno, uzećemo maske i boce sa komprimovanim vazduhom – odgovori general Sink. – Kapetane Remer, da li ćete nam, ako bude potrebno, pozajmiti ronilačku opremu iz vaših rezervi za slučaj opasnosti?

Kapetan Remer se osmehnu, shvativši da general Sink izvanredno poznaje njegov brod – jer znao je da se u zidovima skladišta nalazi sakrivena oprema za spasavanje.

– Neće biti potrebno, generale – reče on. – Voda više ne prodire.

Zaista, strujanje vode oko poklopca preostalo je, i ona je bila prozirna, a njena površina savršeno mirna.

– Taj otvor... – nastavi Remer, – bio nam je od velike koristi kada smo dopremanje oružja morali da vršimo tajno. Pod zaštitom noći i oluje prišli bismo nekom pustom mestu na obali, i kroz otvor izbacili oružje, zapakovano u nepromotivne sanduke. Kasnije bi ronionci naručioca, takode noću, pronalazili sanduke na dnu i izvlačili ih na kopno.

Istovremeno, mašina se pokrenu: udaljila se od otvora i prišla prvom hibernacionom sarkofagu sa leve strane. Snažne mehaničke ruke, uhvatiše sarkofag i podigoše ga. Mašina se, noseći sarkofag, u sporom kretanju vratila u blizinu otvora. Sinhronizovano, mehaničke ruke ispustiše sarkofag, i on pade u otvor, izazivajući eksploziju kapljica vode.

– Do đavola! – uzviknu Remer. – Generale, izvinite što se mešam u posao koji me se ne tiče, ali okean je dubok više kilometara. Bojim se, kad se nešto baci u njega, nikad više neće biti nađeno!

– Kapetane, dobro ste konstatovali: ovaj posao nimalo vas se ne tiče! – odgovori general Sink. – Pa ipak, budite strpljivi – kasnije ćemo vam sve objasniti.

Mašina podiže i drugi sarkofag: posle nekoliko trenutaka, i on nestade u otvoru, uz mnoštvo raspršenih kapljica.

Kapetanu Remeru kroz svest prolete slika belog, mirnog lica mladića. Pri pomisli na taj lik, uspavan i zatvoren u metalni sanduk, koji će za nekoliko trenutaka nezadrživo tonuti ka večnoj tami i hladnoći okeanskog dna, on se strese od jeze.

– Zaista... – on naglas izgovori svoju misao. – Ne bih voleo da sam na njihovom mestu!

General Sink okrete se k njemu.

– Iskreno rečeno, slažem se sa vama – reče on. – Ipak, već sam dovoljno star da bih menjao svet – navikao sam na njega ovakvog kakav je sad. Feniksi su mladi, njima pripada budućnost...

Izadnji sanduk nestade u otvoru. Jedna mehanička ruka mašine dohvati poklopac i lagano ga spusti u prvobitni položaj, zatvarajući otvor. Mehanička ruka obuhvati bravu. Začulo se škljocanje – brava je bila zaključana, a otvor hermetički zatvoren. Major Kerol isključujući pult i ustade sa stolice.

– Generale, svi Feniksi spuštteni su u okean. Naš posao je završen!

– Odlično, majore! Uverio sam se da ste se maksimalno potrudili – reče general Sink.

– A sada, pripremite ljude za povratak.

On se okrenu prema vratima.

– Mi ćemo otići u naše kabine – nastavi general Sink. – Otvorite vrata skladišta!

Major Kerol otkuca šifru na elektronskoj bravi, a zatim otključa i mehaničku bravu. Teška metalna vrata polako se otvore, i general Sink, potpukovnik Konrad i kapetan Remer izađoše u hodnik.

– Do viđenja, majore! – reče general Sink, i oni krenuše kroz hodnik koji je vodio naviše, ka gornjim palubama.

General Sink izvadi primopredajnik iz džepa i uključi ga.

– Majore Foster, ovde general Sink! Javite se!

– Ovde Foster! Prijem – čulo se iz zvučnika malog uređaja.

– Majore, zadatak je okončan! Nastavite po predviđenom kursu! – reče general Sink. – I, uspostavite žutu pripravnost!

– Razumem! Generale, ponovo ulazimo u polje dejstva uragana. Držite se!

– Majore, hvala na upozorenju. Kraj – reče general Sink i prekide vezu.

Već posle nekoliko trenutaka brod je počeo da se ljulja. Hodnik se jako nagnuo, njih trojica izgubiše ravnotežu i padoše.

– Prokletstvo! – uzviknu potpukovnik Konrad.

– To je tek početak! – odvrati kapetan Remer.

Hodnik se vratio u vodoravan položaj i oni ustadoše. Kretanje su nastavili uz zid hodnika, znatno sporije i opreznije. Posle petnaestak minuta bili su ispred kabine generala Sinka.

– Pozivam vas na piće! – reče general. – A vama, kapetane, dugujem i jednu zanimljivu priču...

I pored snažnog ljuljanja koje je izazivao uragan, u kabini generala Sinka bilo je udobno i prijatno. Sumorno raspoloženje, koje je kapetana Remera obuzelo za vreme boravka u skladištu, iščezlo je kada se našao u prijatnom ambijentu, zavaljen u meku fotelju, držeći u ruci punu čašu žestokog pića.

– Generale, živeli! – uzviknu on, podižući čašu. – Nazdravljam za uspeh vašeg poduhvata, iako još uvek ne znam o čemu se zapravo radi.

General Sink i potpukovnik Konrad podigoše svoje čaše otpozdravljajući.

– Hvala, kapetane – reče general Sink.

Neko vreme u tišini su ispijali piće, a onda general Sink iznenada progovori:

– Znaite, kapetane, priča koju ću vam ispričati duga je i složena – teško mi je da nadem odgovarajući početak...

– Pa, generale – smišljajte je polako – reče kapetan Remer.
– Ja nikuda ne žurim, pretpostavljam da ni vi to ne činite.

– Dobro! Dakle, priča počinje na mestu gde se ne dešava ništa specijalno uzbudljivo: u statističkom centru Oružanih snaga Federacije. Da vam bolje ilustrujem to mesto, reći ću da se radi o prostoriji od pedesetak kvadratnih metara, u kojoj svoje poslove obavlja desetak službenika. Sem njihovog radnog, i neizbežnog kancelarijskog nameštaja, u toj prostoriji nalazi se i terminal – pult za vezu sa centralnim kompjuterom Oružanih snaga. Kao što već i pretpostavljate, tih desetak službenika-statističara obavlja istraživačke programe po naređenjima njihovih pretpostavljenih, i pri tom koriste podatke koje dobijaju od centralnog kompjutera, što je vrlo savremen i uspešan način rada. Pre nekoliko godina oni su dobili zadatak da izvrše jednu zanimljivu analizu. Radilo se o praćenju psihofizičkih osobina čoveka-borca, kroz vremenski period u kome su podaci bili sakupljani; dakle, u kompjuteru su postojali podaci sa regrutnih ispitivanja najvećih armija sveta pred svetske ratove, zatim pred neke veće lokalne ratove i na kraju, savremeni podaci iz doba oformljavanja Oružanih snaga Federacije.

Kompleksnost analize isključila je mogućnost greške, i dobijem rezultat zaista se slagao sa logikom zdravog razuma: ljudska rasa atrofira u fizičkom pogledu, a u intelektualnom napreduje. Znam, primetili biste

da i savremena oružja postaju sve složenija, i da je za rukovanje njima potrebna pamet nego snaga. Ta tvrdnja je u izvesnoj meri ispravna. Međutim, čovek je koherentno, celovito biće: ako mu se na jednoj strani znatno oduzme, bez obzira što mu se na drugoj strani doda, dolazi do znatnog smanjenja ukupne sposobnosti. Dakle, možemo zaključiti da je stepen fizičke atrofije proporcionalan napretku nauke i tehnike, čija dostignuća čoveku omogućavaju lakši život, a istovremeno ga time oslabljuju.

Sada ću preći na drugu temu: jačanje Organizacije Ujedinjenih Nacija. Dakle, u naše doba smanjuje se moć pojedinih država – nasuprot tom, moć Federacije jača. Sve je bliže vreme u kome će država izumreti, a Federacija prerasti u jedinstvenu, svetsku državu. Time će biti okončani ratovi, krize i sukobi – vlašće opšti mir. Možda je, gledano, s tog aspekta, problem fizičke atrofije ljudskog roda besmislen. Jer, čemu ljudima fizičke ratničke sposobnosti – ako neće birati ratova? Odgovor je da nije isključen rat među civilizacijama iz različitih planetskih sistema. Istorija se ponavlja: među civilizacijama unutar Galaksije mogući su, u budućnosti, sukobi i ratovi, sve dok jednog dana ne bude stvorena Galaktička federacija. U tom međuvremenu – dakle, od trenutka uključivanja ljudske rase u međuzvezdane tokove, pa do formiranja Galaktičke federacije, mi ćemo biti u najvećoj opasnosti: moguće je da neka naučno-teh-

nički naprednija rasa poželi da preuzme naše pozicije. U krajnjem slučaju, koji je takođe moguć, neka strana rasa želela bi da izvrši genocid nad nama – da nas zauvek uništi!

– Ipak, generale... – upade kapetan Remer, – da li je naš zadatak da brinemo zbog nečega što se može dogoditi u dalekoj budućnosti? I onako, tada nas već odavno uopšte neće ni biti...

– Federacija razmišlja dugoročno. Možda naši pitomci neće imati dovoljno vremena za odbrambene pripreme – što bi kao posledicu imalo njihov silazak sa istorijske scene. Ako sa pripremama počnemo sada, oni će ipak imati nekakve šanse da prežive...

– U redu, generale, shvatam vaše ideje. Ali, zašto ste hibernisali onih trideset mladića i bacili ih u okean?

– Pravo pitanje, kapetane! Upravo prelazim na njega. Dakle, naši statističari predviđaju da se prirodna inteligencija ljudi u relativno bliskoj budućnosti neće znatnije povećati u odnosu na našu. Pod »bliskom budućnošću« podrazumevam vreme od deset–petnaest hiljada godina. Neosporno, ljudi budućnosti će, zbog savršenijeg sistema učenja, biti u stanju da bolje nego mi danas iskoriste svoju inteligenciju – ali, razlika između njih i nas ipak neće biti prevelika. Međutim, šta će biti sa, nazovimo ih, ratničkim sposobnostima ljudi, posle deset hiljada godina života u miru i blagostanju? Možemo sa sigurnošću tvrditi da će nestati. U tom vremenu ljudi možda neće

ni verovati da su nekada postojali ratovi, u kojima su milioni ljudskih bića gubili živote ili bili ranjavani. I ako takvim ljudima zapreti opasnost od strane neke druge civilizacije, oni neće biti u stanju da pruže odgovarajući otpor. Čak i da im mi u nasleđe ostavimo oružje ogromne razorne snage, oni će oklevati sa njegovom primenom, jer im neće biti lako da ubijaju, makar u samoodbrani. A oklevanje donosi poraz...

Zamislite borca današnjice u tim okolnostima: njega ne sprečavaju nikakve skrupule, vođen je isključivo životinjskim instinktom za preživljavanjem. Ko ga napadne, biće uništen!

General Sink učuta i ispi piće do kraja.

– Shvatam, generale! – uzviknu kapetan Remer. – Vi još uvek nemate oružje strašne razorne snage, koje bi bilo stokirano do trenutka kad Zemlja stupi u međuzvezdani rat! Ali, vi imate izvežbane borce, koji su u stanju da hladnokrvno i precizno povedu ljudski rod u pobedu!

– Tačno. Tridesetorici Feniksa nema ravnih boraca! Njihova nadmoć je u univerzalnosti: imaju inteligenciju, snalažljivost, fizičke osobine, izvanredno rukuju oružjem, znalci su borilačkih veština... A iznad svega, izuzetno su prilagodljivi – snaći će se u budućnosti! – reče general Sink. – Rekao sam vam: kada se probude, njihov sjaj biće ravan blesku Feniksa! Zaista, oni su najvrednija stvar koju možemo ostaviti u nasleđe budućim generacijama. Jer, oružje koje bi moglo zašti-

titi ljudsku rasu od uništenja nije izumljeno. Ipak, vojni stručnjaci trude se koliko mogu...

— Kapetane, ja ću odgovoriti na drugi deo vašeg pitanja — zašto su Feniksi spuštteni u okean — prvi put progovori potpukovnik Konrad.

— To sam gotovo zaboravio! — seti se Remer. — Zaista, zar nije bilo jednostavnije naći neko pusto, nenastanjeno mesto? Ili možda iscrpljeni, napušteni rudnik?

— Jednostavnije — da, ali ne i bolje... — reče potpukovnik Konrad. — Mi smo morali da mislimo na sve; previd neke na izgled nevažne stvari mogao je biti koban po projekat »Feniks«. Na primer, gde ostaviti hibernacione sarkofage sa Feniksima? To mesto je moralo da zadovolji više preduslova: da bude sakriveno, odnosno da široj javnosti ne bude poznato gde se nalazi; da je teško dostupno — što bi sprečavalo dolazak »nezvanih gostiju«; i na kraju — da udovolji zahtevima tehničke prirode.

Naš izbor je okean, i to ovaj po kome upravo plovimo — Pacifik! Na mestu gde se trenutno nalazimo, njegova dubina je oko deset kilometara. Hibernacioni sarkofazi zapravo nisu bačeni na okeansko dno: na dubini od približno pet kilometara nalazi se specijalna plutajuća platforma, čiji su uređaji automatski prihvatili sarkofage i zatim ih smestili u skladišni prostor — njihovo konačno boravište. Naravno, platforma je usidrena da je ne bismo izgubili, jer bi je okeanske struje pomerile sa predviđenog položaja.

— Zaista, mesto predviđeno za hibernacioni san Feniksa vrlo je interesantno! — reče kapetan Remer. — I jezovito u istoj meri!

— Večni mrak i hladnoća, svuda unaokolo voda, pa pritisak koji bi trenutno ubio nezaštićenog čoveka... — nabrajao je potpukovnik Konrad. — Ali, Feniksi spavaju čvrstim snom i nisu svesni sredine koja ih okružuje, a još manje vremena koje protiče. Hibernacioni san za njih je samo trenutak nepostojanja, neznatna pukotina između dva života...

— Sada ste podstakli moju radoznalost, potpukovniče! — reče kapetan Remer. — Zašto je baš okean izabran da u sebi čuva gnezdo Feniksa?

— Zna li, kapetane, zašto čovek nije besmrtno biće? — potpukovnik Konrad umesto odgovora postavi pitanje.

— Pa... u ovom svetu ništa nije večno, čak ni sam svet. I čovek, koji je samo njegov delić, ne može trajati večito — odgovori Remer.

— Pomalo filozofski rečeno — progovori general Sink.

— Ima više razloga — reče potpukovnik Konrad. — Ja ću navesti neke od njih. Ljudsko telo sastavljeno je od živih ćelija, čije je trajanje kratko: stare ćelije se dele, čime se podmlađuju i tako održavaju vitalnost ljudskog organizma. Međutim, broj deoba ćelija ograničen je i iznosi oko četrdeset! A izuzetno važne nervne ćelije, neuroni, uopšte se ne dele: one traju ceo život i u toku njega samo odumiru. Zatim, u toku života, čovek sa hranom, vodom i vazdu-

hom u svoj organizam ne unosi samo korisne materije, već i razne otrove, koji se akumuliraju i naravno, deluju razorno. I na kraju, zračenje: iz svemira, i pored zaštitnog dejstva magnetskog polja Zemlje, do površine dopiru visokoenergetski kosmički zraci; takode, iz utrobe Zemlje dopire zračenje nastalo usled radioaktivnog raspada teških elemenata. U oba slučaja, radi se o malim dozama – međutim, one se akumuliraju i vremenom postaju nezanemarljive... Dakle, Feniksi su hibernisani, a njihove biološke funkcije značajno su usporene. Možemo reći, ćelije njihovih tela ne dele se, oni ne jedu, ne piju i ne dišu. Međutim, njihova tela biće živa znatno duže od prosečnog ljudskog života. Dejstvo zračenja akumuliraće se, i kada Feniksi budu dehibernisani neće biti sposobni ni za šta, umreće za kratko vreme. Praktično, njihovi životi i sredstva uložena u projekat bili bi izgubljeni, neiskorišćeni...

– Shvatam! – uskliknu Remer. – Olovo zaustavlja zračenje! Takode, i debeo sloj vode!

– Naravno, kapetane! Voda je idealno sredstvo za zaštitu od zračenja – nastavi potpukovnik Konrad. – A Pacifik je najdeblji sloj vode koji smo mogli naći. Kako je istovremeno zadovoljavao i sve ostale uslove, odluka je doneta po kratkom postupku.

– I šta sada? – upita kapetan Remer. – Sada kad su Feniksi smešteni na sigurno mesto?

– San je samo trenutak – reče general Sink. – Oni će će-

kati svoje vreme. Kada se probude, njihov sjaj zablesnuće svet! A kada ispune svoj zadatak, vратиće se u pepeo, ovoga puta zauvek.

– Hoće li u budućnosti dobiti neku nagradu za ono što urade? Moć, ili bogatstvo? – upita kapetan Remer.

– Kapetane, njihova nagrada je već to što su odabrani za projekat »Feniks«, što će njihova imena biti zlatnim slovima upisana u istoriju ljudskog roda! Besmrtna slava – ta nagrada veća je od bilo kakve ovozemaljske, prolazne dobiti – odgovori general Sink. – Ipak, njihov osnovni motiv nije slava, već nešto više – želja da se bude od koristi rasi u kojoj su ponikli. U poređenju sa budućnošću ljudskog roda, njihovi životi zaista su mala žrtva...

Potpukovnik Konrad ustade.

– Mislim da je vreme da se povučemo u svoje kabine, kapetane – reče on. – Generale, laku noć!

I kapetan Remer ustade, a zatim krenu za potpukovnikom, koji je već prišao vratima.

– Samo čas! – reče general Sink, i potpukovnik Konrad i kapetan Remer okrenuše se prema njemu.

– Imate li neko naredenje?

– upita potpukovnik Konrad.

– Ne. Samo ću podsetiti kapetana na naš prijateljski dogovor: dakle, mi umemo da cenimo lojalnost, ali i da kažnjavamo izdaju. Sticajem okolnosti, kapetane, saznali ste mnogo poverljivih podataka. Naravno, pošto ste razuman čovek, odlično znate kakve bi bile posledice u slučaju da nešto od toga

procuri u javnost – i za nas, a još više za vas! Toliko, kapetane, i prijatno spavajte! Kapetan Remer ne reče ništa, već se okrenu prema vratima, u želji da što pre izađe. Potpukovnik Konrad im je bio bliži, pa ih je otvorio.

– Posle vas, kapetane! – reče on.

General Sink se probudi, i prvo što je osetio bila je činjenica da je ljuljanje prestalo – »Zvezda Pacifika« plovila je mirno. On ustade i pogleda kroz prozor. Talasi nisu bili visoki, iako je nebo, prekriveno tamnim oblacima, imalo preteći izgled. U tom trenutku, oglasi se pozivni signal njegovog komunikatora. On ga uze i uspostavi vezu.

– Govori general Sink! – reče on.

– Generale, ovde potpukovnik Konrad! Nalazim se u kabini za vezu. Stvari stoje ovako: uskoro izlazimo iz područja uragana. Zatim, stupili smo u vezu sa »Nepotopivim«. Poslali smo naredbu da nam tri helikoptera krenu u susret. Imate li još neko naređenje?

– Pronadite kapetana Remera i neka bude s vama. Neka posada bude spremna za okončanje zadatka: naređujem da se pripravno stanje obustavi! Kapetan Remer, vi i ja krećemo prvim helikopterom. Dakle, naći ćemo se na najvećoj, odnosno prednjoj palubi.

– Razumem, generale!

– Toliko, potpukovniče. Kraj!

– i general Sink isključujući uređaj. Obukao je uniformu i jedan trenutak posmatrao svoj lik u

ogledalu: sve na njemu bilo je kako treba. Zatim je uzeo svoju tašnu i prokontrolisao je li njen sadržaj kompletan. Sve je bilo u redu, i on hitrim korakom izađe u hodnik.

Posle desetak minuta bio je ispred vrata komandne kabine. Otkucao je uobičajenu šifru i ušao unutra. Oficiri ga pozdraviše zauzimajući stav mirno; on im otpozdravi, što je značilo da mogu nastaviti sa vršenjem svojih dužnosti.

– Imate li neko naređenje, generale? – upita major Foster.

– Da. Uskoro će nam se približiti tri helikoptera sa nosača aviona »Nepotopivi«. Za početak, neka samo jedan pride brodu – potpukovnik Konrad, kapetan Remer i ja otići ćemo njime. Drugi je predviđen za vašu grupu, majore Foster, a treći za grupu majora Kerola. Neka poslednji helikopter još neko vreme ostane u blizini broda, i neka posada posmatra šta se događa – želim da budem siguran u kraj »Zvezde Pacifika«...

– Razumem, generale! Samo, zbog čega vršimo evakuaciju? I kako to da ste sigurni u blisko potonuće ovog broda, kad je on vrlo dobar i pouzdan?

– Majore, suviše pitanja... – pomalo nervoznim glasom odgovori general Sink. – Ali, pošto niste upućeni, odgovoriću vam. Ne želimo da ostavljamo tragove iza sebe. U trup broda, na posebno osetljivim mestima, smeštena su snažna eksplozivna punjenja, snabdevena vremenskim upaljačima. Ljudi iz grupe majora Kerola će ih akti-

virati i odmah napustiti brod. Posle određenog vremena doći će do eksplozije i – »Zvezda Pacifika« za nekoliko trenutaka biće samo gomila metala koja tone ka dnu okeana...

– Ali, čemu tolika tajnovitost? – upita Foster. – Zar moji ljudi i ja, koji smo svi oficiri, nismo to mogli da znamo ranije? Zar sumnjate u nas, iako nas obavezuje čast oficira, kao i zakletva na verno služenje u Oružanim snagama?

– Majore, ovaj projekat je takve prirode da zahteva apsolutnu tajnost i nikakva predostrožnost nije suvišna. Armije svetskih sila, pa čak i ilegalni centri moći, prate svaki korak Oružanih snaga! Da saznaju za »Feniks«, znate li šta bi učinili? Organizovali bi potragu i oteli bi naše mladiće – s ciljem da ih iskoriste za svoje parcijalne, uskogrude ciljeve... Gledano kroz snažne kamere sa orbite, slika će biti ovakva: »Sa nosača aviona »Nepotopivi« grupa od tri helikoptera krenula je u rutinsku, trenажnu patrolu. Kraće vreme proveli su u spoljnoj oblasti uragana »Betsi«, da bi se posle nekoliko časova leta vratili na nosač »Nepotopivi«...« Dakle, to će biti marginalna, svakodnevna vest koja neće pobuditi ničiju pažnju.

– Razumem. Sve je zaokruženo u logičnu celinu, sem...

Foster ućuta, gledajući kroz prozor negde u daljinu.

– Sem čega? – upita general Sink.

– Pogledajte napolje, na prednju palubu – reče Foster.

General Sink pažljivije pogleda: nasred palube stajali su

potpukovnik Konrad i kapetan Remer, dok ih je šibao snažan vetar. Istovremeno, vetar je nosio sitne kapi, raspršene prilikom udara talasa o brodski trup, koje su potpukovnika i kapetana pogađale u lica bolno poput iglica.

– Mislite na kapetana Remera? – upita general Sink.

– Da – odgovori Foster.

– Ne morate brinuti. Naša obaveštajna služba ima detaljne podatke o njemu: već petnaest godina kapetan je na ovom brodu, čija je svaka plovidba bila ilegalni prevoz oružja. I, za to vreme, nijedna mušterija nije protestovala zbog narušavanja diskrecije... Sem toga, dobro ćemo ga pritisnuti: imamo takve dokaze o njegovoj delatnosti da bismo ga mirne duše mogli poslati pred streljački vod! Zaista, čudno je koliko nečijeg »priljavog veša« može da se sakupi, samo ako se to želi...

General Sink izvadi iz džepa primopredajnik i podesi frekvencu, a zatim pritisnu dugme za poziv. Trenutak kasnije, iz zvučnika odjeknu glas:

– Major Kerol na vezi!

– Majore, ovde general Sink! Naša misija bliži se kraju. Vi znate šta treba da uradite. Dakle, polećete u trenutku kad grupa majora Fostera napusti brod, a kada završite – vi napuštate brod! Helikopter će vas prihvatiti na prednjoj palubi. I to je sve.

– Razumem, generale! – odgovori Kerol.

General Sink prekide vezu i okrenu se Fosteru.

– Dakle, majore, čuli ste. Kad vaša grupa bude smeštena u he-

likopter, javićete majoru Kerolu da može početi.

– Razumem, generale! – salutira Foster, a zatim dodade: – Šteta, »Zvezda Pacifika« bila je dobar brod.

General Sink se nasmeši.

– Sentimentalnost prema tehničari u ovakvim poduhvatima može biti vrlo opasna. Treba misliti na živote koji su u pitanju! – reče on.

– U pravu ste, generale – reče Foster, a zatim uzviknu; – Pogledajte!

General Sink se okrenu. I zaista, nisko nad horizontom videla se mala tamna tačka. Već posle nekoliko trenutaka bilo je jasno da je to helikopter koji leti pravo ka »Zvezdi Pacifika«.

– Vreme je da krenem! – reče general Sink. – Majore, možete isključiti pogon i zaustaviti brod. I, neka vaša grupa bude spremna za napuštanje broda – drugi helikopter će uskoro stići!

On se pozdravi sa majorom Fosterom i zatim izade iz komandne kabine. Nekoliko minuta išao je hodnicima, da bi se na kraju našao pred vratima kroz koja se izlazilo na prednju palubu. On prođe kroz njih i krenu ka potpukovniku Konradu i kapetanu Remeru, koji su stajali na sredini palube.

– Generale, najzad... – progovori Remer. – Kada se već smrzavam voleo bih da znam zbog čega? Potpukovnik nije hteo ni reć da kaže...

– Pravilno, potpukovniče! – reče general Sink. – Kapetane, pogledajte iza vas!

Kapetan Remer se okrete, i na svoje ogromno iznenađenje

opazi helikopter, koji je bio već sasvim blizu brodu.

– Sto mu morskih pasa! – uzviknu on.

– Potpukovnik i ja imamo još poslova – reče general Sink. – Putovanje vašim brodom bilo je prijatno, ali – posao je posao. Moramo otići.

– Ali, zašto sam ovde i ja? – upita Remer.

– Kapetane, pozivam vas da nam se pridružite u povratku? – odgovori general Sink. – Let će biti kratak i prijatan?

– Ali, generale... – progovori Remer. – Više volim sporu plovidbu na svom brodu nego...

On zastade u pola rečenice, sa zaprepašćenjem gledajući u pištolj uperen u njega, koji se odjednom, kao madioničarskim trikom, stvorio u ruci potpukovnika Konrada.

– Ipak, ako razmotrim sve argumente... – nastavi on, pošto je »progutao knedlu«, ne mogu da odbijem vaš ljubazni poziv!

– Odlično! – zaključio general Sink.

Za to vreme, helikopter se zaustavio tačno iznad njih, na visini od nekih petnaestak metara. Sa njegovog boka počeo da se spušta sajla, na čijem je kraju bilo sedište. Kapetan Remer smesti se na njega; istog trenutka pogonski mehanizam u helikopteru počeo da namotava sajlu. Za par minuta kapetan se našao u kabini letilice. Na isti način, u helikopter se pope i general Sink, a na kraju i potpukovnik Konrad. Pošto su privezali sigurnosne pojaseve i zatvorili vrata, general Sink obrati se pilotu:

– Možemo krenuti!

Helikopter se nagnu, napravi krug iznad broda i nastavi let na visini od desetak metara, tako da su vrhovi talasa bili gotovo opasno blizu sletnog trapa. Kapetan Remer se okrenu i baci još jedan pogled na »Zvezdu Pacifika«.

– Ima jedna stara mornarska izreka... – progovori on, više za sebe. – Glasi ovako: »Pacovi prvi beže sa broda koji tone...«

General Sink oštro ga pogleda.

– Kapetane, smatraću da je to šala! – reče on.

Vrhovi talasa promicali su ispod njih – helikopter se maksimalnom brzinom vraćao na matični brod, nosač »Nepotopivi«...

Hibernacioni san bio je prekinut. Telo, naviklo na mirovanje, prvo buđenje dožive kao neprijatnost. U praznom univerzumu njegove svesti centri su počeli da se aktiviraju, vraćao se postojanju u prostoru i vremenu. Svetlost koja ga je obasjavala nije bila snažna, pa je otvorio oči. Video je dva nejasna lika nad sobom i čuo tihe reči, izgovorene na nepoznatom jeziku. Pokušao je da se pokrene, ali bez uspeha – njegovo telo bilo je suviše slabo za takav poduhvat. Zatvorio je oči i ubrzo ga je obuzeo čvrst san.

Naglo se trgao iz sna. Već posle nekoliko trenutaka bio je potpuno svestan.

»Vreme...« – pomisli on – »Moje vreme je došlo!«

Otvorio je oči. Prostorija u kojoj se nalazio bila je u mraku. Nekoliko trenutaka ležao je nepomično, osećajući kako se snaga vraća u njegovo telo. Zatim je napravio nekoliko pokreta i bio zadovoljan njihovom koordinacijom. Nije bilo razloga da i dalje okleva – ustao je sa udobnog ležaja i krenuo prema vratima. Zavrtelo mu se u glavi, ali nastavio je napred. Vrata su se automatski otvorila kada im je prišao, i on nastavi dalje, kroz hodnik osvetljen blagom svetlošću. Bio je prešao svega nekoliko metara, kad ga je izdala snaga – celo telo obuzela je slabost. U želji da ostane na nogama pokušao je da se osloni o zid: nije uspeo i pao je na tlo.

Hodnik je obasjala snažna svetlost i pored njega nadoše se dve ljudske prilike – čovek i žena. Pomogli su mu da ustanu i da se vrati nazad, u prostoriju iz koje je bio izašao.

– Niste smeli da ustajete – smirenim glasom reče čovek. – Vrlo ste slabi.

Sa naporom je shvatio šta je čovek izgovorio. Jezik kojim je čovek govorio bio je neobičan, nikada nešto slično nije čuo. Zapravo, najviše ga je iznenadila činjenica da je bio u stanju da razume smisao čovekovih rečenica!

– Moje reči verovatno vam izgledaju strane, mada shvatate šta želim da kažem – ponovo progovori čovek. – Na vama smo primenili sistem učenja u snu, tako da sada razumete naš jezik.

Čovek je bio u dobu kada se iz srednjih godina prelazi u sta-

rost imao je sedu kosu i inteligentno lice pravilnih crta – usne su mu bile razvučene u blag osmeh, a u očima su mu svetlucale iskre poverenja. Očigledno, čovek je prema njemu bio prijateljski raspoložen. Nad njega se zatim nagnula žena – bila je neodređenih, srednjih godina, lepog lica.

– Ne pokušavajte više sami da ustajete. Biće potrebno dosta vremena da prođu posledice hibernacionog sna i da vam se potpuno vrati snaga – reče ona mekim, prijatnim glasom.

Nekoliko trenutaka nemo ih je posmatrao, a onda je progovorio:

– Koliko... koliko vremena je prošlo?

– Prema našim proračunima, baziranim na stanju atomske baterije koja je vaš hibernacioni sarkofag napajala energijom, stanje hibernacije vašeg organizma trajalo je oko pet hiljada i četiri stotine godina – odgovori čovek. – Zaista, dug interval vremena.

Pet hiljada i četiri stotine godina! Odjednom je osetio da je jako umoran. Poželeo je da ponovo zaspi...

Posmatrao je svoj lik u ogledalu. Bio je mlad, imao je kestenjastu kosu, zelene oči i pravilne crte lica, po kojima se mogla naslutiti snaga ličnosti. Bio je vitke građe, ali telo mu je bilo čvrsto, a mišići snažni i izdržljivi. Mršavost i bleđoća, kod njega izraženiji nego što je normalno, bili su posledica dugog hibernacionog snega.

»Dakle, to sam ja, posle sna od pet hiljada i četiri stotine

godina.« – pomisli on. – »Pa, nisam se mnogo izmenio, hibernacioni san štitio me je od promenljive realnosti. Dok sam spavao mrtvim snom prolazio je dan za danom, godina za godinom, prah onih koje sam poznao odavno se pomešao sa zemljom, vreme u kome mi je život počeo nestalo je bez traga...«

Posmatrao je vodu, sakupljenu između šaka. Bila je kristalno prozirna, hladna, pitka.

»Lepo je biti živ.« – pomislio je. – »Osećati svežinu vode, oštrinu vetra, miris prirode, ponovo videti sjaj Sunca i plavetnilo neba...«

Kupanje mu je izuzetno prijalalo: tako se oslobodio i zadnjih kapi lepljive tečnosti slatkog ukusa, u koju je njegovo telo bilo uronjeno za vreme hibernacionog sna. Zapravo, to kupanje simbolično je predstavljalo njegovo drugo rođenje. U novi svet, kao i u svoj novi život ulazio je svež i čist...

Mlaz toplog vazduha osušio ga je za nekoliko trenutaka. On zatim uze odelo – dvodelni komplet, i polako se obuče. Posmatrajući se u ogledalu, sa zadovoljstvom je zaključio da je odeća koju je dobio ne samo izvanredno laka i udobna, već i da mu savršeno stoji. Bio je potpuno spreman za prvi pravi kontakt sa svetom. Izašao je iz kupatila i krenuo hodnikom. Na izlazu iz zgrade zastao je – snažna svetlost zaslepila ga je na trenutak.

»Zdravo, Sunce!« – pomisli on. – »Ponovo me greju tvoji zraci...«

Okolina je bila izuzetno lepa. Pošljunčena staza, čiji je počeo

tak bio neposredno ispred izlaza, vodila je preko travnatog proplanka u retku šumu, koja se prostirala svuda unaokolo. Nebo, na kojem je Sunčev disk dominirao svojom toplotom i sjajem, bilo je vedro, duboke plave boje. Nekoliko trenutaka stajao je nepomično, gledajući kroz poluzatvorene oči pravo u Sunce, prepustivši lice milovanju zraka toplote i igri povetarca.

»Sunce...« – pomisli on. – »Sjano, vrelo, zlatno, Jedina stvar koja se nije izmenila za sve duge godine moga sna...«

Voden nekim instinktivnim porivom, zbacio je bluzu sa sebe i uradio nekoliko vežbi. Mišići su se napeli i njegovo telo zablistalo je u punoj snazi, obasjano svetlošću. U oštrom tempu potrčao je stazom. Nije prešao ni desetak metara, kada je začuo da ga neko zove:

– Stanite! Ne smete to činiti, mogli bi se povrediti!

Zastao je i okrenuo se: za njim je vikala žena koju je video dan ranije.

– Stignite me ako možete! – uzviknuo je i nastavio dalje istom brzinom. Žena nije oklevala i odmah je potrčala za njim. Nije mnogo izdržao – posle stotinu metara srce mu je počelo ubrzano da kuca i morao je iz trka da pređe u hod, da bi se na kraju umorno svalio na kolena. Pluća su mu se snažno širila, grčevito hvatajući vazduh. Žena je ubrzo stigla i položila ruku na njegovo rame.

– Baš ste kao dete. Ostavimo vas samog, a vi odmah bežite napolje! Hajdemo sad nazad.

Hitro je skočio na noge.

– Ne morate mi pomagati, mogu i sam – reče on.

Krenuli su prema zgradi. Spolja gledano, bila je to jednospratna vila, građena u klasičnom stilu: očigledno, prilikom njene gradnje nije vođeno računa o ceni materijala i uložnog rada, već samo o kvalitetu. Sem toga, sklad njenih linija činio je da opšti vizuelni utisak bude izvanredan. Kada se tome doda i njen položaj, na usamljenom proplanku u dubini šume, daleko od zagađenja ili buke, zaključak da je građena za čoveka velikog bogatstva ili moći nametao se sam po sebi.

– Mislim da je krajnje vreme da se upoznamo: ja sam doktor Lea Kor, specijalista za medicinu ljudi – reče žena, prekidajući pomalo neprijatnu tišinu.

– A čovek koga ste videli sa mnom je Jon Eloj, moj kolega. Mi smo vas iz stanja hibernacije vratili u život. Hoćete li mi reći vaše ime? Pomalo je nezgodno da vas stalno zovemo »vi«...

On pokuša da se seti, i na svoje iznenađenje, shvati da to nije u stanju! Kroz mozak mu je, kao sa nekakve magnetofonske trake, proletela rečenica:

»... Vi ste Feniks trideset...«

– Moje ime? – reče on najzad. – Nekada, dok sam živio u svom vremenu, imao sam ime. Sada mi je preostalo samo ovo.

I on pokaza lepi medaljon, izrađen od plemenitog metala, koji je imao oko vrata. Sa jedne strane bio je simbol Federacije, a sa druge crtež ptice široko razmahnutih krila.

– Ovaj crtež predstavlja mit-sku pticu Feniks – reče on. –

Zapravo, ceo poduhvat hibernacije grupe od trideset ljudi, među kojima sam bio i ja, imao je šifriran naziv »Feniks«.

— Dakle, Feniks je od sada vaše ime! — reče Lea Kor. — Zaprepastila me je vaša izdržljivost: već nekoliko dana posle dehibernacije u stanju ste da trčite. Izgleda da smo prilično potcenili vaše akomodacione mogućnosti...

Skriveno se nasmešio — potcenili su ga po ko zna koji put u životu. Jer, njegove sposobnosti nisu bile lako uočljive, što mu je omogućavalo da lakše deluje, stvara iznenađenja. Ljudi u pedeset i četvrtom veku posle njegovog vremena moraće prilično da se potrude da bi ga upoznali.

— Nešto bih vas upitao — reče on. — Čija je lepa kuća u kojoj boravimo?

Lea Kor ga pogleda sa iznenađenjem, ali već trenutak kasnije lice joj dobi uobičajen izraz.

— Naravno, vi to ne znate, jer vam niko do sada to nije rekao, Feniksu! — reče ona. — Ta kuća je vaša, odnosno sagrađena je za vas i, ako je želite, vaša je!

Sada Feniksovo lice dobi izraz iznenađenja.

— Moja?! Ne razumem, kako to »moja«?

— Pa, valjda morate negde živeti, zar ne? — reče Lea Kor, smešeći se.

— Tačno. Ali, koliko bih godina morao da radim pa da otplatim objekat ovako velike vrednosti? — upita Feniks sa izvesnim cinizmom.

— Godina? — ponovi Lea. — Pre svega, moram vam reći da se pojam »vrednost« u današnje vreme ne koristi uvek doslovno.

U praksi to znači da za neku vrednost ne morate uvek da date ekvivalentnu protivvrednost. Na primer, čovek kao vi ili ja dobija ovakvu kuću da stanuje u njoj — ali on ne mora da isplati sve troškove njene gradnje. Zajednici, koja mu je obezbedila tu kuću, on će se odužiti maksimalnim zalaganjem u oblasti u kojoj radi. Zapravo, obaveza »maksimalnog zalaganja« više je moralne nego materijalne prirode. Ali, krug se zatvara: šta mislite, koliko može biti bogata zajednica čiji se svaki član trudi da postigne što više u svom poslu?

— Shvatam — reče Feniks. — Ipak, ja sam čovek iz vaše prošlosti, pa ono što je vama očigledno i svakodnevno meni može izgledati neobično, čak i nerazumno. Nikada nisam žudeo za posedovanjem materijalnih vrednosti. Sem toga, zar mislite da sam prevalio ovoliki put kroz vreme da bih živio kao običan čovek i bio samo mali točkić u velikoj mašini ljudske civilizacije? Jer, i u svom vremenu mogao sam biti to isto...

— Ja zaista ne znam razlog zbog koga ste sada dehibernisani — reče Lea Kor. — Mom kolegi Jonu i meni dat je zadatak da vas vratimo u život — i mi smo to uradili, ne postavljajući suvišna pitanja...

Po čijem naređenju sam dehibernisan? — upita Feniks.

— Vrhovni savet Zemlje doneo je tu odluku — odgovori Lea. — Moram vam reći da će vas jedan od članova Saveta posetiti večeras — verovatno ćete tada saznati sve što vas zanima...

U tom trenutku stigli su do ulaza u kuću.

— Sada ćete jesti, a zatim ćete se celo popodne odmarati! — reče Lea. — Za danas je bilo i previše kretanja!

U prostoriji, koja je bila u polumraku, postepeno su se uključila sva svetla, i prijatni dremež bio je prekinut. Feniks otvori oči i pogleda ka vratima: na ulazu u prostoriju stajala je Lea Kor.

— Imate posetu! — reče ona.

Feniks se protegnu i ustade sa ležaja. U tom trenutku, u prostoriju ude jedan čovek. Lea Kor izađe i vrata se automatski zatvoriše za njom.

Nekoliko trenutaka nemo su se posmatrali odmeravajući se. Čovek koji se nalazio pred Feniksom imao je oko trideset pet godina, bio je srednje visine, čvrste građe tela. Imao je crnu kosu, lice mu je bilo inteligentnih i pomalo tvrdih crta a njegovom oštrom, prodornom pogledu ništa nije moglo promaći.

— Zovem se Ira Lobok — najzad progovori čovek. — Član sam Vrhovnog saveta Zemlje. Dakle, razgovor sa vama obavljam u svojstvu službenog predstavnika planete Zemlje, kao i planeta koje su u sastavu Zemaljske federacije...

On učuta, dajući mogućnost Feniksu da shvati značaj njegovih reči.

— Naši stručnjaci uspeali su da dešifruju tekst koji se nalazio uz vaš hibernacioni sarkofag — nastavi Lobok. — I mi znamo ko ste i šta je svrha vašeg hibernisanja...

— Dobro! — reče Feniks. — To me oslobađa dužnosti da vam svoju priču objašnjavam od samog početka. Vi znate dosta o meni: nasuprot tome, ja ne znam praktično ništa o svetu u kome sam se našao.

— Ako sam vas ispravno shvatio, vi želite da u nekoliko rečenica sažmem glavne događaje iz vremenskog perioda od pet hiljada i četiri stotine godina! — — reče Lobok.

— Pa, u najkraćim crtama, koliko je moguće. Mislim da mi svet duguje tu priču, a vi ste, s obzirom na hijerarhijski položaj, sasvim kompetentni da budete pripovedač koji će mi je ispričati!

Lobok se nasmeši, što njegovom licu dade mekši, prijatniji izraz.

— To će potrajati — reče on. — Predlažem da sednemo!

I on pokazala na dve udobne fotelje, koje su bile u centru prostorije. Oni sedošu jedan naspram drugog — dello ih je niski sto, na kome se nalazila samo flaša pića i nekoliko čaša. Lobok uze tu flašu.

— Jeste li već probali ovo piće? — upita on Feniksa.

Feniks odrečno klimnu glavom.

— To je najbolje zemaljsko piće — reče Lobok. — I najskuplje. Zovemo ga „izvor života“!

Pažljivo je natiočio dve čaše.

— Za svetlu budućnost Zemlje i ljudi! — nazdravi Lobok, podižući čašu.

Feniks mu otpozdravi i otpi prvi gutljaj. Zaista, piće je imalo izvanredan ukus. Ispijao je gutljaj za gutljajem, i svaki je imao novu, magičnu aromu. On na

kraju popi i zadnju kap i spusti čašu na sto.

– Neverovatno... – promrm-lja on.

– Osetili ste – reče Lobok.

– To čarobno piće proizvodi se samo na Zemlji. Zapravo, to čini jedna porodica od svega nekoliko članova, koji čuvaju tajnu procesa izrade i prenose je s generacije na generaciju.

– Zbog toga je, pretpostavljam, obim proizvodnje mali, i do tog pića dolaze samo retki – reče Feniks. – Ali, recite mi, zbog čega je nazvano »izvor života«?

– Odgovor je jednostavan: sem što je izuzetno prijatno za konzumaciju, piće ima i neka posebna, lekovita svojstva. Ukratko rečeno, jača odbrambenu sposobnost organizma. Vaše telo oslabljeno je dugim hibernacionim snom – zato vam savetujem da ga uzimate...

– Ali, zašto se ne proizvodi masovno? – upita Feniks. – Sa gledišta opšteg dobra, to bi bilo daleko korisnije od sadašnjeg skrivanja tajne procesa izrade i proizvodnje samo za elitu.

– To je ipak samo piće – Reče Lobok. – U slučaju bolesti, primenjuju se lekovi, koji su snažniji i mnogo efikasniji. Sem toga, sloj Upravljača, ili »elita«, kako ste ga nazvali, mora imati neke elemente višeg standarda života u odnosu na obične građane. I naše obaveze i odgovornost i znatno su veće: na primer, mi nemamo radno vreme, već smo na dužnosti 24 časa na dan. Moramo bdeti nad životima i materijalnim dobrima, koji su nam povereni – jer naša eventualna greška imala

bi katastrofalne posledice. Vidite, galaktička situacija izvanredno je složena...

»Ovakvih reči naslušao sam se dovoljno u svom vremenu...«

– pomisli Feniks, a zatim reče:

– Ne izgledate kao čovek koji je postao Upravljač, političar, samo radi višeg standarda!

– Zaista, to je tačno. Neko mora biti Upravljač. Imao sam veliko osećanje dužnosti prema čovečanstvu kada sam se tokom školovanja maksimalno trudio i razvijao sve svoje sposobnosti; kasnije, na završnim testovima, pokazao sam se sposobnim da preuzmem na sebe tešku obavezu da budem Upravljač. Verujte, ja sam više sluga čovečanstva nego njegov gospodar!

– Osećanje dužnosti... – promrmlja Feniks. – Znate, Lobok, vaše reči će učiniti da počnem menjati svoje negativno mišljenje o političarima!

Lobok se nasmeši.

– Vaše je pravo da imate lično mišljenje. Ali, to vaše mišljenje formirano je u vremenu vašeg prvog života. Međutim, kako vreme odmiče, ljudi se menjaju – a i političari su ljudi... Možda su pedeset i četiri veka bila dovoljna za promenu nabolje.

– Možda ste se upitali, Lobok, kakva je to sila naterala trideset ljudi, među kojima sam bio i ja, da se izbrišu iz svog vremena i postanu »Feniksi«... Sami ste dali odgovor: to je bilo osećanje dužnosti prema čovečanstvu, želja da se svoje sposobnosti iskoriste na najbolji mogući način – u vremenu u kome će biti zaista neophodne.

– Rekli ste, trideset? – upita Lobok.

– Da, toliko nas je bilo. Da li ste možda pronašli još neki hibernacioni sarkofag?

– Zaista, skladišni prostor na plutajućoj platformi, koju smo slučajno otkrili u dubinama Velikog okeana, bio je prostran – ali u njemu je bio samo sarkofag sa vašim telom.

– Znači, ostao sam usamljen... Poslednji Feniks – tiho je rekao. – Sudeći po toku događaja, moji drugovi korektno su izvršili svoje zadatke. Trud i njihovi životi isplatili su se – ljudski rod je preživeo...

– Ne samo preživeo! – reče Lobok. – U toku pedeset i četiri veka nije bilo ratova, ni bilo kakvih oružanih incidenata. Vladao je opšti mir, koji je doneo blagostanje i napredak. Naučni i tehnološki razvitak postao je alfa i omega ljudske civilizacije: savladane su tajne materije i energije, omogućen međuzvezdani transport. U sadašnjem trenutku, ljudska rasa kontroliše gotovo četvrtinu Galaksije!

– Da li to znači da je došlo do uspostavljanja kontakta sa drugim civilizacijama? – upita Feniks.

– Naravno! Do prvog kontakta došlo je odmah posle prvih međuzvezdanih letova. Veliki broj zvezda sa svojim planetskim sistemima nenastanjen je – nisu bili stečeni svi uslovi potrebni za razvitak života. Ipak, određeni procenat planeta nastanjen je razumnim bićima... Ljudi su, kao jedna od prvih rasa u Galaksiji koja je samostalno došla do mogućnosti međuzvezdanih letova, stekli

određene pozicije: nenastanjeni zvezdani sistemi bili su bogata nalazišta materijala i energije, što je omogućilo napredak na svim područjima. S druge strane, znanje, etika, ekonomska i na kraju vojna moć učinili su ljudsku rasu vodećom u ovom delu Galaksije. Nastanjene planete ujedinile su se u Zemaljsku federaciju – snažnu zajednicu, koja može uspešno parirati najmoćnijim silama Galaksije!

– Zaista, ako ljudima ide tako dobro, zašto ste me dehibernisali? – upita Feniks. – Sigurno ne da bih uživao u životu na ovom divnom mestu, i sa vama pio »izvor života«!

Lobok se nasmeši ali ovog puta bio je to kiseo osmeh.

– Zaista, to je ključno pitanje i na njega smo morali naići u ovom razgovoru – reče on. – Ljudski rod je bogat, srećan, ima veliku moć. Ipak, postoji problem dovoljno veliki da pokvari tu idiličnu predstavu... Šačica izdajnika i anarhista osnovala je prevratničku organizaciju, čiji je osnovni cilj razbijanje Zemaljske federacije i slabljenje galakto-političkog položaja ljudske rase!

Lobok ućuta. Lice mu je bilo smrknuto – očigledno je bio obuzet teškim osećanjima.

– Zaista ne vidim kako bih vam ja mogao pomoći – reče Feniks. – To je posao za policiju, ili Službu bezbednosti.

Pokrat rukom koji je Lobok napravio značio je da nije završio svoju priču – i da Feniks treba da sačeka sa primedbama.

– U istoriji Zemaljske federacije događalo se da se neka rasa pobuni – ponekad bi razlog za to bilo nezadovoljstvo sopstvenim ekonomskim položajem, a u ekstremnim slučajevima želja za otcepljenjem iz Federacije. To su bili pojedinačni, lokalni ekscesi – sama Zemaljska federacija nikada nije dolazila u pitanje. Naravno, uvek bismo dejstvovali u pravo vreme i na pravi način, zajednički interesi nadvladali bi probleme – i sporna pitanja bila bi rešena na obostrano zadovoljstvo. Danas, Federacija je monolitna zajednica, čija je snaga u njenim osnovnim principima: demokratskom odlučivanju, ravnopravnosti i zajedništvu.

Lobok prekide govor, da bi Feniksu i sebi natočilo još po jednu čašu »izvora života«.

– Ipak, jasno je da snaga jeste to samo kada se kontinuirano obnavlja, a koreni slabosti se uništavaju – nastavi on. – Zato smo mi, Upravljači, uvek na oprezu: mnogo je lakše danas iščupati koren zla, nego sutradan razgranatu biljku. Ovoga puta, problem je delikataniji od svih ranijih. Disidenti su ljudi, pripadnici baš one rase koja je uspostavila Federaciju i oduvek bila njena srž, glavna pokretačka snaga! Na sreću, ta izdajnička organizacija još uvek je malobrojna, ali dosadašnje akcije ukazuju na izuzetnu fanatičnost njenih članova.

– Jesu li to bile terorističke akcije? – upita Feniks.

– Naravno, ne! – reče Lobok. – Oni su svesni da se terorom ništa ne može dobiti. Zai-

sta, da su hteli, našli bi mogućnost da ubiju nekoliko Upravljača, ili čak da unište neki Centar upravljanja. Ali, uništeni objekti bili bi u najkraćem roku obnovljeni, a ubijeni Upravljači zamenjeni iz mladih generacija.

Jedini rezultat takvih akcija bilo bi potpuno diskreditovanje njihove organizacije u očima milijardi lojalnih građana Zemaljske federacije! Situacija bi zaista bila jednostavna kad bi oni tako radili. Ali, njihove metode su perfidne: oni šire svoje ideje i parole putem ilegalnog ubacivanja u kanale protoka informacija. Na primer, jednom su se ubacili u najgledaniji termin Zemaljske trodimenzionalne televizije. Stručnjacima televizije bio je potreban čitav čas da otkriju na koji način je isključen njihov redovni program – i tek tada mogli su prekinuti bujicu izdajničkih poruka, koja je tekla u sve domove Zemlje! Čujte, na primer: »Oduzmimo vlast od tirana – Upravljača, čiji nas režim davi!«; »Oslobodimo bratske rase u Zemaljskoj federaciji, koje je režim Upravljača stegao robovskim jarmom!«; »Uništimo ratna sredstva koja su pretnja miru u Galaksiji, a skupo nas koštaju!«;

»Želimo pravu demokratiju, a ne demokratiju samo na reči!«; »Ne slušajmo više laži kojima nas kljuka propagandna mašinerija Upravljača!« itd, itd.

Jedan čas propagande – to je šteta veća nego da su izvršili atentat na samog predsednika Vrhovnog saveta Zemlje! Jer, prosečni, obični građanin rezonuje ovako: »Danas su se uba-

cili u TV-program, a sutra će i u Sistem upravljanja!-

— Šta oni, zapravo, žele da postignu tim parolama? Da li uopšte imaju neki određeni cilj? — upita Feniks.

— Njihova organizacija je neka vrsta ilegalne opozicije. Putem propagandnih akcija žele da izvrše uticaj na mišljenje ljudi — da bi se na legalan način izvršile promene u Sistemu upravljanja. Ukratko, oni žele da vlast bude oduzeta od sloja Upravljača; da planete iz sastava Zemaljske federacije steknu potpunu samostalnost, što bi značilo kraj Federacije; da Armada — flota ratnih svemirskih brodova Federacije bude rasformirana, i još mnogo sličnih ideja, koje su izdajničke i kapitulantske!

Dakle, naši odgovori su sledeći: ako bi se sada izvršila transformacija Sistema upravljanja, i vlast bila oduzeta od Upravljača, posledice bi bile katastrofalne ne samo za Zemlju, već i za Zemaljsku federaciju — jer jedino su Upravljači sposobni da donose ispravne, dugovažće odluke. Bilo ko drugi doveo bi pogrešnim vodenjem Zemaljsku federaciju do kraha. Dati potpunu samostalnost planetama Federacije značilo bi oslobađanje Zemlje od odgovornosti za njih. Susedne federacije planeta ne bi ni časa oklevale — nastao bi grabež za pojedinim planetama, koje ne bi imale snage da se odupru, i što koja susedna Federacija planeta zahvati, njeno je! Zahtev za rasformiranje Armade jasan je sam po sebi — skup planeta bez odbrane lak je plen... Kao što

ste mogli da zaključite, ideje te organizacije isuviše idu na ruku susednim federacijama — i naša istraga krenula je u tom pravcu. Ipak, nismo našli nikakav dokaz da je neka strana Federacija imala uticaja u nastanku te organizacije — ali ta podudarnost njihovih interesa naše je najjače propagandno protivoružje... I ni jedan normalan, lojalan građanin Zemaljske federacije neće posumnjati u našu tvrdnju — jer će mu njegov zdrav razum reći to isto.

Lobok učuta i tek tada otpi prvi gutljaj iz čaše koja je bila pred njim.

— Zaista... — reče Feniks. — Vidim da vam ta organizacija zadaje prilično muka. Ali, ja sam samo pojedinac, i uz to, iz drugog vremena, tako da su moje mogućnosti u tom problemu vrlo ograničene...

— Ovo što sam vam ispričao samo je prvi, uvodni deo priče! — reče Lobok. — Tek treba da čujete ono glavno... Planeta Trinius III iz sistema istoimene zvezde, nenastanjena je i nalazi se na periferiji Zemaljske federacije, naravno u njenom sastavu. Na toj planeti nalazi se jedna naučna kolonija, u kojoj žive i rade naučnici raznih specijalnosti. Svrha postojanja takvih kolonija u nenastanjenim sistemima je, kao što možda već i pretpostavljate, da proučavaju te sisteme: želimo da u svakom sistemu, u kome bude moguće, naselimo ljude; a ako to zbog oštih prirodnih uslova nije moguće želimo da saznamo sve o značajnijim resursima i mogućnostima njihovog eksploatiranja... Dakle, u toj koloniji na

Trinius III, sem uobičajenog kadra, našao se i mali tim od pet vrhunskih naučnika, specijalista za najfundamentalnija pitanja. Upitaćete, šta će tako jaki teoretičari na periferiji Federacije, daleko od snažnih, izvanredno opremljenih centara nauke? Pa, moglo bi se reći da je to bio njihov aktivni odmor – mozak ponekad bolje radi na nekom pustom, mirnom mestu, daleko od svakodnevnih briga. I zaista, došli su do velikog i značajnog otkrića, koje predstavlja ključ za ulazak u tajnu građe sveta koji nas okružuje, čiji smo i mi sami delić – tajnu stvaranja objektivne realnosti!

On ućuta, i pomalo odlutavši u svoje misli, zagleda se u čašu koja mu je bila u ruci.

– Razumem... – reče Feniks. – Ili bar pokušavam da razumem! Lobok se zagleda u njega pomalo začuđenim, izgubljenim pogledom, ali već trenutak kasnije bio je jasan, čvrst i prodoran.

– Nešto pre vašeg vremena, čovečanstvo je otkrivalo tajnu strukture materije – nastavi on. – Naučnici su otkrili nove zakone prirode, na snazi u mikrokosmosu. Stvoren je uspešni model atoma, rođena kvantna mehanika. Svega par desetina godina kasnije, atomska bomba bila je prva praktična primena tih otkrića, do tada važećih kao »vrhunska, čista nauka«. Poenta ove priče je u tome da je znanje primarno, a sve ostalo sledi za njim. Znanje o funkcionisanju objektivne realnosti preduslov je za gospodarenje objektivnom realnošću! Biće moguće napraviti uređaj kojim ćemo po našoj

volji vršiti korekcije u realnosti. Na primer: susedne federacije planeta pozele da slome i podelu Zemaljsku federaciju. U tom cilju, oni opreme snažnu flotu svemirskih brodova, koja dobija zadatak da potpuno uništi planetu Zemlju, jer je ona glavna osovina Zemaljske federacije! Flota ulazi u kosmički prostor Zemaljske federacije – i mi dejstvujemo! Možemo celu flotu izbrisati iz realnosti, to jest, u skladu sa vremenskim pomakom – stvoriti novu realnost, u kojoj će atomi i energija od kojih su sačinjeni svemirski brodovi flote biti pretvoreni u oblak međuzvezdanog gasa i rasuti u nekom dalekom delu Galaksije!

– Zar mislite da se Bog neće ljutiti što mu otimate posao?! – pomalo šaljivim tonom upita Feniks.

Lobok se nasmeši.

– Bog, to je samo imaginarna konstrukcija, ideal nesavršenih bića! – reče on. – U realnosti, Bog je moć, i ko ima moć taj je i Bog!

– Shvatam – reče Feniks. – Vi želite moć da biste postali savršeni kao vaš ideal. To je smisao vašeg života, sila koja vas pokreće u akciju. Ali, da li vam je jasno koliko je teško biti Bog? Jer, moć je više obaveza nego povlastica – a ona je i opasnost, kada dode u ruke nekoga ko je nije dostojan. Da li ste nekada razmišljali šta bi se tada dogodilo? Postoji samo jedan odgovor: moć se otrgne kontroli, i čovek više nije njen gospodar – već ona čovekov!

– Potpuno smo svesni svih problema o kojima govorite –

reče Lobok. – Mi, Upravljači, spremni smo i sposobni da na sebe preuzmemo odgovornost – dostojni smo moći!

– Onda, zašto je ne uzmete?
– upita Feniks. – Niste me valjda dehibernisali da biste me pitali za mišljenje, ili čak za dozvolu?!

Lobok ne odgovori na tu primedbu.

– U vreme nastanka tog otkrića, naučnici su bili na Triniusu III – nastavi on. – Rastojanje od Zemlje bilo je preveliko, a tada nismo ni bili svesni važnosti njihovog rada, i naš nadzor nad njima bio je simboličan; iskreno rečeno – nikakav. A naučnici su kao deca – u svojoj oblasti su geniji, ali u životu potreban im je neko ko će ih stalno voditi za ruku i govoriti im šta je dobro, a šta loše. Na nesreću, na Triniusu, u njihovoj blizini, nalazila se jedna mlada naučnica, član neke tehničke ekipe, koja je bila pristalica one prevratničke organizacije! Čim su došli do otkrića, oni su joj, verovatno u radosti, to rekli, a ona je zaključila kakvu moć bi nama, Upravljačima, donelo to otkriće – i odlučila je da to spreči! U tom trenutku, ona je bila ta koja ih je vodila; praktično, oni su na svet i svoje otkriće gledali njenim očima, i o njima sudili njenim stavovima! Predstavivši im Upravljače kao dokone tirane, koji snevaju o uništenju sveta, nije joj bilo teško da ih nagovori na bekstvo, kako to značajno otkriće nikada ne bi dospelo nama u ruke – iako smo mi kao legalni nosioci vlasti jedini kompetentni za odlučivanje o

njegovoj primeni. Ali, rekao sam vam već da su članovi te organizacije izuzetno fanatični: ona je uspela da ukrade jedan svemirski brod i da sa tih pet naučnika pobegne sa Trinius III.

Feniks se više nije mogao savladati i obuze ga snažan smeh, ali trenutak kasnije preseče ga Lobokov pogled, hladan i namršten.

– Oprostite mi, ovo je bilo instinktivno! – pokuša da se opravda Feniks. – Ali, ta situacija više je komična nego tragična! Zar vam se ne čini da ste, za nekoga ko želi ogromnu moć, i previše neobazrivi?

– Zaista, propusti su veliki – reče Lobok. – Ali, radilo se o spletu nesrećnih okolnosti. Ipak, ni Upravljači ne mogu znati šta se sve krije u glavama građana Zemaljske federacije! A ta mlada naučnica, zavedena idejama one prevratničke organizacije, bila je dovoljno pametna da iskoristi svoju idealnu šansu da nam maksimalno naudi!

– Izgleda mi da previše drammatizujete situaciju – reče Feniks. – Zar ne možete naći druge naučnike, koji bi ponovo došli do tog otkrića?

– Razmatrali smo i tu mogućnost, ali smo je odbacili iz dva razloga. Prvi je da su tih pet naučnika pravi geniji, kakvi se ne rađaju svaki dan – i u timu koji su činili bili su savršeno uigrani. Dakle, to otkriće, o tome možemo samo da nagađamo, nije neponovljivo – ali, da bi neko drugi došao do njega potreban je izuzetan skup okolnosti, što znači da mogu proći

vekovi i vekovi dok se one ponovo steknu zajedno...

– A drugi razlog? – upade Feniks.

– Vidite, čim su krađa broda i bekstvo otkriveni, kolonija na Triniusu III uputila je alarm. Jedan brod iz sastava Armade Zemaljske federacije, koji se nalazio u blizini, odmah je krenuo u poteru za odbeglim brodom! Videvši da je praćen, odbegli brod je krenuo ka najbližoj crnoj jami. Jer, crna jama je neka vrsta »tunela« kroz prostorno-vremenski kontinuum: svemirski brod koji uroni u nju pojavljuje se u nekom dalekom delu Svemira. Naš brod, koji ih je pratio, nije uspeo da ih zaustavi i oni su pobjegli kroz crnu jamu! Međutim, posada tog broda učinila je nešto izuzetno korisno: pomoću instrumenata za duboko osmatranje zabeležene su vremenske jednačine putanje odbeglog broda pri njegovom uranjanju u crnu jamu, kao i masa tog broda. Podaci o tim veličinama ključni su stoga što samo od njih zavisi na kojim će se koordinatama u prostorno-vremenskom kontinuumu brod ponovo pojaviti. Drugim rečima, mi možemo poslati ka istoj crnoj jami svoj brod, po određenim elementima, i on će u prostorno-vremenskom kontinuumu izroniti na istom mestu na kome je to učinio i odbegli brod! I naš brod može tamo nastaviti poteru...

– Pa, učinite to – reče Feniks.

– Već smo učini! I naš brod može tamo nastaviti poteru...

– Pa, učinite to – reče Feniks.

– Već smo učinili! – nastavi Lobok. – Bekstvo se dogodilo pre četrdeset dana; odmah smo u crnu jamu uputili jedan manji brod, sa našim najboljim ljudima. Ali, prošlo je petnaest dana i ništa se nije dogodilo. Ni odbegli brod, a ni naš brod nisu se vratili. Tada smo poslali još jedan brod. Prošlo je sledećih dvadeset dana: ni traga ni glasa od tri broda... Tada je Vrhovni savet Zemlje doneo odluku o vašoj dehibernaciji.

– Razumem – reče Feniks.

– Smatrate da tamo gde nisu uspele veće grupe vaših ljudi, nešto može učiniti spretni pojedinac...

– Da, to je naš zaključak. Međutim, moram vam reći da je to bila teško doneta odluka – da nije bilo mene i još nekoliko mojih istomišljenika, koji smo upotreбили sve svoje moći, vi biste i dalje negde duboko u okeanu sanjali svoj hibernacioni san...

– Zar je bilo sumnji u moje sposobnosti?

– U sposobnosti ne, ali u način na koji bi vi mogli upotrebiti te sposobnosti – da! Bilo je mišljenja da bi vas mogle privući ideje one prevratničke organizacije, što bi bio bolan udarac za nas! Ipak, moj zaključak je bio da ćete vi biti uz nas – ne zato što smo mi na vlasti, pa bi to vršilo pritisak na vas, ili zbog eventualnih materijalnih vrednosti koje bismo vam dali kao nagradu za obavljeni posao, već zato što je moralna ispravnost na našoj strani. Vi kao vojnički vaspitana osoba morate shvatiti da, na sadašnjem stepenu galaktičkog razvitka, Zemaljska

federacija mora postojati ovakva kakva je sad. U budućnosti, naravno, promena će biti, ali one će biti u skladu sa razvojem situacije u Galaksiji.

– Moj zadatak... – reče Feniks. – Ili bolje rečeno, moj ideal je da budem od koristi ljudskom rodu, ali to ne znači da moram pomoći u stvaranju oružja kojim bi ljudska rasa pokorila sve druge rase Galaksije...

– Ako sam vas dobro razumeo... – hladnim glasom reče Lobok, – vi ne želite da prihvatite taj zadatak!

– To nisam rekao! – uzviknu Feniks. – To ključno otkriće negde je daleko u svemiru i neka druga rasa može doći do njega. Takode, može se dogoditi i da naučnici neke druge rase samostalno dodu do njega! U tom slučaju, ako moja, ljudska rasa ne poseduje to otkriće, može doći u situaciju da postane rob neke druge rase!

– To znači da... prihvatate zadatak?

– U moje vreme postojala je jedna poslovice: »Ono što ne želiš sebi, ne želi ni drugome!«. Kada bi se svako razumno biće toga pridržavalo, život bi bio mnogo jednostavniji... I priyatniji. Ja sam sada u situaciji da, bilo šta da odlučim, moram prekršiti taj etički princip!

– Vi smatrate da ćemo mi, Upravljači, zloupotребiti moć koju ćemo dobiti?

– Oh, ne! Druga mogućnost, da prihvatim zadatak, čini mi se da je manje rizična po ljudski rod. Ostaje mi nada da ćete vi, Upravljači, biti dostojni da imate moć! Jer, ako je zloupotre-

bite, sasvim je sigurno da će se ona jednog dana, poput bumeranga, okrenuti i na ljudski rod...

Lobok pogleda na svoj ručni časovnik i ustade.

– Ovaj razgovor se odužio – reče on. – Dakle, na sastanku Vrhovnog saveta Zemlje reći ću da prihvatate zadatak!

– Znao sam već u doba priprema, znatno pre hibernisanja da, jednoga dana kada se probudim, neću imati mogućnost izbora i da ću morati prihvatiti zadatak ma kakav on bio – reče Feniks. – Znao sam da ću biti samo sredstvo – i ipak sam pristao da budem »Feniks«...

Ležeći u polumraku svoje sobe, Feniks je razmišljao.

»Savetnik Lobok ispričao mi je lepu priču. Jedina njena mana je to što je previše konzistentna da bi bila istinita! Zapravo, istina nikada nema samo jedno lice, a Lobok je pokušavao da me uveri da je u ovom slučaju baš tako, da je stav Upravljača apsolutno ispravan. Ali, očigledno je da stvarna situacija nije tako čista kao što ju je on želeo predstaviti...«

Hitro je ustao sa ležaja i prišao prozoru. Prvi sumrak bio je prošao i purpurni preliv na zapadnom nebu gubili su se, ustupali mesto tamnom plavetnilu. Prve zvezde su se pojavile: njihova svetlost najavljivala je dolazak noći.

U vreme prvog života, Feniks je često posmatrao nebo, i umeo je da raspozna i mala sazvežđa, na primer Rak i Ždrebe. Ipak,

zvezde su se, okrećući se po zakonima nebeske mehanike oko galaktičkog centra, u toku pedeset i četiri veka pomerile i stvorile novu konfiguraciju Zemljinog neba. I njegovo sećanje na ranije nebo prilično je izbledelo u toku hibernacionog sna – tako da mu nije mnogo pomagalo u otkrivanju neba. Zvezde su čuvale svoju tajnu, i Feniks najzad prestade da traži pravilnosti u njihovom rasporedu. Ipak, još nekoliko trenutaka posmatrao je duboku tamnu prazninu, prekinutu ponekom zvezdom, čija treperava svetlost kao da je govorila:

„Bilo šta da se dogodi, mi ćemo i dalje svetleti...“

On se okrenu od prozora: deo mirnoće Kosmosa preneo se i na njega.

„Vreme je da učinim nešto konkretno.“ – pomisli on.

„Vreme je da saznam ko su ljudi koji su me vratili u život. I kakav je u stvari njihov svet...“

Prišao je vratima – automatski su se otvorila i on izađe iz sobe. Hodnik je bio u mraku, u njemu nije bilo nikoga i Feniks neopaženo stiže do izlaznih vrata. Tiho ih je otvorio i oprezno provirio – napolju je već bilo sasvim mračno. On podiže pogled – u sobama na spratu, gde su bili smešteni Lea Kor i Jon Eloi, svetlo je bilo uključeno!

„Put je slobodan. Napred!“ – pomisli on i potrča stazom preko čistine, pravo prema tamnim obrisima drveća. Kad se našao između stabala, u zaklonu, on se okrenu i zadovoljno se nasmeši: sve je bilo mirno kao i trenutak ranije,

kuća njena okolina bile su u tišini. Imao je slobodu na jednu noć...

On se okrenu i potrča laganim tempom; šljunak je škripao pod njegovim nogama, stabla su promicala pored njega. Kraj staze, ka kome je trčao, gubio se u tami i kao da je bio beskonačno daleko. Na krošnje drveća spuštala se noć i svežina sumraka pretvarala se u hladnoću. Nije znao kuda trči. Ipak, staza je nekuda vodila i morala je negde stići. Nije znao ni šta želi da sazna, ali nešto je morao saznati; morao je bar osetiti dah sveta koji je želeo da iskoristi njegove sposobnosti...

Tamna prilika se pokrete i iz senke zida izađe na čistinu. Na rubu šume, desetak metara dalje, pojavila se druga prilika i krenula prvoj.

– Dakle, Lea? – upita prva prilika, to jest dr Jon Eloi.

– Otišla je – reče Lea Kor. – Čini mi se, bez oružja. Trebalo bi obavestiti savetnika Loboka o tome, zar ne?

– Nije potrebno. Ova zgrada, a verovatno i cela okolina, posuti su prislušnim uređajima i skrivenim kamerama. Bilo šta da se dogodi, Vrhovni savet Zemlje to gotovo zna odmah. Feniksa su pustili da ode da bi videli kakve namere ima i kolike su mu sposobnosti...

Dugo i naporno trčanje, u početku šljunčanom stazom a kasnije savršeno glatkim putem od nekog neobičnog materijala, urodilo je plodom: stajao je na ulazu u grad. Zapravo, bio je to

gradić: mogao ga je obuhvatiti samo jednim pogledom. Zgrade su bile niske, građene u nekom neobičnom stilu – i on tek tada uvide pažnju ljudi koji su ga dehibernisali. Jer, kuća u kojoj se probudio izgledala je kao da je iz njegovog vremena – bila je sagrađena specijalno za njega, da bi lakše podneo buduće posle skoka kroz vreme...

Krenuo je ulicama, pažljivo posmatrajući okolinu. Grad budućnosti bio je tih, praznih ulica – bilo je kasno i ljudi su se posle napornog dana povukli na zasluženi odmor. Tek poneki slučajni prolaznik ili usamljeni šetač mimoišao bi se s njim. Iznenada, na jednoj raskrsnici, on začu tihu, daleku muziku. Pogledao je u pravcu iz koga je dopirala: njen izvor bila je zgrada nešto veća od drugih, sa jarko osvetljenim ulazom.

„Noćni klub!“ – pomisli Feniks.

Kada se približio, ustanovio je da je ta njegova pretpostavka tačna: i u gradiću budućnosti postojalo je mesto za ljubitelje noćnog života... On prođe kroz prostrani hol i nađe se u unutrašnjosti zgrade. Pogledom za trenutak prelete prostoriju u kojoj se našao: bio je to klub srednje veličine, izuzetno lepo uređen. Nije bilo gužve, tek u ponekom separeu nalazili su se parovi, ili usamljenici. Svetlo je bilo prigušeno, prijatna dinamična muzika kao da je dopirala odasvud, a u centru prostorije nalazio se podijum sa nečim što je privuklo njegovu pažnju: bila je to velika trodimenzionalna projekcija, očigledno delo umetnika. U beličastoj iz-

maglici, koja se prostirala sredinom prostorije, bila je materijalizovana svetlost, splet oblika divnih boja, koja se u ritmu muzike menjala, varirala iz jednog stanja u drugo.

I u njegovom vremenu postojale su trodimenzionalne projekcije, ali prema ovoj koja je bila pred njim to su bili samo bleđi, početnički pokušaji. Stajao je nepomično, zadivljen i gotovo hipnotisan, dok je prema njemu tekla reka utisaka: boje i oblici stvarali su se, menjali, stapali jedni u druge, nestajali... I još dugo bi tako stajao da iza njega nije odjeknuo glas:

– Svida vam se?

U trenutku se okrenuo: pred njim je bila mlada devojkica. Imala je kratku kestenjastu kosu, lepo i simpatično lice i skladno građeno telo. Nije ništa odgovorio i devojkica, da bi prekinula tišinu, reče:

– Vidi se da ste ovde prvi put. Zato vas pozivam za moj sto!

I pokaza mu kuda da krene. Pošto su ušli u jedan separe i seli, Feniks prvi put progovori:

– Hvala na ljubaznom pozivu...

Videvši na stolu dve čaše, od kojih je ona pred devojkicom bila poluprazna, a druga, pred njim, puna on brzo dodade:

– Ako nekoga čekate, otići ću!

– I nagnu se napred, kao da će ustati.

– Ne, čekajte! To piće je za vas! – reče devojkica. – Probajte!

Feniks se zavalio u sedište – njegov mirni pogled bio je uperen u devojkine oči.

•Kao da je znala da ću doći. Vidovitost?! – upita se on. – •Ili vrlo dobra obaveštenost? Oči joj, ipak, deluju suviše iskreno...•

On ispi prvi gutljaj. Piće je bilo jako, palilo je – ipak, njegov ukus bio je prijatan.

– Nije baš kao •izvor života•, ali nije loše zar ne? – reče devojka.

Bilo je previše za slučajnost. Munjevitim pokretom Feniks uhvati devojku za ruku, pri tome je stegnuvši nešto jače no što je bilo potrebno – i ona jauknu od bola!

– Šta vi znate o •izvoru života•? – upita on tihim, ali oštrim glasom.

– Pustite me! – bila je to više molba nego naredenje. Feniks smanji stisak i ona izvuče ruku.

– Izvinite, to je bio trenutak neodmerene snage – reče on.

Devojka je neko vreme zdravom rukom masirala bolno mesto.

– Onaj ko celo popodne provede u razgovoru sa članom Vrhovnog saveta Zemlje sigurno je probao •izvor života• – reče devojka. – Nama, običnim smrtnicima, dostupno je samo ovo...

I ona pokaza na čaše na stolu.

– Ko ste vi? – upita Feniks.

– Bilo bi dobro da ne pominjemo imena – reče devojka. – Zapravo, najbolje je da odemo odavde, mnogo je ljudi...

Izašli su napolje. Posle zgusnute, opojne atmosfere kluba, hladni noćni vazduh bio je osveženje. Lagano su šetali kroz polumračne ulice. Kada su prešli stotinak metara, Feniks progovori:

– Sada smo dovoljno daleko da možemo slobodno razgovarati. Mislim da znate ko sam, pa nema potrebe da vam se predstavljam. Ali, ko ste vi?

Devojka se tajanstveno nasmeši.

– Oh, znate vi ko smo •mi•!

– reče ona. – Mi smo izdajnici, anarhisti, rušioći legalnog poretka, ukratko rečeno – zlikovci kakvima nema ravnih u Zemaljskoj federaciji! Pa ipak, vi sami želeli ste da se sastanete sa nama, inače ne biste bili ovde.

– Zaista, član Vrhovnog saveta Zemlje, Lobok, želeo je da steknem loš utisak o vašoj organizaciji. Ipak, bio bih suviše naivan kada bih progutao sve što mi je rekao... Želeo sam da od vas samih čujem ko ste i kakvi su vaši ciljevi.

– Mi sebe zovemo •demokratski front• – devojka poče svoju priču. – Naši ciljevi su sledeći: oduzimanje vlasti od klase Upravljača; davanje slobode potlačenim planetama; organizacija Zemaljske federacije na zaista demokratskim osnovama... A sada, objasniću naše zahteve malo detaljnije. Upravljači su, tokom vremena, sticali sve veću vlast. Danas, oni čvrstom rukom vladaju Zemljom, kao i Zemaljskom federacijom. Ljudska rasa, pod njihovim vodstvom, postala je simbol zla i smrti, tiranin nad desetina planeta koje su imale nesreću da budu blizu Sunčevog sistema i planete Zemlje! I sama ljudska rasa pritisnuta je tvrdom vlašću Upravljača; ipak, do sada nije bilo većih pobuna, jer je nivo standarda života ljudi

visok – to je delimično postignuto snažnim razvitkom tehnologije i automatizacije. Ali, jedan deo tog blagostanja je posledica iskorišćavanja drugih rasa u okviru Zemaljske federacije. Naravno, onaj ko je sit i bogat ne buni se protiv toga. A pobune drugih rasa, koje su često izbijale, uspešno je smirivala Zemaljska Armada – flota teško naoružanih ratnih brodova, sposobna da za nekoliko sekundi bilo koju planetu raznese u atome! Ipak, kod ljudi se javlja svest o promeni tog stanja. Jer, vlast koja se zasniva na sili i oružju ne može dugo trajati – samo je pitanje vremena kada će se pojaviti nova sila, dovoljno snažna da istisne prvu... I kada se to dogodi, ceo ljudski rod biće prezren, možda i zgažen da se nikada više ne uspravi.

– Vi smatrate da će, ako sam ukloni Upravljače sa vlasti, ljudskom rodu biti oprošteno ranije ponašanje? – upita Feniks.

– Tačno! – reče devojka. – Zemaljska federacija biće reorganizovana, preporodena. Biće to početak nove ere u međuplanetarnim odnosima...

– Ipak, postoji jedna stvar koju ste ispustili iz vaše priče. – reče Feniks. – A to je mogućnost da Upravljači dodu do oružja koje bi im obezbedilo apsolutnu nadmoć u odnosu na bilo kojeg protivnika u Galaksiji...

– U ovom trenutku, verovatnoća da se to dogodi vrlo je mala – reče devojka. – Zapravo, takvo oružje moglo je nastati jedino u pokvarenoj

mašti Upravljača – a kako se kreće tok događaja, tamo će i ostati!

– Pet ljudi i jedna žena nestali su kroz prostorno-vremenski tunel – crnu jamu, i ko zna gde su se ponovo pojavili – reče Feniks. – Zar vam njihovi životi ništa ne znače?

– Odluka je bila na njima – reče devojka. – Dobrovoljno su prihvatili doživotno izgnanstvo, samo da njihovo otkriće ne bi bilo oteto od njih i zloupotrebljeno! Žrtvovali su sebe za dobrobit ljudskog roda...

Feniks ne reče ništa. Samo je klimnuo glavom u znak razumevanja. Komadići mozaika istine polako su se uklapali u celinu i priča je počela da dobija logičan izgled... On sam morao je da donese presudu u tom rašomonskom slučaju, i da potom svoje akcije vodi u skladu sa njom. I to najhitnije moguće vreme je isticalo...

– Moram da idem – reče on.

– Ako imate još nešto da mi kažete, ili da me pitate, učinite to odmah.

Devojka je razmišljala jedan trenutak.

– Znamo da je teško uticati na vas – reče ona. – Takođe znamo i to da odluke donosite u skladu sa svojom savešću, u želji da ljudskom rodu učinite najbolje – što je i naš cilj! Zato, možemo vam poželeti jedino da istrajete na vašem putu...

•Zaista, izuzetno dobra obaveštenost! – pomisli Feniks; zatim reče:

– I savetnik Lobok želi sve najbolje ljudskom rodu – na svoj način!

– Logika Upravljača je usko-gruda, kratkoročna i izvan realnosti. Militaristički i nacionalistički kurs politike vlade nekog naroda ili čak rase uvek je, kao što se to do sada bezbroj puta pokazalo, nanosio najveću štetu baš tom narodu ili rasi, koji su bili njime vođeni. Ljudi su toga svesni – i zato sada Upravljačima počinje da se ljulja tlo pod nogama, i samo je pitanje vremena kada će se njihova klada srušiti u prašinu istorije... – reče devojka.

U senci zgrade, pored koje su prolazili, nešto se pomače, što pažljivom Feniksovom pogledu nije promaklo. Mišići njegovog tela napeše se i on u trenutku odgurnu devojku u stranu: iz senke iskočiše dve tamne prilike i krenuše k njemu!

– Pazite! – devojčin uzvik snažno odjeknu u tišini noći.

Feniks se u trenutku obazre: otpozadi su im prilazile još dve prilike. Nije se radilo o šali, već o dobro pripremljenom napadu. Prvi napadač jurnu na njega i on se spretno izmače i primeni jedan od klasičnih zahvata. Telo napadača polete kroz vazduh, poneto početnim impulsom; posle teškog pada, koji muklo odjeknu, osta nepomično. Feniks iskoristi trenutak neopreznosti drugog napadača i zadade mu munjevit udarac u vrat; napadač se bez glasa srušio na tlo. Feniks se okrenu: preostala dva napadača stajala su neodlučno, videvši šta se dogodilo njihovim prethodnicima.

– Sada smo ravnopravni! – pomisli Feniks i zakorači prema njima. Oni se na to okretoše i potrčaše iz sve snage! Ali,

već posle nekoliko metara pogođiše ih dva energetska zraka, ispaljena odnekud sa strane, iz mraka – bili su u trenutku mrtvi i njihova tela, ukočena poput lutaka, srušiše se na tlo. Feniks iznenađeno okrenu glavu u pravcu mesta iz koga su došli zraci: iz senke, daleke pedesetak metara, laganim koracima na svetlo izade jedan čovek. U ruci mu je svetlucalo oružje, usmereno ka Feniksu. Istovremeno, iza Feniksovih leđa odjeknuše užurbani koraci: devojka, koja je do tada bila nepomična, pokušavala je da pobegne...

Oružje u ruci čoveka sevnu i začu se tup zvuk pada – koraci u trenutku prestadoše. Feniks se nije morao osvrnuti da bi se uverio u preciznost pogotka... Čovek se i dalje približavao, Feniksu se njegova silueta učini poznatom. Oružje bljesnu još dva puta – cilj su bila nepomična tela prva dva napadača. Feniks je stajao nepomično, uspravno, između pet leševa, dok mu se čovek sa oružjem približavao...

– Pokazali ste da ste dobar strelac, savetniče Lobok! – reče on.

Lobokova ruka sa oružjem polako se obori ka tlu – u polumraku njegovo lice izgledalo je kao isklesano iz kamena, svaki mišić i žila na njemu bili su zategnuti do krajnosti.

– Čujmo i drugu stranu! – bila je izreka u vreme mog prvog života – reče Feniks. – Vi niste dozvolili da se moj razgovor sa drugom stranom okonča na normalan način. Ipak, tako sam o vama saznao

nešto što ne bih mogao u običnim okolnostima...

On pride nepomičnom telu devojke i kleknu pored njega. I u smrti lice joj je bilo lepo, izgledala je kao da je tek na trenu tak zaspala. Sklonio je jedan pramen kose koji joj je bio pao preko lica, i nežno je pomilovao...

— Bedna anarhistkinja — odjeknu glas iza njegovih leđa. — Zadatak joj je bio da vas namami u klopku. Četiri njena istomišljenika, koji su se pokazali sasvim nesposobni kao komandos, trebalo je da vas otmu...

Feniks se uspravi i bez i trunke nesigurnosti suoči svoj pogled sa Lobokovim hladnim, pomalo staklastim očima.

— Pogrešno! — reče on. — Ona me je upozorila na dvojicu napadača koji su mi bili iza leđa i koje nisam primetio. Sem toga, njihove uniforme i čizme suviše su jednoobrazne — jedna ilegalna organizacija, koja uz to ne vrši terorističke akcije, ne može imati takvu opremu...

Lobok je ćutao: njegov pogled ne pokaza da ga je uznemirila ta i previše očigledna optužba.

— Recimo da je to bio specijalni odred tajne policije, koji je imao zadatak da prekine moj razgovor sa »drugom stranom«, dok još nisam prešao na njihovu stranu — nastavi Feniks. — I kada su se pokazali neefikasni, stvar ste preuzeli vi lično!

— Pametni ste... — reče Lobok. — I suviše pametni da biste dugo živeli!

Ruka u kojoj je držao energetsko oružje podiže se —

smrtonosna cev bila je uperena pravo u Feniksove grudi.

— Lobok, vi ste uplašeni — hladnim glasom reče Feniks. — Vreme vaše klase ističe, zato su i vaši postupci nagli, panični. A moj zadatak nije da se borim da vi sačuvate vlast, i tako zaustavim neumitni tok istorije — već da budem od koristi celom ljudskom rodu...

Lobokovo lice bilo je crveno, puno besa koji se nije mogao iskaliti: — u celom životu niko ga nije tako otvoreno uvredio kao sada čovek iz prošlosti. I to pred smrtonosnim oružjem, bez straha od posledica...

— Hrabri ste, mladi čoveče — procedi on najzad. — Previše hrabri.

Feniks se okrenu i laganim korakom krete niz ulicu. Njegov smeh sablasno je odzvanjao u tišini noći...

Još nekoliko trenutaka Lobok ga je držao na nišanu, a onda njegova ruka klonu. Ovu borbu izgubio je i pored nadmoći u oružju — što je njegov poraz činilo još ubedljivijim.

Bila je još uvek noć kada se Feniks vratio sa svog prvog izleta u svet. Kuća je bila u mraku: on uđe u glavni hodnik i, ne paleći svetlo, stiže do svoje sobe. Ušao je u nju i sačekao da se vrata potpuno zatvore. Tek tada je uključio prigušeno svetlo.

»Prvi put sam bio u gradu, među ljudima« — pomisli on. »Bilans: pet mrtvih. Prokletstvo!«

Na stolu je, kao što je i bila ostavljena, stajala boca »izvora

života. On je dohvati i zavrtla u najbliži zid: boca pršte u stotinu komada, tečnost iz nje razli se po sobi. Prasak mu protrese živce, prenapregnute od uzbudjenja i nespavanja. Shvatio je da je najpametnije pokušati da iskoristi ostatak noći, i bacio se na krevet. Posle nekog vremena umor je učinio svoje – spavao je čvrstim snom...

Ležao je nepomično, gledajući u plafon. Savršeno glatki materijal odlično je reflektovao svetlost, i u Feniksovoj sobi vladao je dan, koji je napolju bio već odmakao. Ipak, njemu nije bilo ni na kraj pameti da ustane: pokušavao je da sredi misli o događajima iz protekle noći, ali bez mnogo uspeha. San je učinio da prošlost izgleda nestvarno, kao da se ništa nije ni dogodilo...

Vrata se odjednom otvoriše, i u sobu ude Lea Kor, noseći veliki poslužavnik.

– Doručak! – uzviknu ona. U trenutku je ugledala krhotine boce »izvora života« – ali uzdržala se od komentara i pitanja. Pažljivo je spustila poslužavnik na sto i zatim prišla krevetu. Feniks se nije ni pomerio, samo je njegov umorni pogled sada bio usmeren ka njenom licu.

– Osećam da nešto želite da mi kažete – reče ona svojim toplim glasom. – Zapravo, ja sam tu da vam pomognem u prilagodavanju ovom svetu i možete mi slobodno poveriti vaše probleme...

Feniksove zelene oči, sada neobično tamne, snažno su uhvatile njen pogled, kao da tako

mogu proniknuti i u najskrivenije kutke njenog bića.

– Verujem vam, Lea – tiho reče on. – Ipak, moji problemi su samo moji. Želeo sam vam samo reći da ste najprijatnije i najšarmantnije stvorenje koje sam upoznao u ovom svetu...

Licem Lee Kor razli se blag, pomalo tajanstven osmeh.

– Da ste upoznali više ljudi, to bi zaista bio veliki kompliment – reče ona.

– Želim da ga kao takvog i prihvatite – ozbiljnim glasom reče Feniks.

– Naravno! – široki osmeh davao je njenom licu blistavost.

– A sada vas moram napustiti. Imam još puno poslova... – reče ona i krenu ka vratima.

Feniks se uspravi na ležaju.

– Lea, pozivam vas na jednu neformalnu šetnju šumom! – uzviknu on.

– Pristajem! – odgovori Lea Kor. – Ali, tek kada doručkujete.

Dan je bio sunčan, izuzetno jasan i topao. Feniks i Lea Kor čuteći su koračali stazom između drveća, čije su zelene grane, u punoj svetlosti, stvarale kontrast plavetnilu neba.

– Neverovatno! Zaista neverovatno! – iznenada uskliknu Feniks.

Lea Kor okrenu se ka njemu: lice joj je bilo ozareno nekim novim, posebnim sjajem.

– Smem li vas pitati šta je to tako neverovatno? – reče ona.

– Neverovatno je da je sve tako divno: i dan, i priroda... i u svemu tome ja, koji šetam u društvu lepe žene!

– Raduje me da vam se raspoloženje popravlja! – reče

Lea Kor. — Još juče, bili ste potišteni, zatvoreni u sebe...

Pri podsećanju na jučerašnji dan, Feniksovim licem prelete tamna senka.

— Izvinite, nije trebalo da to kažem! — brzo reče ona.

— Lea, — progovori Feniks, — već oko pola sata hodamo šumom, i prilično smo se udaljili od kuće. Šta mislite, ima li ovde prislušnih uređaja?

— Mislim da nema — odgovori ona.

— Dobro! Onda možemo slobodno razgovarati. Prošlu noć nisam proveo ovde...

— To znam.

— Ali, verovatno ne znate gde sam bio i šta se dogodilo — reče Feniks.

— Ne znam, zaista.

— Dakle, mislio sam da je to trenutak pogodan za uspostavljanje nekog bližeg kontakta sa svetom. I krenuo sam nasumice, prvo stazom, a zatim putem. Posle nekog vremena stigao sam u grad, tamo pronašao noćni klub i sreo jednu devojk, za koju se pokazalo da pripada „Demokratskom frontu“, organizaciji koja se bori protiv Upravljača! Najčudnije je bilo to što je ona očekivala moj dolazak...

Lea Kor obori pogled ka zemlji. Feniks je blago uhvati za ramena.

— Zatim smo izašli napolje, da bismo mogli na miru razgovarati — nastavi on svoju priču. — I, ona mi je obrazložila ideje svoje organizacije. Odjednom, iz mraka su iskočila četiri čoveka i napali nas! Bio sam na dobrom putu da ih savladam, kad su odnekud počeli da se

vaju smrtonosni zraci; četiri napadača su ubijena, takode i devojka! To je učinio savetnik Lobok... Zaključio sam da su napadači njegovi ljudi, i da ih je ubio zbog nesposobnosti, a devojk, da prekine naš razgovor... Za sve sam ja kriv: bio sam previše neoprezan i potcenio sam obezbeđenje. Očigledno je da su me neprestano pratili.

Lea Kor podiže glavu; njen pogled bio je mutan, iz njega je nestalo sjaja i radosti.

— Da, „Demokratski front“ vas je očekivao... — reče ona. — Ja sam bila ta koja im je ispričala sve o vama.

— Ali, vi niste član njihove organizacije? — upita Feniks.

— Ne... Samo simpatizer koji im je učinio tu malu uslugu. Ali, u očima vlasti to nema nikakvog značaja. Vi ste izuzetno dragocena osoba, i moj postupak biće ocenjen kao veleizdaja, što znači da ću dobiti višegodišnju kaznu zatvora, ili čak smrtnu kaznu.

Feniks je čvršće stegnu.

— Ne predajte se, Lea! — reče on. — Sudbina nam nije predodređena, već je sami stvaramo! Vreme je prevrtljivo... Čujte moju priču: kao sasvim mlad čovek prijavio sam se na pripreme za odred Feniksa. Bio sam pun ideala, želje da učinim nešto veliko, što bi osetilo celo čovečanstvo... I pripreme su počele. Morali smo znati sve, biti sposobni da izdržimo sve, u stanju, da, sve uradimo... Prolazili su meseci, godine. Morali smo biti sposobni da preživimo i u samom paklu, i naši treninzi bili su sve teži, suroviji, sličniji realnosti. Oni čija volja i telo

nisu bili dovoljno snažni, otpadali su; na kraju ostalo nas je trideset. Dugi meseci spartanskog života i gotovo okrutnih treninga bili su iza nas – bili smo spremni da uskočimo u najžešći plamen nekog budućeg međuzvezdanog rata...

On ućuta na trenutak i obazre se oko sebe.

– Pre nego što sam hibernisan, oprostio sam se od svega lepog čega sam se sećao, očekujući da će moj život u novom svetu biti kratak i... pun najgorih mogućih stvari koje se čoveku mogu dogoditi. Prošlo je tih pet hiljada i četiri stotine godina; trenutak buđenja je stigao. Ali, na moje ogromno iznenađenje, od neke velike katastrofe koja bi pretila ljudskom rodu ni traga! Život je miran, normalan – i čak sam dobio nekoliko dana za potpuni oporavak od hibernacionog stanja. Zaista, dobio sam mnogo više nego što sam pre pedeset i četiri veka mogao i sanjati...

Lea Kor ga je gledala pravo u oči; u njenom pogledu više nije bilo nesigurnosti.

– Sada shvatam odakle vam toliko snage i stabilnosti – reče ona. – Veliko odricanje i patnja su iza toga. Ali, vi imate prava da dobijete sve što godinama niste imali... Zaslužili ste to!

Njena ruka pomilova Feniksovo lice.

– Tako ste čvrsti... i dobri. Iz vas kao da zrači neka pozitivna sila! – reče ona.

– Čujte dobro šta ću vam reći, Lea! – Feniksov glas odjednom postade tvrd. – Divni ste Ali, bilo bi previše da dobijem i vas. To bi bila kap koja bi pre-

lila čašu. Sve dok u potpunosti ne ispunim svoj zadatak, neću smeti ni da pomišljam na zadovoljstva ili lični život! Možete li to razumeti?

– Shvatam – reče ona jednostavno.

– Sem toga, – nastavi Feniks, – mi nismo osuđenici na smrt kojima je preostala još samo poslednja želja! Nadam se, uradićemo još dosta u vremenu koje je pred nama!

Odjednom, snažan zvuk zapara vazduh. Feniks i Lea pogledaše uvis: u niskom letu, iznad samih krošnji, velikom brzinom prolete letilica. Već posle par sekundi nisu je mogli videti, a ubrzo i njen zvuk utihnu.

– U istoj takvoj letilici došao je savetnik Lobok, kada vam je zadnji put bio u poseti! – reče Lea Kor.

Feniksov pogled bio je ozbiljan ali ne i zabrinut.

– Lea, jednom ćemo se morati suočiti sa njim! – reče on.

– A pošto je on tu, učinimo to odmah!

On joj pruži ruku, i brzim korakom krenuše nazad. Sada je bilo dovoljno petnaest minuta da dođu u blizinu kuće. Letilica je bila parkirana, njen motor isključen – i tišina, koja je i inače vladala, bila je apsolutna. Ni u letilici, a ni na širem prostoru nije bilo nikoga, pa Feniks i Lea Kor krenuše ka ulazu u kuću.

– Stanite! – odjeknu snažan glas iza njihovih leđa, i oni se okrenuše u tom pravcu.

Savetnik Lobok stajao je na rubu šume, desetak metara daleko od njih. U desnoj ruci držao je energetska oružje!

– A šta će vam ta opasna igračka, savetnice Lobok? – upita Feniks. – Verujte, ovde vam niko ne želi zlo!

Lobok se nasmeja.

– Vi, dakle, imate i smisao za šalu! – reče zatim. – Došao sam po vas: Vrhovni savet želi da vas vidi!

– U redu, pristajem! – reče Feniks. – Ali, niste morali da uperite oružje u mene da biste to postigli.

Lobokovo lice izgubi normalan izraz. Stegnuto i izobličeno, izgledalo je kao lice nekog drugog čoveka – onog koji je noć ranije pred Feniksom mirno ubio pet ljudi!

– Doktorko Kor, – reče Lobok, – vaš posao je završen. – Uspešno ste povratili u život čoveka koji stoji pored vas. Ali, izvesnim ljudima ispričali ste mnogo toga što je trebalo da ostane vaša profesionalna tajna. Nije trebalo da to uradite. Iskreno mi je žao...

Lea Kor je stajala mirno, gledajući u tlo ispred sebe, svesna šta je očekuje. Lobok je polako nišanio, sa onom hladnokrvnošću kakvu ima običan čovek kada vežba pucanje u papirne mete... Feniks primeti da je prodorni Lobokov pogled skrenut sa njega, i napravi munjeviti pokret rukom!

Divlji krik natera Leu Kor da podigne pogled. Savetnik Lobok ispustio je oružje, i levom rukom pridržavao je desnu, koja je mlitavo visila niz telo! Tvrd i samouveren izraz lica zamenila je grimasa bola i iznenađenja. Feniks je krupnim koracima grabio ka Loboku – Lei Kor

postade jasno da je on u poslednjem trenutku nešto učinio...

Loboku se povratio normalno rasuđivanje i on pokuša da levom rukom dohvati oružje, ali Feniks je bio brži! Nogom, on oružje odbaci daleko od njih, a Loboka dočeka udarcem u bradu. Ovaj se sruši potpuno ošamućen. Feniks kleknu pored njega i preokrenu ga na leđa. Zatim mu iscepa desni rukav: iz mišića nadlaktice virio je kraj dugačke i tanke igle, koja je bila duboko zabodena. Feniks podiže pogled i ugleda Leu Kor, koja im je prišla, sada već sasvim oslobođena straha.

– Lea, donesi neko sredstvo za ublažavanje bolova! Ali, požuri! – reče Feniks.

Lea otrča u kuću. Feniks pogleda u Lobokovo lice: i u nesvesti usne su mu podrhtavale, a mišići se grčili. Bol je, očigledno, bio vrlo jak.

»Lepo sam te udesio, druškanе! Ali, zaslužio si to« – pomisli on.

Uto se vrati i Lea Kor: u ruci je nosila mali kofer: bio je pun raznih uređaja i ampula, uradno spakovanih po pregradama. Feniks zaključi da je to kutija za prvu pomoć, naravno, urađena znanjem i tehnologijom medicine iskusnije za pedeset i četiri veka od one koju je poznavao...

Feniks glimnu glavom Lei u znak da počinje. On čvrsto uhvati kraj igle, koja je virila iz mišića, i bez mnogo nežnosti povuče je snažno ka sebi! Iz Lobokovog grla odjeknu urlik: pluća su mu se ubrzano širila, a niz lice se slivao znoj. Najзад, on otvori oči: bol je bio tako ve-

liki da ga je povratio iz nesvesti! Posmatrao ih je začuđenim pogledom, kao da se pita odakle se stvorio među njima. Lea Kor mu, pomoću specijalnog uređaja, ubrizga nekoliko ampula u ruku, a zatim mu pažljivo previ ranu.

– Zašto mi pomažete? – upita je Lobok, s mukom prikri-
vajući bol.

– Povredeni ste, a ja sam le-
kar – odgovori Lea Kor, po-
malo iznenađena tim pitanja.

– Ali... ali pre samo neko-
liko minuta hteo sam da vas ubi-
jem?!

– Lobok, ljudi kao što si ti ne
mogu razumeti humanizam! –
reče Feniks. – Pogledaj!

I on mu pokaza okrvavljenu
iglu dugačku petnaestak centi-
metara, pri vrhu vrlo oštru a u
sredini nešto deblju.

– Da te je ovo pogodilo u
srce, sada bi bio mrtav! – reče
Feniks. – Ovako, kao da te je
ubo trn – za nekoliko dana već
ćeš to zaboraviti...

Lobokovo disanje postade
mirnije: sredstvo za ublažava-
nje bola brzo je delovalo. On po-
lako ustade.

– Varaš se, – procedio je –
ja ništa ne zaboravljam!

Nesigurnim koracima on ode
ka letelici i pope se u kabinu.
Feniks se okrete Lei Kor.

– Kada budem postavljao
svoje uslove Vrhovnom sa-
vetu... – reče Feniks, – pobri-
nuću se da te ostave na miru!

– Čuvaj se – reče Lea Kor.
– Sad imaš jednog opasnog
neprijatelja...

– Bolje jedan neprijatelj više,
nego jedan prijatelj manje! –
odgovori Feniks. – Zaista ni-

sam mogao dopustiti da ti se
nešto dogodi.

– Dakle, ovo je rastanak –
reče ona.

– Osnovni zakon svemira je
da je sve konačno – reče Fe-
niks. – Zato najmanje treba ža-
liti baš za onim što je već proš-
lo! Lea, za tebe je najbolje ako
zaboraviš da ja uopšte post-
ojim!

– Mislim da to ne bih mogla,
čak ni kad bih htela! – reče
ona.

– Vreme je da krenem... –
reče Feniks. – Zbogom, Lea!

– Zbogom... – prošapta ona.
Feniks se okrenu i potrča ka
letelici. Spretno se popeo u ka-
binu i seo pored Loboka.

– Možete li upravljati jed-
nom rukom? – upita on.

– Za takve slučajeve postoji
automatski pilot... – odgovori
Lobok.

On pritisku par dugmadi na
komandnoj tabli. Pogon zagrmе
i trenutak kasnije letilica strelo-
vito polete uvis.

– Lobok, voleo bih da zabora-
vite ovo što se desilo – reče Fe-
niks. – Ne bih voleo da budemo
neprijatelji.

Lobok se okrenu k njemu sa
besnim izrazom lica.

– Kako vi to zamišljate?! –
njegov glas bio je nervozan.
Sprečili ste me u vršenju dužno-
sti, povredili i ponizili! Mi smo
već neprijatelji, i to veliki! I ne
pitajte me ništa više, nemam vo-
lje za razgovor sa vama!

– U redu – reče Feniks i
okrenu se na suprotnu stranu.

Letilica je brzo hvatala vi-
sinu. Bili su već na desetak kilo-
metara; Feniks je lepo video
brda prekrivena šumama, reke

od kojih se odbijala svetlost Sunca, široka polja... Na dvadeset kilometara letilica prede u horizontalni let. Nikakvo ubrzanje više se nije osećalo: kretala se ogromnom, ali konstantnom brzinom. Minuti su polako odmiicali; horizont ispred letilice strelovito se približavao... Posle dvadesetak minuta takvog leta, brzina letilice poče da se smanjuje, a ona prede u poniranje.

U tom trenutku, na horizontu se pojavi široki bedem – orijaški planinski lanac, čiji su večno snežni vrhovi, obasjani Suncem, blistali u punoj lepoti.

– Kako se zovu te planine?

– upita Feniks.

– U vaše vreme zvali su ih Himalaji... – odgovori Lobok.

– Onda je ovo... Indija?

– Države više ne postoje – reče Lobok. – I ta imena iz vašeg doba više ništa ne znače. Zapamtite: Zemlja, kao osnovna jedinica, nalazi se u sastavu Zemaljske federacije!

Prošlo je još desetak minuta. Letilica je postepeno gubila visinu i smanjivala brzinu. Moćni vrhovi zagospodarili su vidikom; pri pogledu na to grandiozno delo prirode, koje je plenilo svojom divljom, surovom lepotom, Feniksu zastade dah.

– Lepo je... Zar ne? – reče Lobok. – I Vrhovni savet imao je isto mišljenje. Ovde se nalazi centar iz koga se upravlja Zemaljskom federacijom!

Letilica je i dalje ponirala i sve više gubila brzinu – kretala se tačno ka planinskom masivu! Već su bili samo nekoliko kilometara daleko od planine, kad letelica prede u horizontalan let. Feniks ugleda

tamnu tačku, oko koje su se naizmenično pojavljivale svetle tačkice – reflektori... Tačka se povećavala, i Feniks shvati da je to u stvari otvor u planini i da se letilica kreće tačno ka njemu. Svetlost Sunca odjednom nestade – letilica se nalazila u polumračnom tunelu podzemnog aerodroma... Smanjivanje brzine bilo je sve veće i letilica se zaustavi čim je iz tunela izašla u ogromni hangar. Lobok i Feniks polako izadoše iz letilice. Na pisti ih je čekalo mnogo ljudi.

Lobok ode nekuda, ne osvrnuvši se na Feniksa. Tri čoveka se izdvojiše iz grupe i bez reči krenuše za njim. Ostali okružiše Feniksa.

– Podite sa nama! – naredi jedan od njih.

– Kuda idemo? – upita Feniks, ali mu niko ne odgovori.

Hodali su brzo, i posle nekoliko minuta bili su na izlazu iz hangara, gde ih je čekao lift. Ušli su u njega: istog trenutka počelo je snažno ubrzanje. Lift se strelovito kretao naniže, u samo srce planine... Posle nekoliko minuta lift se zaustavi i oni izadoše. Bili su u Glavnom centru upravljanja Zemaljske federacije! Ispred njih stajao je čovek srednjih godina. Videvši njegovu bogato ukrašenu odoru, Feniks zaključi da zauzima visok položaj u hijerarhiji Upravljača. Čovek ga je pažljivo posmatrao, i najзад progovori:

– Da li ste vi čovek iz prošlosti – Feniks?

Feniks potvrdno klimnu glavom umesto odgovora.

– Ja sam Ksenon, član Vrhovnog saveta – reče čovek. –

Biću vaš vodič za vreme dok budete boravili ovde. A sada, molim vas da podete za mnom!

Savetnik Ksenon se okrenu i pođe laganim korakom; Feniks iskoristi trenutak i obazre se: ljudi koji su ga dopratili više nisu bili tu, odmah su se vratili nazad. Laganim hodom prolazili su hodnicima, koji su bili iznenadujuće pusti.

— Ovde vlada tako smirena atmosfera, a i ljudi je malo — reče Feniks. — Sasvim sam drugačije zamišljao Glavni centar upravljanja Zemaljske federacije!

Ksenom ga pogleda mirnim pogledom, iz koga se ni najmanje nije moglo zaključiti šta misli.

— Ljudi je taman toliko koliko treba — reče on. — Da ih je više, stvarali bi gužvu i smetali jedni drugima.

— Kuda me vodite? — upita Feniks.

— Pozvani ste na vanredni sastanak Vrhovnog saveta — reče Ksenon. — Ali, predsednik Vrhovnog saveta, mudri Zenon, želeo je da pre toga razgovara sa vama!

Najzad, našli su se pred jednim vratima, ispred kojih su stajala dva stražara. Oni brzo i detaljno pretresoše Feniksa i oduzeše mu sve što je imao.

— Vaše stvari biće vam vraćene kada izadete — reče Ksenon. — Nadam se da razumete ovu malu neophodnu predostrožnost.

Jedan od stražara pritisnu dugme na komandnoj tabli pored vrata, i ona se savršeno bešumno otvoriše. Feniks ude un-

utra, a istog trenutka vrata se zatvoriše za njim...

Prostorija je bila velika; svetlo u njoj bilo je slabo, prigušeno — Feniks se obazre oko sebe i tek tada primeti čoveka koji je sedeo za stolom. On mu priđe bliže korak-dva i pažljivo ga osmotri: čovek je imao potpuno sedu kosu, lice su mu presecale duboke bore — mogao je imati oko osamdeset godina. Za razliku od savetnika Ksenona, odora ovog čoveka bila je skromna, bele boje. Oči čoveka bile su zatvorene i Feniksu se učini da on spava.

— Sedite — reče čovek na Feniksovo iznenađenje.

Sa Feniksove strane stola bilo je nekoliko fotelja i on se zavalj u jednu.

— Vi ste Feniks trideset, poslednji Feniks — reče čovek, više za sebe. Oči su mu i dalje bile zatvorene.

— A vi ste Zenon mudri, predsednik Vrhovnog saveta Zemlje! — reče Feniks.

Zenon najzad otvori oči. Nekoliko trenutaka svojim prodornim pogledom posmatrao je Feniksa. Taj pogled Feniksu se učini jako poznat, i on pokuša da se seti gde ga je već video...

— To nije moguće — tiho prošapta Feniks. — Vi ste... Ne, to je nemoguće!

Zenon se blago osmehnu.

— Pitao sam se da li ćeš me prepoznati — reče on. — Pogledaj!

I on pomeri desnu ruku, koja je pokrivala predmet na stolu. Bio je to medaljon od plemenitog metala, na kome je bila prikazana ptica široko razmahnutih krila...

– Feniks dvadeset i devet! – reče Feniks. – Moj prethodnik! Ti si, dakle, na vrhu Sistema upravljanja!

– Nekada sam bio Feniks dvadeset i devet... – reče starac. – Ali, već gotovo pola veka sam Zenon, predsednik Vrhovnog saveta Zemlje. A moji prijatelji me ponekad u šali nazovu »mudri«!

Feniks je ćutao; nije mogao da sredi misli posle ovoga što je saznao, što je bitno menjalo njegov položaj...

– Možda očekuješ od mene neku pomoć, ili savet – reče Zenon. – Ali, ja ti ne mogu puno pomoći; ti si Feniks, i sam ćeš odlučiti šta ćeš uraditi...

– Kako si postao predsednik Vrhovnog saveta? – upita Feniks.

– Davno je to bilo... jako davno – reče Zenon. – Ali, pamćenje me još uvek služi, pa ću ti ispričati. Zemaljska federacija stara je više vekova, i u svom životu imala je uspone i padove. Poslednja velika kriza zbivala se pre pola veka: besneo je veliki rat, u kome su učestvovala sve četiri velike sile Galaksije... Rat je bio dugotrajan; na svim zaraćenim stranama život je postao neizdrživ – ogromna materijalna sredstva i životi uništavani su svakodnevno, ali ni jedna strana nije bila u stanju da ostvari konačnu pobedu! Tada je Vrhovni savet doneo odluku o dehibernaciji jednog od dva preostala feniksa, i tako su me vratili u ovaj svet... Ti kruti, ograničeni vlastodršci očekivali su da ću učiniti čudo koje bi im donelo pobedu i apsolutnu vlast u Galaksiji! Za ono što je

trebalo da se učini bilo je dovoljno malo razuma, ali oni ga nisu imali! Zatražio sam od njih vrlo široka ovlašćenja. Nisu imali drugog izbora i morali su mi ih dati. Prva i najvažnija stvar koju sam učinio bila je da povedem mirovne pregovore sa predstavnicima ostale tri velike sile, iako je to izazvalo žestoke proteste militarističkih krugova u sve četiri sile, koji su inspirisali i vodili taj besmisleni rat. Na tim pregovorima Galaksija je podeljena u četiri zone, ali tako da je svako dobio ono što mu zaista i pripada...

Zenon ućuta na trenutak prepuštivši se sećanjima.

– Da, bilo je to teško vreme – nastavi on svoju priču. – Rat je bio završen – trebalo je živeti i raditi u miru, i ponovo izgraditi sve što je uništeno... Mir traži nove, strpljivije i odmerenije ljude za vode, i Vrhovni savet ponudio mi je mesto predsednika; tu ponudu sam, kao što vidiš, prihvatio. Od tada je prošlo pola veka; nije bilo burnih, značajnih događaja i sve je teklo svojim uhodanim tokovima...

– A »Demokratski front«? – upita Feniks.

– U sadašnjoj Zemaljskoj federaciji potrebno je izvršiti promene, reforme, povećati slobodu i demokratiju – reče Zenon. – Ali, zahtevi »Demokratskog fronta« suviše su radikalni, nisu primereni vremenu i zato su u ovom trenutku neostvarljivi...

– Imam utisak da ih smatraš zanesenjacima, koji ne mogu učiniti ništa loše – reče Feniks. – Ali, savetnik Lobok je prema

njima više nego oštar, on bi ih sve poubijao samo kada bi znao ko su...

— Lobok je nesumnjivo najinteligentniji i najposobniji među mladim savetnicima — reče Zenon. — I kada dođe moj zadnji čas, verovatno će baš on biti izabran za mog naslednika!

— Ali... — reče Feniks, — zar čovek kakav je on da postane predsednik Vrhovnog saveta?!

— Znam — tiho reče Zenon.

— On je sušta suprotnost meni: željan je vlasti, agresivan, okrutan, apsolutista, pristalica politike »čvrste ruke«... Ako bude došao na moje mesto, prvo što će uraditi biće da uništi sve ono što sam gradio tolike godine: demokratiju, slobodu mir... On će Zemaljsku federaciju uvući u novi rat sa tri velike galaktičke sile, ovog puta rat do kraja: na život i smrt!

Feniks se seti priče o oružju koje bi vršilo izmene u realnosti, koju mu je ispričao sam Lobok, i zadrhta pri pomisli šta bi sve takav čovek mogao učiniti tim oružjem...

— Nekoliko dana posle mog dehibernisanja Lobok mi je došao u posetu — reče Feniks. — Dugo smo razgovarali; zapravo, on mi je pričao o onome što se zbilo u prošla pedeset i četiri veka, kao i o aktuelnim događajima. Sada vidim da je ta priča bila puna poluistina i laži! U stvari, odmah sam posumnjao u njenu istinitost, jer bila je izuzetno precizna, bez i jedne neložičnosti u sebi, dok u realnosti uvek postoji nekakva nepotpunost, neodređenost...

— Zaboravih reći da je Lobok i izuzetno lukav čovek — reče

Zenon. — Nestanak broda sa naučnicima bio je samo zgodan povod da na sastanku Vrhovnog saveta zatražim tvoju dehibernaciju; pravi razlog za to bio je moj predosećaj nailaska nove velike krize. Naravno, Lobok i njegovi istomišljenici žestoko su se tome opirali. Poslednji Feniksu, ti si za njih ogromna potencijalna opasnost; njihovim interesima nikako nije pogodio tvoj povratak u realnost. Ali, kada su dva naša svemirska broda bila izgubljena, ostali su bez argumenata, i ti si dehibernisan! Tada Lobok pokušava da te svojim argumentima privoli na njegovu stranu, da za njega obaviš opasan posao, a posle toga, kada stekne moć koju želi, da budeš odbačen!

— Osetio sam da želi da iskoristi moje sposobnosti... — reče Feniks. — I pored njegovih lepih reči, neki instinkt mi je govorio šta se krije duboko u njemu. Kasniji događaji to su samo potvrdili — hladnokrvno je ubio nekoliko ljudi, koji su bili samo pioni u njegovoj igri... Tako sam i došao u sukob sa njim. Zenone, šta sad?

— Ti ćeš čekati: razvoj događaja doneće promene; gledaj da tvoje akcije budu u skladu sa njima. A ja... Bojim se da ne mogu više ništa uraditi. Suviše sam star. I prijatelja je sve manje. A Lobok svakim danom ima sve više istomišljenika... Mračno doba se vraća, i kad zauvek sklopim oči, sve što se sada vešto prikriva izbiće na videlo!

— Osim ako se ne pojavi sila dobra, i stane na put sili zla! — reče Feniks.

– Nema te sile... – reče Zenon. – Voleo bih da moje reči budu opovrgnute, ali sila zla suviše dugo je gradila svoje mesto u srcima ljudi, da bi bila lako isterana odatle! No, poslednji Feniksu, imam jedno pitanje za tebe! Prihvataš li zadatak koji ti je ponuden i posle svega što si čuo od mene?

– Prihvatam! – reče Feniks.

– Ali, uz jedan uslov!

– A to je?

– Neka ostane moja tajna do sastanka Vrhovnog saveta...

– Dobro, ako tako želiš – reče Zenon. – U pravu si – sve karte otvaraju se tek na kraju igre!

– Imam jednu molbu, Zenone! – reče Feniks. – Jednoj do broj ženi pretila opasnost. Želim da je uzmeš u zaštitu. Zove se Lea Kor!

– Smatraj to učinjenim, poslednji Feniksu! – reče Zenon. – Toliko moći još imam! A sada, molim te da me napustiš. Sastanak Vrhovnog saveta počinje uskoro i moram se pripremiti...

Feniks ustade.

– Do viđenja, na sastanku, Zenone! – reče on i izađe napolje.

Svetlost u hodniku bila je jaka i on zažmuri na trenutak. Savetnik Ksenon zapovedi stražarima da mu vrata stvari.

– Imate li ovde nešto za jelo?

– upita Feniks. – Od jutros nisam ništa jeo!

– Naravno, da! – odgovori Ksenon. – Podite za mnom!

Iako je bio zavaljen u mekanu fotelju, Feniks se nije osećao baš najudobnije. Čekanje se zaista odužilo, i njegovo strplje-

nje bilo je stavljeno na probu. U fotelji preko puta od njega sedeo je savetnik Ksenon, ali on se ni najmanje nije uzbuđivao zbog čekanja.

– Zašto nas već ne pozovu?

– upita Feniks.

– Bićemo pozvani tačno kada bude trebalo, ni pre a ni kasnije. – mirnim glasom odgovori Ksenon.

Sedeli su u predvorju dvorane u kojoj su se održavali sastanci Vrhovnog saveta; vanredni sastanak zapravo je već bio u toku, ali Feniks je bio zamoljen da sačeka napolju dok ga ne pozovu. Savetnici su želeli da izmene mišljenja bez njegovog prisustva... Odjednom, iznad vrata se upali signalno svetlo. Trenutak kasnije, masivna vrata bešumno se otvoriše. Feniks i Ksenon ustadoše iz fotelje i laganim korakom udoše u dvoranu Saveta...

Feniks zastade na ulazu. Nije očekivao raskoš, ali ni ono što je video: u dvorani nije bilo ničega dekorativnog. Sve je bilo jednostavno i svrsihodno, ali i izvanredno solidno. U centru dvorane nalazio se sto dugačak desetak metara, za kojim su sedeli članovi Vrhovnog saveta. Feniks je odmah prepoznao Zenona, koji je sedeo na čelu stola, i Loboka, koji je bio negde u sredini. Jedan od savetnika ustade i progovori:

– Pridi, čoveče iz prošlosti! A ti, poštovani Ksenone, zauzmi svoje mesto...

Ksenon sede u jedinu preostalu praznu fotelju, a Feniks stade uz začelje stola. Osećao je na sebi mnogobrojne poglede, savetnici su ga ćutke odmera-

vali. Jedino Zenonov pogled bio je blag, umirujući...

— Coveče iz prošlosti, ja sam savetnik And — reče savetnik koji je stajao. — Vrhovni savet bio ti je ponudio jedan zadatak, ali pojavili su se novi elementi, koje najpre moramo raščistiti! Dakle, savetnik Lobok, koji je nadgledao tvoje prilagodavanje sadašnjem svetu, izvestio nas je da si prihvatio ideje izdajničke i anarhističke organizacije »Demokratski front«...

— To nije tačno — reče Feniks. — Ja sam imao samo jedan kraći kontakt sa jednim članom te organizacije. Zanimao me je njihov pogled na savremeni trenutak, kao što me je zanimalo i vaše viđenje ovog sveta.

— Ne možete tek tako uporedivati službene stavove Zemaljske federacije sa idejama onih zločinaca! — planu savetnik And.

— Zašto da ne? Jedina razlika je u tome što ste vi na vlasti, a oni ne, tako da svoje ideje možete nazvati »službenim stavovima Zemaljske federacije«! — cinično odgovori Feniks, kome se tok razgovora nije previše svidao.

U sali nastala muk; savetnici se međusobno zagledaše, dok se savetnik And borio da dođe do vazduha. Feniksu ne promače smešak koji se pojavio u uglovima Zenonovih usana.

— Htedoh reći... — nastavi Feniks, — niko u ovom svemiru nije apsolutno ispravan; i kada o istoj stvari postoje dva međusobno potpuno različita gledišta, istina je obično negde u sredini. Naravno, potrebno je sve

pažljivo odvagati da bi se zaključilo kojoj je od dve strane ta sredina bliža. U ovom slučaju, ja sam se odlučio za vas!

— Kako da vam verujemo? — upita savetnik And, koji je najzad došao do daha.

— To je vrlo jednostavno — reče Feniks. — Možete mi verovati, a možete mi i ne verovati, šta već izaberete!

— Ja mu nimalo ne verujem! — Lobokov uzvik odjeknu dvoranom. — On želi da nas izigra! Ako dode do tajne moćnog oružja, predaće je »Demokratskom frontu«; ti izrodi će zatim uništiti Zemaljsku federaciju...

— Savetniče Lobok! — Zenonov glas bio je miran i snažan. — Tvoje optužbe su teške! Imaš li neki dokaz koji bi ih mogao potvrditi?

— Naravno! — odgovori Lobok. — Imamo snimak razgovora koji je vodio sa pripadnikom »Demokratskog fronta«!

— Odlično, savetniče Lobok! — reče Zenon. — Recite, da li je Feniks u tom razgovoru izjavio da pristupa njihovoj organizaciji?

— Nije, ali... — Lobok je bio zbunjen tim pitanjem.

— A da li je, možda, rekao da će svoje akcije voditi tako da odgovaraju njihovim interesima? — Zenonova pitanja bila su neumoljiva.

— Nije rekao, ali... — Lobok najzad sastavi svoje misli. — Već samim činom razgovora sa neprijateljem, on je pokazao da ne zaslužuje naše poverenje! On je opasna i nepouzdana ličnost i zato predlažem da ga likvidiramo!

Zenonovo lice dobi strog izraz.

– Savetnice Lobok, ponekad se zaista upitam kako ste uopšte stigli do svog položaja! – reče Zenon. – Kad bi vaš razum bio veliki kao što je vaša okrutnost, verovatno bi bili prvi mudrac Univerzuma!

Dvoranom odjeknu smeh, ali samo za trenutak. Savetnik And je bio u neprilici; razgovor, koji mu je bio poveren, iskliznuo mu je iz ruku i on je pogledom tražio pomoć od Zenona. Ovaj mu klimnu glavom, što je značilo da može nastaviti...

– Pretpostavimo da vam damo poverenje i da vi zaista želite da pomognete Zemaljskoj federaciji, odnosno nama, kao njenim legalnim predstavnicima; kakve su vaše namere? – savetnik And upita Feniksa.

– Spreman sam da odmah krenem u akciju, i da, ne žaleći svoj život, učinim sve što je u mojoj moći da pronađem nestale naučnike! – odgovori Feniks. – I da ljudskom rodu vratim tajnu moćnog oružja, koje svom gospodaru daje apsolutnu moć u Univerzumu!

Lice savetnika Anda razvedri se; Feniks je rekao baš ono što je on, kao i ostali savetnici, želeo da čuje!

– Ako to i ostvarite... – uzbuđenim glasom govorio je And, – bogato ćemo vas nagraditi! Moći ćete da zatražite bilo šta!

Feniks se osmehnu; bio je trenutak da otvori i zadnju kartu.

– Zauzvrat, tražim samo jednu sitnicu – reče on.

– Bićemo srećni da vam možemo udovoljiti! – slatkorečivo odgovori And.

– Kad tajna bude otkrivena, i to strašno oružje bude naprav-

ljeno, želim da ja budem onaj ko će odlučivati o njegovoj primeni! – reče Feniks.

Lice savetnika Anda ukoči se, a oči mu se iskolačiše; nekoliko sekundi buljio je u Feniksa. Slični su bili i pogledi ostalih savetnika, samo je Zenonovim licem vladalo spokojstvo.

– Shvatate li vi, čoveče iz prošlosti... – savetnik And najzad progovori, – šta ste zatražili?!

– Zatražio sam položaj predsednika Vrhovnog saveta Zemaljske federacije! – odgovori Feniks. – Vaš sadašnji predsednik prilično je ostario, i pretpostavljam da bi i on voleo da zadnje godine života provede bez sadašnjih obaveza!

– Ali, zašto... Zašto?! – gotovo uzdahnu savetnik And.

Zenonov osmeh bio je širok; očigledno, svidao mu se način kojim je Feniks razgovarao sa savetnikom Andom. Nasuprot tome, Lobokovo lice bilo je tvrdo; mržnja koju je osećao prema Feniksu mogla se sa njega jasno pročitati...

– Moć... – reče Feniks. – Ljudi žude za njom, ali je većina od njih ne zaslužuje! Ja, dakle, smatram da vi ne zaslužujete moć koju potencijalno možete dobiti, i zato ću morati sam da se vrinem o njenoj upotrebi! Jer, imao sam prilike da vidim kako koristite moć koju već sada imate... Na kraju krajeva, ako ulažem sve svoje sposobnosti i rizikujem život da bih došao do nje, onda imam moralno pravo da odlučujem kako će se upotrebiti.

– To što vi radite je najobičnija prljava ucena! – uzviknu savetnik And.

– Molim! Pošteno sam postavio svoje uslove – reče Feniks.
– Ako ih ne prihvatite, ništa od posla!

Neočekivani obrt razgovora sasvim je dotukao savetnika Anda, i on umorno sede, ne mogavši više ni reč da izusti.

– Poslednji Feniksu, vaši zahtevi savršeno su jasni! – reče Zenon. – Ima li još ko nešto da kaže?

Savetnik Lobok polako ustade; svi pogledi usmeriše se ka njemu. – Čoveče iz prošlosti, izrazio si želju da za nas obaviš taj posao... – reče on. – A pri tome nemaš poverenja u nas! Kako onda možeš biti siguran da ćemo održati obećanje?

– Pa, biće dovoljna zakletva svakog člana Vrhovnog saveta – reče Feniks. – Kao i potpisana izjava! Naravno, sve izjave biće date na uvid javnosti; u slučaju da mi se nešto dogodi, ljudski rod će bar znati koliko poverenja može pokloniti svojim vođama!

Po prvi put za vreme sastanka, u rubovima Lobokovih usana zaigra osmejak.

– Ali, čoveče iz prošlosti, ni mi nemamo previše poverenja u tebe, a ti od nas očekuješ da ti damo izuzetno važan zadatak! – reče on.

– Ako želite, i ja ću vama napisati izjavu... – reče Feniks.

Lobokovo lice postade tvrdo.

– Prestanite već jednom sa tim glupim šalama! – uzviknu on. – Ti ispisani listovi papira ništa ne znače!

– Šta onda predlažete, savetnice Lobok? – Zenonov glas bio je stabilan.

– Čovek iz prošlosti neće na zadatak krenuti sam... – reče Lobok. – Već će sa njim krenuti i jedan naš čovek, koji će mu pomagati, a istovremeno ga i kontrolisati!

– Ideja dostojna vas, savetnice Lobok! – reče Zenon. – Imate li već nekoga u vidu?

Lobokov osmeh bio je širok; reči je izgovarao sa očiglednim osećajem zadovoljstva...

– Naravno, mudri Zenone! Čovek koji će krenuti zajedno sa Feniksom na taj zadatak biću ja!

Nekoliko trenutaka dvoranom je vladala apsolutna tišina. Svi pogledi bili su upereni ka Feniksu.

– Pristajem! – reče on. – Ali, to ne znači da se odričem svog zahteva...

Feniks je sedeo duboko zavaljan u fotelju u polumraku sobe. Zenon je bio na svom starom mestu, sa druge strane stola. Lice mu je bilo zamišljeno, i u kratkom razmaku između dva razgovora kao da je ostario za više godina...

– Brinem za tebe, poslednji Feniksu... – reče on. – Lošu pogodbu si zaključio. Čim dođu do tog oružja, kojim žele porobiti Galaksiju, naći će načina da te se reše!

– Ako dođu! – progovori Feniks. – Razlika između »čim« i »ako« neizmerna je... A Loboka se ne bojim; pogodba koju sam zaključio najbolja je moguća u ovim okolnostima. Reci, Zenone, kada si ti sklapao svoju pogodbu pre pola veka, da li su tvoje šanse za uspeh bile veće ili manje od mojih sad?

Zenon se nasmeši.

– Bile su otprilike jednako male kao što su i tvoje sada! – odgovori on. – Ali, neka te preterano ne ohrabruje to što sam ja uspeo; sem svojih sposobnosti imao sam i puno sreće!

– Kažu da sreća pomaže hrabrima... – reče Feniks.

– Koliko se sećam naših priprema, pre pedeset i četiri veka... – reče Zenon, – nisi ispoljavao nikakav strah pred realnošću, ma kakva ona bila. A i danas, onako razgovarati sa gospodarima četvrtine Galaksije...

– Suviše su gladni moći, Zenone! – reče Feniks. – To je njihova slaba tačka.

U tom trenutku, vrata prostorije se otvoriše, i na njima se pojavi savetnik Ksenon.

– Oprostite što prekidam vaš razgovor – reče on. – Ali, vreme je da čovek iz prošlosti krene na pripreme!

Feniks ustade; pogled mu se susrete sa Zenonovim.

– Do viđenja, predsedniče! – reče Feniks.

– Zbogom, poslednji Feniksu...

Savetnik Ksenon izade iz prostorije; Feniks krenu za njim.

– Kakve pripreme me očekuju? – upita.

Savetnik Ksenon okrenu se prema njemu.

– S obzirom na to da će i savetnik Lobok krenuti sa vama, kao i na potrebu za što manjim gubitkom vremena, to će biti samo neke osnovne stvari. Meduzvezdani let, navigacija, pilotaža, tek toliko da možete da se snadete...

Pripreme su trajale nekoliko dana; ali, i za to kratko vreme Feniks je naučio mnogo. Ogroman broj informacija približio ga je nauci i tehnologiji sveta predeset i četiri veka starijeg od onog u kome je rođen... Sa tim znanjem, njegove sposobnosti bile su kompletne – mogao je da krene na izvršenje zadatka!

Poslednji dan priprema prošao je, i Feniks se odmarao u mraku svoje sobe; još samo jedna noć, i ono za šta se dugo spremao i izmenio čitav svoj život, počće da se događa! Pri pomisli na to, hvatala ga je blaga nervoza. Da je neposredno posle dehibernacije krenuo u akciju, nju verovatno ne bi imao. Ovako je ipak bilo bolje; za kratko vreme uspeo je da u potpunosti reaktivira sve svoje sposobnosti! Osećao je da će morati da iz sebe izvuče maksimum, da bi uspeo protiv dvostrukog protivnika: nepoznate sile koja je zarobila tri svemirska broda sa jedne, i savetnika Loboka, sa druge strane.

On pritisnu jedno dugme. Sobu osvetli bleđa svetlost i trenutak kasnije u njenom središtu pojavi se trodimenzionalna projekcija. Bili su to snimci nestalih naučnika...

Lice čoveka bilo je puno bora staro, kosa seda; blag osmeh davao mu je smirenost. Ispod njega lebdeo je tekst: akademik Alder Bar, stručnjak za teorijske nauke. Pola minuta kasnije slika se promeni: drugi čovek bio je mlađi, crne kose, punog dečijeg lica. To je bio akademik Dino Tonos, eksperimen-

talni naučnik. Treći čovek bio je srednjih godina, čvrstih i plemenitih crta lica – akademik Paul Gel, stručnjak za pitanja na granici nauke. Četvrti je bio čovek napetog lica, gotovo u grču. Crna kosa i oštar pogled davali su mu mračnu nijansu: to je bio slobodni naučnik Olen Snel, stručnjak za arhaičnu i novu filozofiju. Peti i poslednji član tima bio je jedan sredovečni čovek dobroćudnog lika – Orik Ater, stručnjak za sintetiziranje ideja... U kaseti uređaja postojao je još jedan snimak. Lepo, nežno lice devojke blagog i inteligentnog pogleda, uokviravala je kosa zlatnog preliva. Ispod slike je pisalo: Mirela Koni, naučni saradnik baze Trinius III, odgovorna za bekstvo pet naučnika...

Feniks pritisnu dugme, i lice starog Aldera Bara ponovo se pojavi. Ta lica i imena morao je zapamtiti izuzetno dobro...

Laganim pokretom Feniks je stavio kacigu na glavu. Začulo se škljocanje: hermetički sklop bio je zatvoren. Pogledao se u ogledalu. Skafander, koji je imao na sebi, bio je zaista odlično izrađen; materijal je bio tanak, ali izuzetno otporan, sistemi za održavanje života po masi i dimenzijama mali, ali i funkcionalni. O pojasu mu je sa desne strane visio snažni energetski pištolj, a sa leve laserski nož – izvanredno oruđe, a po potrebi i oružje. Proverio je ispravnost svih sistema i kompletnost pomoćnih pribora. Sve je bilo u redu – bio je spreman...

Prišao je vratima svoje sobe i otvorio ih. Napolju je stajalo malo vozilo. On sede u njega i vožnja započe; vozilo se kretalo po zadatom programu, krivudajući kroz splet hodnika. Posle nekoliko minuta vozilo se zaustavi pred centralnom sobom Glavnog kosmodroma Zemlje. Feniks iskoči iz vozila; vrata pred njim se otvoriše, i on uđe unutra.

Centralna soba u stvari je bila ogromna prostorija, iz koje se upravljalo celim kosmodromom. I u normalnim okolnostima tu je bilo mnogo ljudi; sada, kada je trebalo da se obavi to izuzetno važno lansiranje, vladala je prava gužva! Feniks opazi Loboka, okruženog grupom tehničara, koji su vršili poslednji pregled skafandera i opreme. U tom trenutku, i njega okružiše tehničari i prionuše na posao. Posle nekoliko minuta, sve je bilo gotovo – tehničari su bili izuzetni profesionalci. Feniks najzad pride Loboku.

– Dakle, ipak zajedno krećemo na taj zadatak! – reče Feniks, isprobavajući vezu između skafandera.

Lobokovo lice bilo je mirno, gotovo ledeno.

– Da, krećemo zajedno... – reče on. – Ali, jedan od nas dvojice sasvim sigurno neće se vratiti!

Odnekud se pojavi savetnik Ksenon, i prekide njihov razgovor, koji je plovio u opasne vode.

– Donosim vam poruku mudrog Zenona! – reče Ksenom ozbiljnim glasom. – On vam želi uspešnu misiju, i moli vas

da, u višem interesu, zaboravite na međusobne nesuglasice!

Feniks i Lobok se zgledaše: nisu ništa progovorili, ali njihovi pogledi bili su dovoljno reći; između njih uspostavljeno je primirje!

U prostoriji prestade kretanje, a i žamor. I poslednje provere bile su završene. Feniks i Lobok, praćeni tehničarima, izađoše napolje. U hodniku ih je čekalo veliko transportno vozilo. Oni uđoše u njega. Vožnja je trajala desetak minuta, a onda se vozilo zaustavi. Feniks i Lobok izađoše iz njega: nalazili su se na prostranoj kosmodromskoj pisti, nedaleko od pedesetak metara dugog srebrnastog tela svemirskog broda.

Dan je bio izuzetno jasan, vazduh proziran, nebeski svod duboko plave boje, Sunce blještavo sjajno... Feniks zastade, zagledan u nebo, hvatajući trenutak lepote i opštoj prolaznosti...

– Hajdemo, zadatak čeka! – reče mu Lobok.

Feniks se trže i krenu za njim. Ušli su u unutrašnjost svemirskog broda, koji je imao oznaku LX-12681 i pripadao Zemaljskoj Armadi. Bio je to patrolni čamac univerzalne namene, relativno malih dimenzija, snažne konstrukcije i moćnog pogona, što mu je omogućavalo izvanredne manevarske sposobnosti i serije skokova kroz hiperprostor. Feniks i Lobok ubrzo stigoše u komandnu kabinu, i zauzeše svoja mesta u udobnim foteljama za komandnim pultom. Pričvrstili su sigurnosne pojaseve, što je bila obavezna mera predostrožnosti, a

zatim Lobok uspostavi vezu sa kosmodromskom kontrolom:

– Kontrola, ovde LX-12681! Da li dopuštate uzletanje?

Nekoliko trenutaka kasnije dobili su odgovor:

– Slobodno, LX! I, srećan let!

Lobok pritisnu nekoliko dugmeta na komandnoj tabli. Putanja leta zapravo je već bila izračunata i uneta u memorije moćnih brodskih računara, čiji je zadatak da tokom leta imaju potpunu kontrolu nad kursom i brzinom. Tako nije potrebno neprekidno angažovanje ljudi, a i sigurnost je povećana; ipak, u slučaju potrebe, postojale su i ručne komande... Lobok je, pritiskanjem dugmadi, uključio program i istog trenutka na komandnoj tabli zasvetleše mnogobrojna kontrolna svetla. Brodski trup zadrhta – moćne pogonske jedinice stupile su u rad. Brod se odvoji od piste i lagano počeo da se diže uvis, ka beskrajnom plavetnilu neba...

Ubrzanje je bilo sve veće, i sila pritisnu Feniksa i Loboka u fotelje. Brod je dobijao sve veću brzinu i strelovito se penjao, sve više. Već posle nekoliko minuta bili su na orbiti; bestežinsko stanje bilo je prijatno, odmarajuće... Pogled na Zemlju sa te visine nije bio nova stvar za Feniksa: i pre pedeset i četiri veka neke vežbe odreda Feniksa izvođene su na orbiti. Ali, jedina planeta života u Sunčevom sistemu uvek je bila drugačija, fascinantna čak i za onoga ko je mnogo puta imao priliku da je posmatra sa orbite... Program leta neumoljivo se izvršavao. Podsvetlosni pogon stupio je u dejstvo i Zemlja ubrzo postade

tanki, udaljeni srp, pored koga se video još manji Mesečev srp. Svemirski brod bio je duboko u mračnoj beskonačnosti vakuuma, koju su remetili jedino sjajna Sunčeva kugla i svetluca- nje dalekih zvezda. Lobok je paž- livo pratio pokazivače rada brodskih sistema, iako to nije bilo neophodno: kompjuteri su sigurno vodili brod, i, ako bi se pojavila neka nepravilnost, tre- nutno bi dali signal za opasnost.

— Sada smo u sektoru 05 — 07 — 01 — reče Lobok. — Us- koro ulazimo u sektor 05 — 08 — 01, koji je predviđen isklju- čivo za izvođenje skokova u hiperprostor. Prema planu leta, tamo ćemo započeti seriju hiperprostornih skokova...

Vreme je prolazilo, i u jed- nom trenutku pogon prestade sa radom: svemirski brod kre- tao se po inerciji, konstantnom brzinom.

— Šta se događa? — upita Feniks.

— Uobičajeni postupak... — odgovori Lobok. — Pre skoka u hiperprostor klasičan pogon se isključuje, vrši se koncentracija energije za skok!

Feniks se prisetio principa međuzvezdanog leta, što je bila tema jednog od predavanja sa priprema: rastojanja između zvezda ogromna su, i mere se desetinama, stotinama i hilja- dama svetlosnih godina — od- nosno, svetlosti je to vreme po- trebno da pređe rastojanje među zvezdama, krećući se brzi- nom od tri stotine hiljada kilo- metara u sekundi, što je najveća moguća brzina u prirodi. Ako bi se međuzvezdani let ostvarivao pomoću klasičnog podsvetlos-

nog pogona, vreme njegovog tra- janja bilo bi predugo; takav let ne bi imao nikakvog smisla... Međutim, vrhunski naučnici ot- krili su hiperprostor, alternati- van realnom prostoru, ali u kome su osnovne konstante, koje određuju stabilnost pro- storno-vremenskog konti- nuuma, nešto drugačije. Ogromno oslobađanje energije stvaralo je procep između pro- stora i hiperprostora, i svemir- ski brod bi se našao u hiperpro- storu, gde je za vrlo kratko vreme mogao da pređe ogromna rastojanja; tada bi us- ledilo vraćanje broda u realni prostor, pomoću ponovnog ener- getskog udara. I, svemirski brod bi se pojavio na novim, bitno različitim prostornim koordina- tama! Osnovni problem, koji je dugo onemogućavao takav let, bila je nemogućnost koncentra- cije ogromne količine energije, ali, naučnici su i taj problem re- šili na najblistaviji način! Stvor- eni su anihilacioni reaktori, u kojima se energija dobijala po- ništavanjem materije i antima- terije, tačnije rečeno protona i antiprotona. Prema čuvenoj Ajn- štajnovoj jednačini, energija dobijena na taj način jednaka je proizvodu mase potrošene ma- terije i kvadrata brzine svetlo- sti; količine tako dobijene ener- gije bile su zaista neizmerne...

— Prvi skok je pred nama! — Lobokove reči prenuše Feniksa iz razmišljanja. — Rastojanje koje moramo preći veliko je, pa ćemo morati da izvršimo ne je- dan, već nekoliko skokova! Po- što niste naviknuti na ener- getske udare, verovatno ćete se osećati izuzetno neprijatno, ali,

nema nikakve stvarne opasnosti.

Feniks klimnu glavom – pogled mu je bio savršeno miran, u njemu nije bilo ni traga nekoga straha ili nesigurnosti...

Svetlo nestade u trenutku, svi ekrani i kontrolne lampice ugasise se! Feniksu se učini da je sam usred svemira, da lebdi u beskonačnoj praznini. Telo mu se ukoči, obuze ga neprijatan, paralizirajući osećaj. Ali, to je trajalo samo delić sekunde. Svetlo je ponovo sinulo i sve je bilo isto kao i pre... Svetla ponovo, nestade i obuze ga neprijatnost. Zatim svetlost. Tama. Svetlost. Tama. Svetlost... Svetlost je sada bila postojana. Skokovi kroz hiperprostor bili su izvršeni!

– U pravu ste! – Feniks reče Loboku. – Osetio sam neprijatnost, ali je bila mnogo manja nego što sam očekivao...

Lobokov pogled bio je pomalo začuden. Ali, on ništa ne progovori, već se okrenu ka glavnom ekranu na kome se video zanimljiv prizor. I Feniks pogleda u tom pravcu. Ekranom je dominirala plava zvezda blještavog sjaja. Sa jedne njene strane širio se oblak plazme, u kome se nalazila tamna praznina: crna jama privlačila je materiju tamne zvezde ka sebi...

– Ovo je dvojni zvezadni sistem koji se zove Labud X-1 – reče Lobok. – Sjajna zvezda je supergigant klase B-NULA, čija masa je dvadeset i dva puta veća od mase Sunca. Crna jama je objekat mase kao petnaest sunaca, koja svojom gravitacionom silom iz primarne zvezde

odvlači materiju; prilikom tog zahvata nastaje snažno X zračenje. Zato se taj sistem i naziva »izvor X zraka broj 1 u sazvežđu Labud«! Ali, znate li vi uopšte šta su crne jame?

Pitanje je postavljeno pomalo potcenjivačkim tonom, i Feniks odmah odgovori:

– Naravno! Zvezde na kraju života, zbog dugogodišnjeg izračivanja svoje energije u svemir, ostaju bez goriva potrebnog za odvijanje termonuklearnih reakcija; takve zvezde su nestabilne i kod njih dolazi do gravitacionog kolapsa. Od normalne zvezde u tom procesu nastaje beli patuljak, neutronska zvezda ili crnja jama. Zvezde čija je masa veća od dve i po mase Sunca predodređene su da postanu crne jame. Njihov kolaps je potpun: u svom sažimanju takva zvezda smanjuje se i ispod takozvanog Švarcšildovog radijusa. Na primer, za Sunce, čiji normalni radijus iznosi sedam stotina hiljada kilometara, Švarcšildov radijus iznosi svega tri kilometra! Gustina materija postaje ogromna, a takode i sila gravitacije – i ništa više ne može napustiti površinu takvog objekta, pa čak ni svetlost! Takav objekat svojom velikom gravitacionom silom guta u sebe sve što mu se približi... Zbog tih osobina zvezdu koja je kolapsirala do tog stanja nazivamo »crnom jamom«.

– Dobro! – reče Lobok. – Vi to znate. Ukratko ću dopuniti vašu priču: materija u crnoj jami nalazi se u stanju beskonačno velike gustine i nulte zapremine, što nazivamo »singul-

larnost«. Te osobine čine crnu jamu nekom vrstom pukotine, odnosno »tunela« u realnom prostoru; crne jame su međusobno povezane, i omogućavaju prirodni međuzvezdani let, bez ikakvog utroška energije! Dakle, kombinujući hiperprostorne skokove i prolaskе kroz crne jame možemo se kretati svemirom... A sada čujte moju priču: kroz ovu crnu jamu pobjegli su pet naučnika i devojka koja ih je nagovorila na bekstvo. Na sreću, imamo podatke o putanji njihovog broda; mi ćemo sada po istoj putanji uroniti u ovu crnu jamu, i pojaćemo se tamo gde su se pojavili i begunci!

— To ste mi već rekli kad smo se upoznali! — reče Feniks.

— Ne gubimo vreme oko priča, već krenimo napred!

Lobokov pogled bio je miran.

— Mi ne gubimo vreme! — reče on. — Odmah posle izvođenja zadnjeg skoka kroz hiperprostor, odnosno pojavljivanja u ovom zvezdanom sistemu, naš brod je zauzeo putanju ka crnoj jami. Mi se u slobodnom padu krećemo ka njoj! Brzina i ubrzanje našeg broda trenutno su mali, ali s vremenom biće sve veći...

Vreme je odmicalo. U centru ekrana nalazila se tamna oblast — područje iz koga je crna jama usisala u sebe svu materiju; okolo se prostirao veliki oblak gasa, koga je očekivala ista sudbina. Sjajna plava zvezda, usled približavanja broda crnoj jami, sasvim je ispala iz vidnog polja ekrana.

— Crne jame su najcrnji objekti koji postoje u prirodi! —

reče Lobok. — Jer, crno je u stvari odsustvo boja; a sa crne jame nikakva svetlost ne može pobeći, bez obzira na njenu talasnu dužinu!

Detalji na ekranu počеше da se razmiću ogromnom brzinom: svemirski brod strelovito je ponirao u susret crnoj jami, procepu u prostoru... Tama je zahvatila ceo ekran. Nalazili su se u oblasti u kojoj je sve što je imalo masu bilo usisano u crnu rupu. U deliću sekunde, prilikom probijanja fotonske sfere, ekran zasvetle ogromnim sjajem, a zatim nastupi potpuni mrak...

Feniks otvori oči. Da li je spavao? Ili je bio u nesvesti? San je trajao možda trenutak, a možda večnost. On napravi nekoliko pokreta: reakcije njegovog tela bile su normalne; zatim se okrenu prema Loboku. Ovaj ga je posmatrao smirenim pogledom.

— Sve je u redu! — reče Lobok. — Skok kroz crnu jamu bio je korektan. Nego, da vidimo gde smo sada!

Ekran je bio taman, u vidnom polju nije bilo zvezda. Lobok pritisnu nekoliko dugmeta, i kamera počе sistematski da pretražuje nebo. Posle par sekundi ekran zasvetluca beličastom svetlošću: nalazili su se na periferiji kompaktne spiralne galaksije! Svetlost miliona zvezda slivala se u predivnu magličastu traku, koja je dominirala nebom, slično kao što se sa Zemlje vidi Mlečni put... Kamera se i dalje kretala, u njeno vidno polje ude sjajna zvezda, crveni gi-

gant, u čijoj blizini se, u oblaku gasa, nalazila tamna oblast...

— Dvojni zvezdani sistem, čiji je jedan član crna jama! — reče Feniks. — Dakle, kroz jednu crnu jamu ušli smo u »tunel« u prostoru, a kroz drugu izišli iz njega!

Ova Feniksova pretpostavka, posle kraćeg vremena bi potvrđena — lik crvenog giganta smanjivao se na ekranu, što je značilo da se svemirski brod velikom brzinom udaljava od njega. Međutim, Lobok nije obraćao pažnju na Feniksove primedbe. Bio je zauzet važnim poslom — pokušavao je da odredi gde se nalaze. Na jednoj tastaturi hitro je otkucavao naređenja brodskom kompjuteru, i tek kada je završio podiže pogled.

— Kompjuteru sam zadao naređenja da, uz pomoć spoljnih kamera, napravi pogled celog neba i pronade sve galaksije sjaja do +20 jedinica — reče Lobok. — Te podatke kompjuter će uporediti sa slikom neba Zemlje i na osnovu neizbežnih razlika, zbog promene položaja našeg svemirskog broda, otkriće gde se nalazimo!

Već posle nekoliko trenutaka na jednom od sekundarnih ekrana pojavi se tekst:

Najbliža galaksija, uzeta za početak referentnog sistema, u M katalogu ima broj 58 a u NGC katalogu broj 4579. Totalna masa ove galaksije približno iznosi 160 milijardi sunčevih masa; njen približni prečnik iznosi 50 hiljada svetlosnih godina. Ova galaksija pripada takozvanoj »Coma-Virgo oblaku galaksija«, koji je od Mlečnog

puta udaljen približno 41 milion svetlosnih godina...

U memoriji računara više nije bilo podataka o galaksiji u kojoj su se našli, ali i toliko je bilo dovoljno za početak.

— Dakle, kroz tunel u prostorno-vremenskom kontinuumu, koji je nastao kao posledica kolapsa zvezde u crnu jamu, napravili smo skok dugačak 41 milion svetlosnih godina! — ushićeno reče Feniks. Lobok je kompjuteru već davao nova naređenja. Kamera je ponovo pretraživala nebo...

— Kuda biste vi otišli posle bekstva kroz crnu jamu? — upita Lobok Feniksa. — A da znate da su vam rezerve energije, hrane i vode ograničene?

— U najbliži zvezdani sistem u kome postoji planeta pogodna za život ljudi! — odgovori Feniks.

Lobok klimnu glavom.

— Da, to je zaista najrazumnija odluka! — reče on. — Pogledajte!

Kamera se kretala i najzad jednu zvezdu smesti tačno u centar ekrana.

— Ova zvezda je daleko svega nekoliko svetlosnih godina! — reče Lobok. — A oko nje se vrte tri planete, od kojih je bar jedna u »zoni života«... Na žalost, uređaji za duboko posmatranje ne daju više podataka, ali i ovo je dovoljno da donesemo prvi zaključak... Slažete li se da odemo tamo?

— Naravno! — odgovori Feniks.

Lobok se nađe nad komandni pult i dade naređenje kompjuteru da proračuna i izvrši taj hiperprostorni skok. Prošlo je

nekoliko sekundi, a svetla nestade, a Feniks obuze poznat osećaj neprijatnosti...

Zvezda u centru ekrana bila je slična Suncu; imala je približno istu masu, prečnik i spektralnu klasu. Njen planetski sistem činile su tri planete: prva, najbliža zvezdi, nalazila se u vreloj zoni. Druga se nalazila u zoni života, ali, na Lobokovo iznenađenje, instrumenti za duboko posmatranje na njoj nisu zapazili tragove razumnih bića. Treća planeta bila je u hladnoj zoni...

– Čudno – reče Lobok. – Ova zvezda i njen planetski sistem ne uklapaju se u standardne formacije. Očigledno, položaj na samoj periferiji Galaksije M 58 uticao je na to da Planeta 2 ostane nenastanjena i pored svih normalnih uslova za život!

– Hoćemo li odmah krenuti ka Pleneti 2? – upita Feniks.

– Logički gledano, verovatnoća da se begunci nalaze baš na toj planeti najveća je! – odgovori Lobok. – Ipak, radije bih se pokorio načelu sistematičnosti i prvo pretražio Planetu 3.

On otkuca nekoliko naredenja kompjuteru, i svemirski brod, teran podsvetlosnim pogonom, zaplovi ka Planeti 3, planeti večne hladnoće... Njen lik pojavi se na glavnom ekranu. Nije imala atmosferu, površina joj je bila siva, sva prekrivena kraterima; njena spoljašnjost svojim sumornim izgledom kao da je svemirskom putniku govorila da ga na njoj ništa ne očekuje, jer nikada nije ni bilo nečega zanimljivog ili korisnog...

Bili su prešli oko pola puta do Planete 3, kada odjeknu alarm! Svemirski brod »LX« odjednom se našao okružen grupom nepoznatih svemirskih brodova, koji su izronili iz hiperprostora! Feniks i Lobok nisu ni stigli da reaguju, kada otpoče napad: svaki od tih brodova ispali po jednu energetske salvu na »LX«... Energetske udare u najvećoj meri neutralisao je odbrambeni štit – ali on je bio cštećen i više nije bio sposoban da zadrži nove napade! Feniks i Lobok bili su u bezizlaznom položaju...

Ali, novog napada nije bilo! Umesto toga, glavni ekran zasvetle, i na njemu se pojavi lice čoveka koji je na glavi imao kacigu neobičnog oblika.

– Bedni špijuni Alfe! – reče čovek. – Jak kapetan Gamaianske Armade Regulion Tir, pozivam vas na predaju! Vaš odbrambeni štit je uništen i ako se ne pokorite, rasućemo vas u atome!

– Predajemo se! – uzviknu Lobok. – Ne pucajte!

Lice kapetana Tira dobi nadmoćan izraz.

– Letite za nama! – naredi on. – Ali, bez gluposti! Na najmanji znak da pokušavate bekstvo pucaćemo bez – milosti!

»LX« nastavi let ka Planeti 3, ali sada kao zarobljeni brod...

– Mogli bismo im pobeći jednim iznenadnim skokom u hiperprostor – reče Lobok. – Ali, čini mi se da je ovo prilika da otkrijemo šta se dogodilo sa tri izgubljena svemirska broda!

– Da... – uzdahnu Feniks. – Na svojoj koži utvrdićemo šta

se događa brodovima koji zalutaju u ovaj zvezdani sistem!

Lice kapetana Tira iznenada se pojavi na ekranu.

— Nemojte ni razmišljati o bekstvu u hiperprostor! — reče on. — Pratili bismo vas i pronašli bez mnogo napora! Vi ste povredili kosmički prostor Game, i mi vas moramo privesti, ili uništiti...

Ekran potamne. Lobok se okrenu ka Feniksu.

— Kopile! Prisluskiavao nas je! — besneo je. — Pa oni imaju potpunu kontrolu nad našim brodom...

Ekran se ponovo osvetli.

— Najzad ste shvatili! — reči kapetana Tira bile su porazne. — Svaki vaš otpor je besmislen! Ja bih vam savetovao da počnete da smišljate svoju odbranu, i da nadete neki razlog dovoljno jak da njime obrazložite vaš divljački upad u kosmički prostor suverene planete...

Lobok izgubi moć govora: saznanje o sopstvenoj bespomoćnosti na njega je delovalo potpuno poražavajuće. Ali, Feniks se nagnu ka ekranu.

Laganim hodom vratili su se na obalu. Daleko na pučini, crveni disk Olimposa zalazio je za liniju horizonta... Vetar je potpuno prestao, i površina okeana bila je glatka poput ogledala; zvezda koja je zalazila imala je svog dvojnika u refleksu u vodi...

— Smiraj dana — reče Lobok.

— Vreme je za svođenje računa!

On pride Mireli, i pre nego što je Feniks stigao da reaguje, odvali joj šamar iz sve snage! Devojka se sruši na tlo; bez-

glasno je plakala, sakrivajući bol i mržnju. Lobok je stajao iznad nje, nepomičan i čvrst kao stena.

— Lobok, nije trebalo da to učiniš! — reče Feniks. — Besmislen potez!

On kleknu pored Mirele i privi je na svoje grudi; njeno telo trzalo se u jecajima...

— I otmica i smrt pet naučnika takođe su besmisleni! — reče Lobok. — Kao i smrt deset hrabrih momaka i nas dvojice na kraju!

Feniks pomože Mireli da ustane, a zatim se okrenu Loboku.

— A da ne govorim o gubitku neprocenjivo važnog oružja! — nastavi Lobok. — I ko je kriv za sve to? Baš to bedno stvorenje o kome se tako svesrdno brineš!

U njegovoj ruci stvori se energetsko oružje. Feniks zakloni devojku svojim telom.

— Lobok, smiri se! — reče Feniks. — Što je veća nevolja koja nas snalazi, ti se sve nerazumnije ponašaš!

— Razum? — reče Lobok. — Zar sam nešto rekao na tu temu?

Oružje je bilo upereno tačno u Feniksove grudi, a Lobokovo lice odavalo je maksimalnu odlučnost... Ali, Feniksov pogled bio je savršeno miran, iako mu ništa nije moglo pomoći... Nekoliko trenutaka stajali su nepomično, a onda lobok spusti oružje ka tlu.

— Nije zadovoljstvo ubiti nekoga ko se tako malo boji smrti... — reče Lobok.

Po drugi put izgubio je borbu i pored premoći u oružju.

– Osveta ne vodi ničemu – reče Feniks. – Ona samo još više pokvari već loše stanje. Mi moramo učiniti nešto što će loše stanje popraviti...

Lobok je ćutao; njegov pogled bio je usmeren tačno u Feniksa.

– Možda si u pravu – najzad reče on. – Ali, bojim se da mi ne možemo mnogo učiniti...

Lobok se okrenu i krupnim koracima krenu ka svemirskom brodu. Feniks se okrenu ka Mireli.

– Jeste li dobro? – upita je on. – Mislim, da niste povređeni?

U njenom pogledu po prvi put nije bilo straha ili mržnje, i dotad prikrivena lepota obasja njeno lice.

– Ne... – odgovori ona. – Možda mi je ponos nešto opao, ali u ovom trenutku to je najmanje važno.

– Dobro! – reče Feniks. – Onda, vratimo se na brod. Noć pada i ovde će uskoro postati hladno, a tamo postoji nekoliko kabina; pronaći ćemo i nešto za jelo!

Laganim hodom krenuše ka brodu.

– Kako možete biti tako mirni? – upita Mirela. – Zamało vas je ubio!

– To je jedan stari trik – odgovori Feniks. – Nije lako ubiti čoveka koji ubicu gleda pravo u oči, za tako nešto treba zaista imati petlju!

Mirela se prvi uz njega.

– Bojim ga se tako mnogo...

– reče ona. – A i mrzim ga! On je Upravljač!

– Nemojte biti tako isključivi

– reče Feniks. – Postoji jedan Upravljač koji je izuzetan čo-

vek: to je Zenon, predsednik Vrhovnog saveta Zemlje.

– Moguće je... – popusti Mirela.

Uto stigoše do svemirskog broda. Rezervni pogon je radio, i okolina broda bila je osvetljena, kao i hodnici u njegovoj unutrašnjosti. Feniks ude u jednu kabinu i upali svetlo. Mirela ude za njim.

– Ovde imate sve što je potrebno... – reče Feniks. – Ako ste gladni, doneću nešto za jelo.

– Nisam – reče Mirela. – Samo sam umorna...

Ona se izvali na ležaj. Feniks krenu prema vratima.

– Laku noć! – reče on.

– Čekajte! – Mirelin uzvik natera ga da se zaustavi u mestu i da se okrene. Ćutao je, očekujući njene reči.

– Nemojte me ostavljati samu! – reče Mirela. – Celu noć neću moći zaspati, već ću razmišljati o tome šta će mi onaj Upravljač sutra uraditi!

– Mi smo ovuda slučajno prolazili... – reče on. – Razgledali smo ovaj sistem, i nismo ni znali da je bilo koja od planeta u njemu nastanjena!

– Slučajno ste razgledali naš zvezdani sistem? Kao turisti, možda? – reči kapetana Tira bile su pune cinizma. – Smislite neku uverljiviju laž! U međusobnom razgovoru pomenuli ste da vas zanima šta se dogodilo sa tri izgubljena svemirska broda!

Glas kapetana Tira grmeo je, a njegove reči pogadale u sam centar stvari! Feniks shvati da nema šale, i da trenutak nije najpogodniji za akciju... On se

stoički zavalu u fotelju i zagleda se u neku nedefinisanu tačku.

Lik Planete 3, odnosno Game, kako ju je zvao kapetan Tir, rastao je na ekranu. U jednom krateru Feniks opazi signalna svetla – tamo se nalazio kosmodrom. Brodovi Game počele da smanjuju brzinu, ulazeći u putanju za sletanje; »LX« je savršeno pratio njihov manevr – očigledno, brodski kompjuteri bili su pod potpunom kontrolom vojnika Game...

Neverovatno! – reče Lobok. – Zar je moguće da je ovo što se događa oko nas realnost?

– Da, realnost je! Sada bar znamo kako su završili begunci i posade dva broda koji su vršili potragu...

Odmah posle sletanja na Glavni kosmodrom Game, Feniks i Lobok su i formalno uhapšeni; njihov svemirski brod »LX« je zaplenjen, a njima je oduzeto lično oružje i pod stražom su sprovedeni u istražni zatvor, koji se nalazio u ogromnom podzemnom gradu. Jedino što im je preostalo u toj situaciji bilo je da jadikuju nad svojom sudbinom! Časovi su prolazili, a ništa se nije događalo. Tek, u jednom trenutku, vrata ćelije se otvore i na njima se pojavi krupan čovek čije je odelo bilo civilno.

– Ja sam Petraus Konus, glavni tužilac Game! – grmnu čovek svojim snažnim glasom.

– Vi ste optuženi kao špijuni Alfe i zakleti neprijatelji Game! Uskoro će vam se suditi; možete mi verovati da nije bilo suđenja gde sam ja bio tužilac, a da je

izrečena neka druga kazna sem smrtna! Do suđenja možete prekratiti vreme čitajući optužnicu!

I on im dobaci dva svežnja gusto kucanih listova. Pošto je to učinio, okrenuo se i izašao iz ćelije; vrata se snažno zalupiše. Feniks počeo da čita svoju optužnicu.

– Špijunaža u korist Alfe, a protiv Game; povreda kosmičkog prostora Game; pravljenje planova za uništenje Game... – nabrajao je Feniks tačke optužnice. – Hej, Lobok, ovi su baš naumili da nas smaknu!

– I ti to kažeš tek tako: »da nas smaknu«?! – uzviknu Lobok, koji je već bio pri kraju sa živcima. – Proklet bio trenutak kada sam krenuo s tobom na ovaj samoubilački zadatak!

Feniks se nasmeši.

– Ali, tvoja ideja je bila da se jedan od članova Vrhovnog saveta uputi sa mnom, da bi mi pomogao, a istovremeno me i kontrolisao! – njegov glas bio je savršeno miran, što je Loboka još više razdraživalo. – A i sam si se dobrovoljno javio da kreneš sa mnom...

Lobok skoči. Pogled mu je bio zakrvavljen.

– Umukni, proklet bio! – uzviknu on.

Vrata ćelije ponovo se otvorile i neki glas uzviknu:

– Mirno, momci, mirno! – Pomoć stiže...

Feniks i Lobok okrenuše se u tom pravcu. Na vratima je stajao jedan omanji čovek, u svemu sušta suprotnost tužiocu Konusu.

– Dopustite da vam se predstavim! – reče čovek. – Ja sam

Fabius Lokus, vaš branilac po službenoj dužnosti. A sada sedite, molim vas. Naš razgovor će potrajati...

Feniks i Lobok sedoše na jedan ležaj, branilac Lokus nasuprot njima, na drugi ležaj.

– Iskreno mi je žao... – reče Lokus. – Vaš slučaj je težak, a tužilac je izuzetno sposoban čovek...

– Da li ste vi sposobni? – upita Lobok.

– Naravno! Ja sam jedan od najboljih advokata Game! Istina, kada radim po službenoj dužnosti, honorar je manji i... Kakva čudna slučajnost, ovog trenutka to mi pade na pamet! Ni jedan slučaj do sada, koji sam radio po službenoj dužnosti, nije dobro prošao: svi moji klijenti bili su osuđeni na smrt!

Feniks i Lobok se zagledaše.

– Ali, svako pravilo ima izuzetaka; možda ste baš vi ti srećnici koji će narušiti tu slučajnost... – branilac Lokus je pokušavao da popravi utisak o sebi.

– Kakva je ovo komedija? Zašto su nas zarobili, uhapsili i sada nam sude? – Lobokova pitanja bila su u agresivnom tonu.

– Molim vas, budite malo razumniji! – reče Lokus. – Ovakvim odnosom prema nadležnima samo ćete otežati svoj položaj! Dakle, ako priznate da ste špijuni Alfe, to će vam se uzeti kao olakšavajuća okolnost!

– Ali, mi ne znamo ni šta je to Alfa! – reče Feniks. – Mi smo stranci, stigli smo čak iz druge galaksije...

Lokus ih je ispitivački posmatrao, razmišljajući da li da im poveruje.

– U redu! Ne ličite na Alfane, vaš jezik je drugačiji, tehnologija vašeg svemirskog broda takode – progovori on.

– Ali, ako ste stranci, možda ste plaćenici Alfe?

– Verujte, dok nam vi niste spomenuli tu Alf, mi nismo ni znali da ona postoji! – reče Lobok. – A ni sada ne znamo šta je to!

– Alfa je, naravno, prva planeta u ovom zvezdanom sistemu, i nalazi se najbliže Olimposu, centralnoj zvezdi – reče Lokus. – Beta je druga planeta, a Gama je naša planeta, odnosno ova na kojoj se sada nalazimo!

– Zašto bi vas ti Alfani špijunirali? – upita Feniks.

– Mi, Gamaićani smo u večnom neprijateljstvu sa Alfanima. Ponekad između nas izbije i rat! – reče Lokus. – A sve zbog Bete, te rajske planete! Eh, da mi je da jednom kročim na njenu površinu i udahnem prirodni vazduh...

– Ali, Beta je nenastanjena? – reče Lobok.

– Naravno! I mi i Alfani polazemo potpuno i večno pravo na Betu – nastavi Lokus svoju priču. – Zato i vlada mržnja između nas. A kako su naše snage izjednačene, ni jedna strana ne može pobediti i kolonizovati Betu...

– Zašto ne nadete kompromisno rešenje? – upita Feniks.

– Na primer, neka severna hemisfera Bete pripadne jednoj, a južna drugoj strani.

– Zar onim prijavim Alfanima da poklonimo pola Bete?! – pobesne Lokus, ali već trenutak kasnije dodade smirenim

glasom: — Ipak, ta ideja je zanimljiva sa pravne strane: pola — pola, hmmm...

— Da li je u vaš kosmički prostor, pre nekog vremena, upao jedan svemirski brod sa pet ljudi i jednom ženom? — upita Lobok. — A zatim još dva broda sa po pet ljudi?

— Odgovor je: da! — reče Lokus. — Ali, otkud vi to znate?

— To su begunci sa naše planete, a mi smo poslali u poteru za njima! — odgovori Lobok. — A gde se oni nalaze sada?

Lokus ga je posmatrao za trenutak; njegov pogled bio je zbunjeno.

— Pa nigde — reče on. — Pod optužbom da su špijuni Alfe, svi su osuđeni na smrt i pogubljeni!

Lobok ućuta. Taj odgovor bio je poslednja stvar koja ga je zanimala: u trenutku je shvatio besmislenost poduhvata u koji su se Feniks i on upustili...

— Zapravo, ta žena... — reče Lokus. — Naš pravni sistem ne dopušta smrtnu kaznu nad ženama, i njena kazna preinačena je u doživotnu robiju!

— Gde se sada nalazi? — upita Feniks.

— Nisam ovlašćen da vam to kažem, ali... — reče Lokus, a zatim dodade tihim glasom:

— U istom ovom zatvoru je! Ali, ostavimo sada te nevažne stvari! Recite, kakvu odbranu želite?

— Šta nam vi predlažete kao najpametnije? — upita Feniks.

— Moje mišljenje je da je najbolje da otvoreno priznate da ste špijuni Alfe, i da ste poslali kod nas, na Gamu, sa zadatkom da prikupljate vojno-obaveštajne podatke! — reče Lokus.

— Sud će uvažiti vašu iskrenost, i biće milostiv: najmanje što možete dobiti je smrtna kazna!

— Mislite — najviše? — upita Feniks.

— Najmanje! Zar više volite da do kraja života polako trunete u našim zatvorima? — odgovori Lokus. — Ovako, jednom »puf!«, i prebrinuli ste sve muke ovog sveta...

— Jeste li vi naš branilac ili tužilac broj dva?! — sa zaprepašćenjem upita Feniks.

— Branilac, naravno! — reče Lokus. — Ali, honorar je tako mali... Nije ni za papir koji ću potrošiti dok napišem vašu odbranu! — A ako priznamo istinu, i kažemo da smo u ovaj zvezdani sistem došli tragajući za beguncima sa naše planete Zemlje? — upita Feniks.

— Vi ste baš komplikatori... — reče Lokus. — Pa, ništa bitno se ne menja: bićete proglašeni za špijune Zemlje, koji tragaju za nenastanjenim planetama u svemiru. Za to vam sleduje smrtna kazna!

Feniks ućuta i pogleda u Loboka.

— Uz ovakvog branioca tužilac nije ni potreban! — uzviknu Lobok. — Gubi se, ti pogani stvore, dok te nisam...

On skoči na noge; njegova desna ruka zauze početni stav za udarac, ali Feniks ga snažno uhvati s leđa! Za to vreme, branilac Lokus već je stigao do vrata i pozvao stražare da ih otvore.

— Pusti me, idiote, da mu dam honorar za odbranu! — vikao je Lobok, pokušavajući da se otrgne iz snažnog Feniksovog stiska.

– Lobok, sve ćeš pokvariti – reče Feniks. – Nije vreme da izazivamo tuču!

Vrata se najzad otvoriše i Lokus izade napolje. Odande doviknu:

– Gospodo, milo mi je što smo se upoznali i što prihvatate da ja budem vaš branilac! O taktici odbrane dogovorićemo se kasnije... Zbogom!

Vrata se, kao i uvek, zalupiše uz snažan tresak.

– Bedni licemer! – Lobokov glas bio je više nego besan. – Gospodo, milo mi je što smo se upoznali...

– On je samo deo sistema – reče Feniks. – A sistem ne voli radoznalce! I pored toga, ispričao je neke vrlo zanimljive stvari koje se tiču našeg podatka.

– Kojeg zadatka? – reče Lobok – Naučnici su mrtvi, a njihova tajna zauvek je izgubljena...

– Ali, devojka je živa! Čak se nalazi blizu nas; možda ona nešto zna! – reče Feniks.

– Voleo bih da mi ta glupača padne u ruke! – reče Lobok. – Da je priupitam odakle joj ideja da otme naučnike i preda ih ovim krvoločnim manijacima!

Feniks se ispruži na svoj ležaj.

– Lobok, smiri se! – reče on.

– Nerviranje ti neće ništa pomoći, samo će štetiti. Moramo čuvati snagu, ono najgore tek je pred nama...

Sudija je bio nešto stariji čovek, ali još uvek u formi. Njegovo mesto bilo je uzdignuto u odnosu na mesta tužioca i branioca; Feniks i Lobok sedeli su na samom dnu prostorije.

– Objavljujem da suđenje počinje! – reče sudija. – Reč ima tužilac!

Petraus Konus ustade.

– Slavni sude! Teretim optužene da su, kao špijuni Alfe, pokušali da prođu kroz naš kosmički prostor i da se infiltriraju u našu zajednicu! Kada bi im to uspelo, počeli bi sa prikupljanjem vojno-obaveštajnih podataka i vršenjem subverzivnih delatnosti! Dokazi, optužbe brojni su, i za optužene tražim jedinu moguću kaznu: smrt!

On učuta i istovremeno sede na svoje mesto; Fabius Lokus ustade.

– Slavni sude! – progovori on. – Uzimajući u obzir sve što je izneo moj cenjeni kolega, imam da dodam sledeće: optuženi su, u stvari, dvostruki špijuni. Oni rade i za planetu Zemlju, za čiji račun pronalaze nenastranjene, a za život pogodne planete, koje Zemljani zatim koloniziraju. Pošto su bacili oko i na Betu, koja po svim pravima pripada nama, molim da im se izrekne jedina moguća kazna: smrt!

Govor Fabiusa Lokusa bio je završen i on sede. Sudija ustade.

– Zahtevi tužbe i odbrane poklopili su se, kao i obično! – reče on. – Dakle, u ime naroda Game, izričem smrtnu kaznu dvojici optuženih! Presuda odmah postaje pravosnažna, i neka se izvrši što pre bude moguće! Suđenje je završeno!

Sudija krenu prema izlazu, a za njim Konus i Lokus. Ali, zaustavi ih Lobokov uzvik:

– Manijaci! Ubice!

On skoči ka sudiji, odguruvši pri tom jednog stražara. Ali, ostali stražari priskočiše i

uhvatiše ga; na njegovo telo sruči se kiša udaraca!

– Stanite! – viknu sudija. – Ne smete ga povrediti, pogubljenje se mora izvršiti po svim propisima!

Stražari uspraviše Loboka: bio je nepovredan, ali solidno „propušten kroz šake“. Njegov ispad bio je, zapravo, vrlo lako objašnjiv: kao osoba izvanredne moći u Zemaljskoj federaciji mnogo puta donosio je odluke koje su zapečaćivale sudbinu drugih ljudi. Kada se našao u situaciji da neko drugi bez mnogo milosti odlučuje o njegovom životu, to nije mogao lako podneti...

– Nemojte se toliko uzbuđivati – očinskim glasom reče sudija. – Vaše telo biće uništeno, ali vaša duša je besmrtna i nastaviće da živi u nekom drugom svetu...

– Imam poslednju želju – reče Lobok.

– Žao mi je, ali kod nas nema poslednje želje – reče sudija. – Ali, ako ste u ovom svetu činili dobra dela, u svetu u kome se ponovo rodite bićete višestruko nagrađeni! – sudija se okrenu ka stražarima:

– Vodite ih u ćeliju, i neka tamo ostanu sve dok ne dođe vreme za izvršenje kazne!

Feniksu i Loboku staviše lisice na ruke. Pored svakog od njih stadoše po dva stražara, i oni krenuše ka ćeliji... Hodali su neko vreme, a onda Feniks upita:

– Lobok, šta si hteo da zatražiš kao poslednju želju?

– Da onog bednika Lokusa obese za jezik! – odgovori Lobok.

Feniks se nasmeja. Istovremeno, on osmotri situaciju: hodnik je bio pust, bilo je krajnje vreme da se nešto učini...

– Sad, Lobok! – snažno uzviknu on.

On odgurnu stražare od sebe: ruke su mu bile vezane, ali noge više nego slobodne! – Napravi dva munjevita skoka, i dva snažna udarca sručiše se u glave iznenađenih stražara, oni padoše bez glasa. Feniks se okrenu ka Loboku, koji je stegao jednog stražara u gvozdeni zagrljaj. Poslednji, četvrti stražar, jurnu na Feniksa, ovaj se spretno izmače i primeni jedan zahvat. Telo stražara polete kroz vazduh, i, posle nezgodnog pada, ostade da leži nepomično. Lobok najzad pusti već zadavljenog stražara: beživotno telo svali se na tlo.

– Neverovatno! – reče Lobok. – Dvojica vezanih ruku da savladaju četvoricu!

– Bilo je isuviše drsko... – reče Feniks. – Tome se nisu nadali; zato smo i uspeli!

Kod jednog stražara Feniks pronađe ključeve lisica, i trenutak kasnije ruke su im bile slobodne. Feniks počeo da skida uniformu sa jednog stražara.

– I ti uzmi jednu uniformu! – reče Loboku. – Tako ćemo se moći slobodno kretati...

U jednom sporednom hodniku, koji se nalazio u neposrednoj blizini, Lobok pronađe prostoriju koja je služila kao ostava. On i Feniks hitro preneše tela stražara u tu prostoriju, a zatim je pažljivo zaključaše. U glavnom hodniku nije ostao ni jedan trag koji bi ukazivao na njihovo bekstvo!

– Šta ćemo sada? – upita Lobok Feniksa.

– Imamo petnaestak minuta, a možda i više, dok se otkrije da smo se oslobodili! – reče Feniks. – Za to vreme može se uraditi mnogo toga... Kao prvo, oslobodićemo devojkę!

Oni brzim korakom krenuše hodnikom; u novim odelima i sa kacigama na glavama, izgledali su kao pravi vojnici Game! Hodnici su bili pusti, i oni neopaženo stigoše u zatvorski blok. Za kontrolnim pultom sedeo je dežurni stražar: on okrenu glavu prema njima i u prvi mah ne obrati naročitu pažnju. Ali, već u sledećem trenutku, oči mu se razrogačiše a vilica stegnu: prepoznao ih je! Bilo je kasno da išta učini – dva pištolja bila su uperena u njega!

– Budi miran i poslušan! – Lobokov glas odavao je potpunę sigurnost. – Inače, odmah umireš!

Feniks mu pride i razoružaga. Zatim ga gurnu dalje od pulta.

– Vodi nas do ćelije plavokose devojkę! – Feniks naredi stražaru.

– Odmah... odmah! – odgovori nesrećnik, kome se jedva povratila moć govora.

Stražar nevoljnim korakom krenu niz hodnik – Feniks i Lobok išli su za njim, sa pištoljima spremnim za paljbu. Stražar se zaustavi pred vratima jedne ćelije i otkuca šifru na elektronskoj bravi. Začulo se škljocanje – brava je bila otključana! Feniks odgurnu stražara i uđe u ćeliju. Na krevetu je sedela devojkę plave kose...

– Mirela Koni? – reče Feniks.

Devojkę podiže glavu prema njemu, i on prepoznađe lice sa trodimenzionalne projekcije! To je zaista bila devojkę koju su tražili...

– Ko ste vi? – upita ona.

– Specijalna grupa, čiji je zadatak da vas izvuče odavde i vrati na Zemlju! – odgovori Feniks. – Moramo odmah krenuti, nemamo puno vremena!

Devojkę ustade s ležaja i krenu ka izlazu iz ćelije. Ali, na vratima ugleda Loboka i zaustavi se u mestu. Okrenu se ka Feniksu, uplašenog lica!

– Upravljači! – uzviknu ona.

U njenoj desnoj ruci stvori se mali predmet, ali Feniks joj priskoči i uhvati je za ruku takvom snagom da nije mogla ni da se pomakne! Predmet iskliznu iz njene ruke i pade na tlo.

– Nemate razloga za strah – reče joj Feniks, i dalje ne popuštajući stisak. – Ja sam vam prijatelj! A šta ste to hteli da uradite?

Njen pogled bio je pun mržnje.

– To je ampula sa nervnim otrovom! – reče ona. – Kada se mehanizam aktivira, iglica izleti i ako se u nekoga zabode, taj umire za nekoliko sekundi!

– Dakle, divlja mačka je htela da nas likvidira, iako je oslobađamo! – reče Lobok sa vrata ćelije.

Devojkę obori pogled.

– Ta iglica bila je namenjena meni... – reče ona. – Ali, iako me imate živu, od mene ništa nećete saznati!

– Treba da više cenite život! – reče joj Feniks. – Mladi ste, još nije vreme da umrete.

– Vreme prolazi! – uzviknu Lobok sa vrata ćelije. – Idemo li odavde ili ostajemo?!

Feniks izvede devojkicu iz ćelije.

– Znaš li put do kosmodroma? – Feniks upita stražara.

– Znam – odgovori ovaj.

– Onda nas odvedi tamo! – naredi Feniks.

– Nikada nećete pobeći sa Game... – reče stražar. – Obezbeđenje kosmodroma isuviše je dobro!

– Čuti i kreni! – uzviknu Lobok.

Stražar krenu prvi; za njim su išli Feniks i Lobok, a devojkica je bila između njih. Gledano izdaleka, izgledali su kao grupa od tri vojnika koja sprovodi zarobljenicu... Imali su puno sreće, niko nije posumnjao u njih i posle desetak minuta hoda stigli su u blizinu kosmodroma. Na veliku žalost Feniksa i Loboka, stražareve tvrdnje pokazale su se istinitim: kosmodromom je vladala izuzetna živost, bio je pun vojnika. Njihov brod »LX« stajao je na rubu piste, ali i oko njega kretali su se vojnici, tako da bi svaki položaj da se dode do njega bio izuzetno riskantan. I tako su u jednom mračnom, sporednom hodniku stajali nekoliko minuta, kada kosmodromom odjeknu opšti alarm! Snažna crvena treperava svetla uključile se, kao i sirene čije je zavijanje bilo pomalo jezivo!

– Do đavola! – procedi Lobok. – Otkrili su naše bekstvo!

Stražar se okrenu prema njima.

– Varate se! – reče on. – Crvena uzbuna najavljuje napad svemirskih brodova Alfe! Potrebno je što pre sići u sklonište na nivou minus dva, inače će naš život biti doveden u opasnost!

– Naš život odavno je u opasnosti... – reče Lobok.

Nije prošao ni pun minut od početka uzbune, a kosmodrom sasvim opuste. Crvena svetla i sirene bile su snažan predznak opasnosti koja je nailazila...

– Živela Alfa! – reče Feniks, a zatim se okrenu stražaru. – Ono što smo tražili od tebe ispunio si, i sada si slobodan! Odlazi!

Stražar se okrenu i potrča kroz hodnik. Ali Lobokova ruka munjevito se trže i njegovo oružje ispali jedan zrak. Stražar se sruši, mrtav!

– Zašto si to učinio?! – Feniksov glas bio je besan.

– Kako si lud! Ti bi ga zaista pustio! – reče Lobok. – A on bi odmah javio ostalima gde smo! Ali, ostavimo to, brišimo odavde...

I njih troje potrčase ka »LX«-u. Bez problema ušli su u unutrašnjost broda, i već za nekoliko trenutaka bili su u komandnoj kabini. Feniks i Lobok zauzeše pilotske fotelje, a devojkica jednu sporednu.

– Lobok, programiraj skok direktno ka crnoj jami koja je tunel za povratak u našu galaksiju! – reče Feniks.

– Naravno! – odgovori Lobok. – Energetski udar, koji će nas prebaciti u hiperprostor, verovatno će razoriti ceo kosmodrom, ali ovi ljudi Gamaianci to su i zaslužili!

•LX• počeo da vibrira, kosmodromska pista tresla se zbog snažnih eksplozija na površini Game...

– Pokreni taj krš već jednom! – Feniks doviknu Loboku.
– Inače će ga ovi udari oštetiti!

U tom trenutku, komandnom kabinom zavlada mrak. •LX• je počeo skok kroz hiperprostor... Svetla se, zatim, uključiše: sve je bilo isto kao i pre, samo što je glavni ekran bio taman. Nalazili su se u kosmosu...

– Nešto nije u redu! – uzviknu Lobok, i Feniks tek tada primeti da jedna od lampica na komandnoj tabli treperi.

Zvezde u vidnom polju ekrana pomerale su se: kamera je brzo pretraživala nebo. U jednom trenutku, u ekran ude rub planete – bila je to Beta!

– Pogrešan skok! – reče Feniks. – Lobok, izvrši novi skok, ali takav da se zaista nademo u blizini crne jame...

– Nije bilo greške u proračunu skoka... – odgovori Lobok. – Nešto drugo je u pitanju: pogon naglo gubi energiju! A površ svega, nalazimo se u nestabilnoj orbiti. Grublje rečeno, padamo na Betu! Pripremite se za prinudno sletanje!

Lik Bete zauze ceo ekran: planeta je imala atmosferu, okeane, kontinente... Detalji na ekranu povećavali su se – sve-mirski brod gubio je visinu.

– Energije će biti taman da sletimo... – reče Lobok.

On prepusti kompjuteru operaciju sletanja; •LX• se kretao velikom brzinom i morao je u atmosferu Bete ući pod tačno određenim uglom. Ako bi taj ugao bio veći od predviđenog,

•LX• bi se raspao usled sile otpora sredine... Uranjanje u atmosferu trajalo je nekih desetak minuta, a zatim •LX• pređe u horizontalni let na visini od nekoliko kilometara. Na ekranu se videla površina planete, sada bliža nego ranije: šumovite planine, livade, reke... Najзад, •LX• se nade iznad prostrane ravnice na obali okeana, i Lobok dade naredbu za konačno sletanje. Trebalo je još nekoliko minuta da •LX• dodirne tlo, i da njegov pogon prestane sa radom... Lobok se okrenu Feniksu.

– Da je let trajao još samo neki minut, bez energije bismo ostali u vazduhu i srušili se! – reče on sa očiglednim olakšanjem.

– Dakle, kvar je zaista težak – reče Feniks.

– Kvar?! Kakav kvar?! – uzviknu Lobok. – Svi indikatori pokazuju normalna stanja, a i anihilacionog goriva ima sasvim dovoljno! I pored svega, energija pogona je na nuli: to što nas je pogodilo prava je misterija...

Feniks otkopča sigurnosne pojaseve i ustade.

– Hajdemo! – reče on.

– Kuda, do đavola? – upita Lobok.

– Napolje, na površinu planete – odgovori Feniks. – Očigledno, neka nepoznata sila primorala nas je da sletimo na Betu: upravo je trenutak da saznamo o čemu se radi...

Feniks krenu ka vratima. Lobok i devojka ćutke ustadoše i krenuše za njim. Neko vreme hodali su hodnicima broda, a onda se nadoše u ulazno-izlaz-

noj komori. Masivna vrata polako se otvoriše i pred njima se ukaza Beta u svojoj lepoti... Oni izadoše iz broda, bili su na obali okeana čija se pučina pružala unedogled; talasi, nošeni toplim vetrom, rušili su se na peščanu obalu, koja kao da nije imala kraja... Nekih dvadeset-trideset metara od obale počinjao je pojas vegetacije, koji se prostirao ka dubini kontinenta. Nebeski svod bio je plave boje, kao i Zemljin, i njime je dominirao sjajni Olimpos, centralna zvezda.

Feniks se sagnu i zahvati šaku peska; posmatrao je kako zrnca klize sa njegovog dlana i vraćaju se nazad, među ostala.

— Divno je ovde... — tiho reče on, kao da se boji da će njegov glas pokvariti idealnost sveta u kome su se našli.

— Suviše divno! — Lobokov glas bio je grub. — Nema civilizovanih bića, pa čak ni životinja! Kako onda biljke uspevaju da održe zatvoren ekološki ciklus? Trebalo bi da se atmosfera planete sastoji od čistog kiseonika, ali, kao što vidimo, njen sastav gotovo je isti kao i Zemljin!

— Na svim obalama Zemlje... — reče Mirela Koni, — ima galebova! Ova obala je prazna, beživotna.

Oni krenuše laganim hodom. Beta je zaista bila divna planeta, ali sitnice koje su zapažali terale su ih na oprez...

— Ne bismo smeli da se suviše udaljavamo od broda! — reče Lobok; on istovremeno stavi ruku na futrolu u kojoj je bilo energetska oružje.

— Ovde vam ne pretili nikakva opasnost! — zvonki glas odjeknu odnekud iza njih.

Feniks i Lobok okrenuše se u deluću sekunde: desetak metara daleko, pored jednog velikog drveta, stajala je žena izuzetne lepote! Imala je dugu crnu kosu, ten joj je bio svetao a crte lica izvanredno pravilne. Nosila je dugu crnu haljinu, koja je isticala savršeno telo. Jedini nakit koji je imala bio je lančić od plemenitog metala o kome je visio dragi kamen.

Feniks i Lobok su ćutali, potpuno zbunjeni njenom neočekivanom pojavom, a još više lepotom!

— Stranci, dobrodošli na Betu! — reče žena. — Nadam se da će vaš dalji boravak ovde proteći prijatno!

Lobok izvadi oružje i uperi ga u ženu.

— Ko ste vi? — upita on. — I zašto ste naš brod primorali da se ovde spusti?

Žena ga je pažljivo posmatrala nekoliko trenutaka; Lobok oseti čudnu nelagodnost i njegova ruka klonu a lice mu se ukoči u izrazu zaprepašćenja!

— Ja sam Čuvarka ove Planete, kao i celog Zvezdanog sistema! — reče žena. — Tajna ovog sistema mora biti sačuvana, i svi koji uđu u njega moraju biti sprečeni da ga napuste!

Ona se okrenu ka Feniksu i pogleda ga pravo u oči. Feniks u njenim tamnim očima oseti neku magiju, i svesno joj se prepusti... Jedan beskonačno dugi trenutak ponirao je kroz bezdan svojih sećanja — i tada, čarolija odjednom prestade!

— Sada znate sve o meni... — reče Feniks.

– Sami ste to želeli – reče Čuvarka. – Potpuno ste otvorili vaše misli... A sada čujte, stranci: vaša volja za životom snažna je – uspeli ste da pobegnete sa Game, gde vam je pretila opasnost! Ipak, nisam mogla da dozvolim da napustite i Zvezdani sistem, i dovela sam vas ovde, na Betu! Ovde ćete živeti sve do vaše prirodne smrti.

– Znači, nikada se nećemo vratiti na Zemlju? – upita Mirela Koni.

– Nikada... Tajna mora biti sačuvana – odgovori Čuvarka.

Vetar sa okeana snažno dunu, i njih troje za trenutak zatvoriše oči. Kada su ih otvorili, videše da je Čuvarka nestala!

– Gde je, prokleta bila?! – uzviknu Lebok.

Nije bilo odgovora; jedino što se čulo bio je šum vetra koji je duvao kroz krošnje drveća.

– Nestala je kao što se i pojavila – poput prividenja! – reče Feniks. – Uskoro će se spustiti noć; predlažem da se vratimo na svemirski brod!

Ličila je na malu, bespomoćnu ptčicu, koja je ispala iz gnezda i našla se u velikom svetu prepunom opasnosti... Feniks zatvori vrata i zatim ih zaključa.

– Osećate li se sigurnije? – upita on Mirelu.

– Naravno! – odgovori ona.

U kabini je bila i jedna fotelja, i Feniks se zavalj u nju. Njegov pažljivi pogled analizirao je lice Mirele Koni...

– Zašto me tako gledate? – upita ona, osećajući se pomalo nelagodno.

– Zašto? – reče Feniks.

– Ne razumem... – reče Mirela.

– Čemu sve to što ste ste učinili? – Feniksovo pitanje sada je bilo određenije.

– Mislite na bekstvo pet naučnika? – Mirela odgovori pitanjem.

– Da.

– Pa, ono do čega su došli bilo je isuviše značajno, i nosilo je ogroman potencijal moći... – reče Mirela. – Sticajem okolnosti bila sam blizu njih kada su došli do tog otkrića; i sami su pomalo bili svesni kakve su sve mogućnosti njegove primene, ali sve to bilo je daleko od njih! Živeli su u nekom posebnom svetu ideja, van domašaja mračne strane realnosti... Kada sam im objasnila da će Upravljači to otkriće zloupotrebili da bi povećali svoju moć, složili su se da pobegnemo daleko od Zemaljske federacije...

– Znaate li o kakvom otkriću se radi? – upita Feniks.

– Ne, ja sam samo tehnički naučnik... – reče Mirela. – Pokušavali su da mi objasne, ali već i sami pojmovi kojima su baratali bili su mi nerazumljivi. Međutim, onog Upravljača moraću da lažem da znam sve, ali da ne želim da kažem. Jedino tako živću nešto duže!

– Zaista, uspeli ste u potpunosti – reče Feniks. – Naučnici su mrtvi, njihovo otkriće nestalo je sa njima... A Upravljači su izgubili igru, što će ih bolno pogoditi.

– Slučaj mi je potpuno išao naruku – reče Mirela. – Sve do danas! Sada ću platiti za sve što sam učinila.

– Grešite! – reče Feniks. – Nas troje u istom smo sosu, i moraćemo se uzajamno pomagati ako želimo da preživimo! Čak je i Lobok to shvatio...

Feniks ućuta; nekoliko trenuta razmišljao je o razvoju događaja.

•Koliko pojedinac, pa ma kakav bio, može uticati na događaje većih razmera? – upita se on. •Sudeći po mom primeru, sasvim malo ili nimalo! Ipak, ova devojka uspeła je da u realnosti izvrši promenu od šireg značaja...•

Mirela je sklopila oči i već je zaspala. Njeno lice postade opušteno, mekano.

•Možda se moj neuspeh može objasniti nedovoljnom prilagođenošću ovom svetu – pomisli Feniks. •Tužno...•

On ugasi svetlo, i razmišljanje nastavi u mraku.

•Ipak, ako je Zenon bio u pravu, i ako moja dehibernacija nije bila izvršena zbog traganja za izgubljenim oružjem, već da bih izbacio Loboka iz igre to znači da sam uspeo! Ali, koliko će se budući događaji u Zemaljskoj federaciji izmeniti bez učešća Loboka, koji je samo pojedinac? Sasvim malo, ili nimalo...•

Tok njegovih misli, bez obzira na koju stranu krenuo, zapadao je u ćorsokak; umor ga najzad savlada i on utonu u san...

Dan je bio izuzetno lep i topao. Olimpos je već bio visoko iznad horizonta; svojim sjajem i toplotom dominirao je na plavom i jasnom nebu Bete... Blag vetar donosio je svežinu okeana, čiju površinu je uzbur-

kivao. Feniks i Mirela šetali su obalom.

– Ovde je zaista divno... – reče Mirela. – Betu bi u stvari trebalo zvati •Rajska planeta•. Mogla bih ovde ostati ceo život, i kada dođe moj zadnji čas, reći: •Svaki dan proveden ovde istinski sam proživela!•

Feniks se nasmeši.

– Čoveku je u prirodi da greši. Zbog toga je i isteran iz raja! – reče on. – A Beta nije raj, već je najlepší mogući zatvor, ali ipak samo zatvor; bilo bi lepo da nas neko istera odavde, ali ta sreća neće nam se dogoditi!

Prolazili su pored jednog drveta, i Feniks sede u njegovu senku.

– Napravimo predah – reče on.

Ali, Mirela skrenu ka okeanu; Feniks shvati da nije odolela iskušenju i da je odlučila da se okupa... Ona u nekoliko pokreta skide kosmonautski kombinizon i nemarno ga baci: njeno telo zablista u punoj lepoti! Feniksa nešto odjednom preseče. Bio je to osećaj krivice koji ga je upozoravao da ne sme krađati ono što mu ne pripada... Mirela zagazi u vodu i okrenu se ka Feniksu; njena ruka podiže se u pozdrav, koji je istovremeno bio i poziv. Ali, Feniks odmahnu rukom... Devojka se razdragano baci u vodu, izazivajući pravu eksploziju kapljica. Ona se zatim uspravi: stajala je u zapenušanoj vodi, obasjana svetlošću, ponosna na svoju lepotu...

•Ni Afrodita, koja se rodila iz morske pene, nije bila lepša od nje – pomisli Feniks.

– Lepa je, zar ne? – iza njega izgovori nečiji miran glas! Feniks skoči na noge, ništa mu nije moglo protresti živce više od toga...

Svega nekoliko koraka daleko od njega stajala je Čuvarka. Izgledala je isto kao i prilikom prvog susreta.

– Izvinite, nisam imala nameru da vas prepadnem! – reče ona, ali Feniks u tonu kojim je to rekla opazi nešto što je govorilo baš suprotno.

– Dakle? – reče Feniks, sakrivajući ljutinu.

– Recite, da li sam i ja lepa?

– upita ga Čuvarka.

Feniks je pažljivo odmeri. U trenutku je shvatio da oseća sažaljenje prema njoj, i da će je povrediti ako joj kaže istinu. Jer, ona je bila biće poput njega; biće koje je žrtvovalo lični život radi nekog višeg cilja... Ali, morao je da kaže istinu.

– Vi ste divni i apsolutno savršeni... – reče on. – Ali i hladni i božanski uzvišeni. Vi ste iznad lepote!

Čuvarkino lice ostade nepromenjeno.

– Neko mi je to morao jednom reći – reče ona. – Sada znam da vam mogu potpuno verovati! Ako želite, otkriću vam tajnu ovog Zvezdanog sistema.

– Hoće li to umanjiti šansu da jednog dana odem odavde? – upita Feniks.

– Već sam vam rekla, nikada nećete otići sa ove planete... – Čuvarkin odgovor bio je potpuno obeshrabrujući. – Ali, bar možete saznati zbog čega to mora biti tako.

Feniks potvrdno klimnu glavom, i Čuvarka poče svoju priču...

– Pre mnogo godina, iz najudaljenijih krajeva Vasiona, jedna rasa krenula je u osvajački pohod! Cilj je bio potpuno uništavanje svih drugih rasa i uspostavljanje apsolutne dominacije... I jedna po jedna galaksija padale su; napadači su bili dobro organizovani, izvanredno odlučni i naučno-tehnički nadmoćniji. Tek, jednog dana, njihovi brodovi pojavili su se na periferiji »Virgo-Coma oblaka galaksija«... Vest o tome pronela se za kratko vreme, i rase Galaksije M 58, u kojoj se nalazimo, ujedinile su se u organizovanju odbrane. – Čuvarka ućuta na trenutak, određujući time kraj prvog dela svoje priče.

– Rekli ste: »pre mnogo godina« – reče Feniks. – Znači li to da je odbrana bila uspešna?

– Da, bila je uspešna... – odgovori Čuvarka, a zatim nastavi svoju priču:

– Bilo je jasno da direktna vojna konfrontacija ne dolazi u obzir; ratna flota napadača bila je mnogo moćnija! I, u Glavnoj komandi Odbrane smislili su lukav plan: na periferiji Galaksije pronađeni su nenastanjeni zvezdani sistemi. Veštačkim putem jedna od planeta sistema postavljana je u »zonu života«, i na njoj su stvarani svi uslovi za normalan boravak; takvom mamcu osvajači nisu mogli odoljeti, i deo njihove flote ušao bi u taj zvezdani sistem. I to je bio njihov kraj! U srcu planete-mamca nalazio se moćan anihilacioni reaktor, koji bi stupio u dejstvo pri približavanju većeg

broja svemirskih brodova... Anihilaciono oslobađanje energije uništavalo bi sve u krugu od nekoliko svetlosnih godina!

Feniks je ćutao – bio je pod snažnim uticajem onoga što je saznao...

– Osvajači su bili neoprezni jer nisu očekivali da im se možemo odupreti – reče Čuvarka.

– I u prvom naletu imali su velike gubitke; njihov pohod bio je zaustavljen za neko vreme, što je omogućilo da se još nepokorene rase svim snagama uključe u ratnu proizvodnju – i nivo tehnologije osvajača ubrzao je dostignut, a zatim i premašen! Ratna sreća se okrenula; osvajači su potiskivani iz galaksija koje su osvojili, sve dok jednog dana nije ostvarena konačna pobeda nad njima.

– Dakle, Beta je planeta-mamac? – upita Feniks. – I to jedna od planeta koje nisu bile iskorišćene u ratu?

– Bilo je stvoreno mnogo planeta-mamaca... – odgovori Čuvarka. – A osvajači su ubrzo shvatili na koji način delovi njihove flote bivaju uništavani. Ovaj zvezdani sistem spada među one koji nisu stigli da ispune svoj zadatak... Ali, iako je moć osvajača skršena, mi i dalje čekamo; možda će u budućnosti neki novi osvajači ući u Galaksiju M 58. Tada će svetlost anihilacione eksplozije biti signal za uzbunu...

– Vi, Alfani i Gamaićani žrtvujete se za dobro cele Galaksije... – reče Feniks.

– Bar vama to ne bi trebalo da bude neobično! – reče Čuvarka. – Ili ste možda mislili da

ste jedini vi u stanju da učinite nešto slično tome?

Feniks sleže ramenima.

– Izgleda da smo mi, ljudi sa Zemlje, još uvek pomalo egocentrični – priznade on. – Ali, recite mi, zašto Alfani i Gamaićani međusobno ratuju?

– Njihov zadatak je da čuvaju Betu od slučajnih upada svemirskih brodova; naravno, u slučaju napada osvajača oni bi bili lako savladani – odgovori Čuvarka. – Međusobni rat drži ih stalno napete, tako da se ne može dogoditi da propuste neki strani brod. Sem toga, tako se njihove flote nalaze na rastojanju od Bete, i nema opasnosti da greškom izazovu anihilacionu eksploziju!

– Dolazak našeg svemirskog broda na Betu, međutim, nije izazvao nikakvu reakciju? – upita Feniks.

– Jedan, dva, pa i nekoliko brodova nisu značajni – reče Čuvarka. – Tek pojava mnoštva izaziva uništenje.

– Dakle, iako su osvajači saznali za planete-zamke, vi ne dopustate da se vratimo na našu planetu... – konstatova Feniks.

– Zakon je jasan, i ja, kao Vrhovni čuvar ovog Zvezdanog sistema, odgovorna sam za njegovu poštovanje! – reče Čuvarka. – Ovde nije loše, i još mnogo godina proživete srećno...

U deliću sekunde Čuvarka nestade! Feniks se obazre: Mirela Koni išla je k njemu... Nije se bila osušila, i ovlaženo kosmonautsko odelo potpuno se pripilo uz njeno vitko telo. Na njenom licu lebdeo je osmeh, ali

kada se približila Feniksu ono dobi ozbiljan izraz.

– Šta se dogodilo? – upita ona. – Potpuno si bled.

– Razgovarao sam sa Čuvar-
kom – reče Feniks. – Nema
nade da ikada odemo odavde...

Devojka se nasmeši.

– Pa nije to ni tako tragično!
– reče ona. – Kada bih se vra-
tila na Zemlju, Upravljači bi me
osudili na smrt! Ti bi bio suvi-
šan i potencijalno opasan: ubili
bi te tako da tvoja smrt izgleda
kao nesrećan slučaj. Jedino Lo-
bok ima interes da se vrati, jer
ga čeka položaj predsednika
Vrhovnog saveta...

– Verovatno si u pravu! –
reče Feniks. – Hajdemo sad
nazad.

Bilo je podne kada su stigli do
svemirskog broda. Lobok je se-
deo na tlu, u senci broda, ledima
oslonjen na sjajnu površinu
oplate. Kad je primetio da Fe-
niks i Mirela dolaze, on lagano
ustade.

– Dugo vas nema – reče on.
– Već sam se pitao da vam se
nije nešto desilo...

Feniks se nasmeši: takve reči
zaista nije očekivao od Loboka.

– Izgleda da ova prijatna klima
blagotvorno deluje na tebe, Lo-
bok! – reče Feniks. – Jer, po-
čeo si da brineš za nekoga! Ali,
ostavimo to, danas sam razgova-
rao sa Čuvarkom i saznao sam
mnogo toga...

I on Loboku i Mireli ukratko
prepriča ono što je čuo od Ču-
varke.

– Nema mnogo nade da
ćemo ikada napustiti ovu pla-
netu. Zato se moramo prilago-
diti na duži boravak... – zak-
ljučujući on na kraju.

Njih troje bili su svemirski
brodolomnici, a Beta je bila nji-
hovo pusto ostrvo, usamljeno i
odsećeno od svih međuzvezda-
nih puteva.

Dani su prolazili; tok vre-
mena neumitno je išao na-
pred... Danju bi spas od zraka
sjajnog Olimposa nalazili u sve-
žini okeana ili hladu drveća;
svežu noć proveli bi u svojim
kabinama na svemirskom
brodu... Rezerve hrane svemirs-
kog broda ubrzo su iscrpli, ali
plodovi planete bili su izvan-
redni. Iako je njihov »povratak
prirodi«
počeo prisilno, osećali
su da im iz sveta koji su napu-
stili ništa ne nedostaje... život u
skladu sa prirodom, iako na iz-
gled jednostavan i prazan, da-
vao je smisao, ispunjavao život,
omogućavao da se spozna
istinska sreća...

Čarima Bete Mirela je prva
popustila; ubrzo za njom to je
učinio i Feniks, a na kraju i Lo-
bok. Ne bi se moglo reći da su
živeli kao »složna porodica«, ali
ono što su radili u ranijem ži-
votu, sve u šta su verovali, polo-
žaj koji su imali, na Beti je izgu-
bilo smisao. Najzad su bili izjed-
načeni, svedeni na obična
ljudska bića koja žive svoj ži-
vot... Beta ih je prihvatila i sa-
krila od svega divljeg što vreba
u svemiru.

Feniksov san bio je čvrst, ali
nešto ga je neumoljivo budilo i
on otvori oči. Ležao je u svojoj
kabini; kroz prozor je dopirala
slaba svetlost zore; rađao se
novi dan.

On ustade i obuče se. Zatim krenu hodnicima broda, pazeći da bude što tiši. Nije želeo da probudi Mirelu i Loboka. Na izlazu iz broda zapahnu ga hladni vazduh, nekoliko trenutaka duboko je disao, navikavajući se. Zatim pogleda po okolini: sve je bilo savršeno normalno, vladala je tišina. U jutarnjoj stabilnosti čak i okean je bio bez talasa... Feniks zatim pogleda u nebo – zvezde su još uvek svetlele, iako je crni fon ustupao mesto plavetnilu. I on u trenutku opazi tamni objekt, koji se sporo kretao među zvezdama! Bio je to svemirski brod, koji je sletao na Betu... Feniks zaustavi disanje tako je mogao čuti tihi fijuk, nastao usled kretanja svemirskog broda velikom brzinom kroz gušće slojeve atmosfere Bete.

– Dobro jutro! – uzviknu neki glas iza njega.

Feniks se okrenu: već je počeo da se navikava na Čuvar-kine iznenadne dolaskе.

– Još jedan brod sa zarobljenicima? – upita on.

– Ne, to je prethodnica kolonizatorske flote Game... – odgovori Čuvarka. – Alfa i Gama sklopile su mir, i hemisfera na kojoj se nalazimo pripala je Gami!

Feniks je bio iznenađen obrtom situacije, i nije mogao ni reć da izusti!

– Na žalost, događaji su krenuli pogrešnim tokom... – nastavi Čuvarka. – Kada u blizini Bete stignu i glavnine flota Alfe i Game, proces uništavanja će započeti, i za nekoliko sati doći će do anihilacione eksplozije...

Besmisleno, zar ne? Toliki trud i život biće utrošeni uprazno...

– Mislim da sam ja kriv za sve – reče Feniks. – Ja sam dao predlog Gamaćanima da uspostave primirje sa Alfa-nima.

– Niste mogli znati kakve će to posledice izazvati, kao što to nisu znali ni sami Alfani i Gamaćani – reče Čuvarka. – Ali, čujte šta ću vam sada reći: energetski pojas oko Bete uskoro će prestati da postoji, i svi uređaji vašeg broda radiće normalno. Moći ćete napustiti ovaj Zvezdani sistem i vratiti se na vašu planetu...

Feniks klimnu glavom: shvatio je plemenitost Čuvarke, koja je u katastrofi planetarnih razmera našla malo milosti za tri stranca.

– To sam želeo da čujem! – snažan uzvik odjeknu iz pravca broda.

Feniks se okrenu: na ulaznim vratima broda stajao je Lobok. Lice mu je bilo razvučeno u veštački, gotovo ludački osmeh, u ruci je čvrsto držao energetsko oružje. Snažan bljesak zaslepi Feniksa; istog trenutka energetski udar pogodi ga u grudi i obori na tlo...

Sve se okrenulo oko njega: nebo, peščana obala, okean, svemirski brod, dostojanstvena Čuvarka... Lobokovo cerekanje dopiralo je sa svih strana, izobličeno gotovo u životinjski urlik... Ležao je nepomično, zagledan u beskrajno nebo... Snažni bol probadao je njegove grudi, ali bio je živ!

Lobok se nagnu nad njega. Pažljivo ga je posmatrao, i dalje

držeci oružje spremno za paljbu.

– Zar... – krajnjim naporom izgovori Feniks. – ... se bojiš jednog smrtnika?

– Živ si! – uskliknu Lobok. – Snagu energetskog hica podmio sam na minimum! Tvoje umiranje potrajaće dugo, i biće vrlo bolno...

Nekoliko trenutaka cerekao se uživajući u svojoj osveti.

– Želeo si položaj predsednika Vrhovnog saveta Zemlje! – uzviknu Lobok. – A sada si obična lešina, koja će poslužiti kao hrana crvima i bakterijama!

Lobok se okrenu ka Čuvarki, čije je bezizrazno lice sve mirno pratilo...

– A sada odlazim sa ove bezvezne planete, i neka vam je srećan put u pakao! – reče on.

On htede da se okrene, ali neka moćna sila zadrža ga; izraz likovanja nestade sa njegovog lica, zamenilo ga je ogromno iznenađenje! Pokušavao je da izbegne neumoljivi Čuvarkin pogled, koji je sve više prodirao u njega, ali nije mogao! Orgomnom snagom svog uma Čuvarka je razarala njegov; iz njegovog grla ote se divlji krik! Nije bio u stanju da se odbrani: krik se pretvori u krkljanje. Srušio se na tlo još nekoliko trenutaka njegovo telo trzalo se u grču umiranja, a zatim se smiri. Bio je mrtav! Čuvarka se nagnu nad Feniksa.

– Nije dugo uživao u pobedi – reče ona. – Žao mi je što se sve završava na ovakav način...

Najzad, i Mirela Koni pojavi se na vratima. Ona u trenutku shvati šta se dogodilo i pritrča

Feniksu. Pomogla mu je da pridigne glavu, i Feniks opazi da se suze slivaju niz njeno lice.

– Ne plači, Mirela – progovori on. – Svi moramo jednom umreti. Ja sam! – reče ona. – Znam sve o teoriji stvaranja realnosti!

Krajnjim naporom Feniks skide medaljon sa svog vrata.

– Vрати se na Zemlju – reče on. – I ovaj medaljon daj Zenonu. Kada ljudima predaš tajnu koju čuvaš, postaćeš predsednica Vrhovnog saveta Zemlje. Ti ćeš odlučivati o upotrebi oružja Zemlje! A sada idi odavde, kraj ovog Zvezdanog sistema bliži se...

– Odlazi, devojko! – reče Čuvarka. – Ja ću se brinuti o njemu!

Mirela Koni se okrenu i utrča u brod; ulazna vrata zatvoriše se za njom.

– Hoće li umeti da pilotira? – upita Feniks.

– Kompjuteri broda potpuno su programirani za povratak na Zemlju – odgovori Čuvarka.

Ona kleknu pored Feniksa i nežno položi svoju ruku na njegove grudi. Feniks više nije osećao bol!

– Šta si to uradila? – upita on.

– Mnogo sam jača od tebe, gotovo ga i ne osećam!

Pogon »LX«-a zagrme; svemirski brod odvoji se od tla i vinu se put neba...

»Zbogom, Mirela!« pomisli Feniks. »Živi srećno...«

– Zavidim ti – reče Čuvarka. – Ti si svoj zadatak ispunio u potpunosti...

Na glavnom brodskom ekranu videla se džinovska crvena zvezda, okružena oblakom poluohladene materije. U tom oblaku nalazila se tamna oblast – bila je to crna jama koja će omogućiti prebacivanje »LX«-a u Mlečni put, galaksiju u kojoj se nalazi Zemlja... Mirela Koni pritisnu jedno dugme, i kamera se pokrenu. Posle nekog vremena u centru vidnog polja ekrana nađe se zvezda, koja se na prvi pogled nije mnogo razlikovala od hiljada drugih. Ali, to je bio Olimpos, posmatran sa rastojanja od ne-

koliko svetlosnih godina. Prostorna distanca bila je i vremenska svetlost Olimposa, koja je u tom trenutku primana kamerom, u stvari je emitovana pre nekoliko godina... Svemirski brod morao je da miruje na tom mestu tih nekoliko godina, da bi se mogao videti katastrofalan kraj Olimposa i njegovog planetskog sistema.

Ali, let svemirskog broda bio je programiran i neumoljivo se izvršavao. Tamna oblast, koja se videla na svim sporednim ekranima, povećavala se ogromnom brzinom...

S. TIRKELI

PRENOĆIŠTE

Već jedanaest godina približavali su se Zemlji, usporenim procesom kretanja, daleko ispod brzina kojima su se otisnuli sa planeta. Vraćali su se. Najzad. Zauvek.

Jedanaest godina i šest-sedam odozgo, koliko su potrošili obilazeći planete u sistemu Beta Kentaura, nisu se tako reći ni odrazile na normalne aktivnosti u brodu. Milioni podataka, tolike važnosti da niko od njih nije mogao da im da pravu vrednost za civilizaciju Zemlje, nalazili su se uskladišteni u memočelijama kompjutera u brodu. Aparati i mašine su još uvek radili besprekorno. Svi su osećali da će njihovim dolaskom mnoge stvari biti korenito promenjene. I ljudski odnosi, nauka, tehnika, ukratko sve. Sve ono za čim su ljudi težili vekovima.

Vraćali su se. Najzad. Zauvek, bar za njih. U poslednjih nekoliko brodskih dana, niko od sedam članova posade, na čelu sa komandantom Fest Irom, nije mislio na važnost njihove misije i značaj podataka koje su donosili. Pogledi su im bili upravljeni na ekrane. Očekivali su da ugledaju poznati im lik planete kojoj su se brzo približavali. Bili su tako blizu. Navigator Ora prva je progovorila:

– Da li su ljudi na Zemlji za ovo vreme mnogo ostarili, komandante?

– Ne mnogo – odgovorio je Fast – ne mnogo, Ora. Ajnštajn

je bio u pravu, ali je samo delimično otkrio istinu vremenske diletacije. Sa ovim znanjem kojeg donosimo i to će biti rešeno za druge koji budu leteli i dalje od nas.

Prvi pilot, Zin Guel, upade u reč.

– Da ubrzamo, komandante?

– Ne – odvrati Fast. – Brod je prošao toliko toga i ne želim nikakav nepotreban rizik. Strpljenja... Najveći broj nesrećnih slučajeva dešavao se upravo u ovakvim situacijama. Zato naređujem da svako uzme dozu smirujuće droge. Ne želim nikakav rizik. Dovoljno je što nam je automatski pilot otkazao.

Mrmljanje je bilo jedini odgovor. Ali, svi su poslušali bez govora. U njihovoj biti nije bilo odbijanja i bunta.

Petog dana javio se glavni mehaničar, Hanas Jul, pozvavši Fasta u odeljenje motora.

– U čemu je stvar? – upitao je komandant. – Nešto je iskočilo?

– Nije tako uznemiravajuće – odgovori plavi div sa dugom, kovrdžavom kosom. – Hteo sam da vam saopštim da srednji motori gube svoju potisnu snagu.

Fast se namršti. Nije voleo bilo kakva uvijanja.

– Šta to konkretno znači?

– Eh... pa, to znači da ćemo se najverovatnije prinudno spustiti na Zemlju. Nećemo moći da čekamo na slobodni kosmodrom... Mislim da će to biti prva slobodna ledina...

– Niko još ne odgovara sa Zemlje – promrsi Fast. – Sad još i ovo. Pa, izgleda da nemamo neki veliki izbor. Glavno je da se spustimo ne oštetivši kompjutere. Ti, Jul, održavaj snagu koliko možeš, uskoro smo u orbiti planeta. Važno je da se spustimo, pa makar to bilo u Sahari ili na Trafalgar-skveru, svejedno!

Zemlja je isprva izgledala kao sitna tačka u prostoru. Zatim je počela sve više da raste i ispunjava ekrane. Brzina kojom su se približavali, kao i manevar kočenja, bila je dovoljna da dva dana budu u poziciji za spuštanje.

Prizor nije bio baš očaravajući.

– Dovraga! – promrsio je Fast. – Sada je stara Zemlja obavijena oblacima kao Venera! Izgleda da se klima mnogo promenila, ili je smog zatrovao atmosferu...

– Da ne znam da je Zemlja pred nama, zaista bih tako pomislio – reče Zin Guel.

– Arman! – uzviknu Fast. – Šta je sa tom prokletom vezom?

– Još ništa, komandante! – odvrati glavni vezista. – Sve je još uvek nemo. Pokušavam još od asteroidnog pojasa da uspostavim vezu, ali uzalud. Ili su sunčeve protuberance uslovile rasulo u komunikacijama, ili je celokupni sistem obaveštavanja i ranog upozorenja propao! Nema dodira ni sa bazama na Marsu i Mesecu... Sateliti su samo mrtve tačke u prostoru... Ne razumem.

– Harp! – viknu nervozno komandant.

– Na poziciji za prizemljenje

– odgovorio je brzo prvi oficir broda.

– Šta je Ora? – upita Fast, spazivši nervozno grčenje navigatorkinih ramena.

– Ništa... Osećam samo nekakvu bojazan... ne, ne znam. Ni sama ne znam šta je to sa mnom...

– Intuicija, možda? Prekasno je za to, moramo da sletimo... Crveno svetlo za sve! Na svoja mesta, posado!

Na licima komandanta i posade ogledala se nestrpljiva užurbanost. Pokreti, davno programirani i naučeni, reči, naredbe...

– Arman!

– Nula, komandante! Zemlja, Mars i Mesec čute! Nemam poziciju najbližeg kosmodroma!

– Pokušavaj i dalje! Jul?

– Isključeni srednji motori, komandante. Sva snaga na potisnike i na bočne. Komanda ručna.

– Ora?

– Kopno ispod nas, komandante.

– Armani?

– Veza nula. Pokušavam preko toga i dalje.

– Harp?

– Ručne komande autonomno deluju.

– Zin! – viknu Fast. – Preuzmi ručno i spuštaj nas dole!

– Preuzeo – odgovori pilot. – Slećemo!

Prizemljenje nije bilo najuspešnije, ali svi su bili zadovoljni. Ostali su živi i u jednom komadu. Najzad na kopnu.

– Stanje? – zatraži Fast. – Jul?

– Brod više nema motore, komandante. Sva snaga kontrolisano iscrpljena na prizemljenje.

Fast zagunda i otvori prednja ispušna vrata na letilici, sačekavši da se automatske lestvice spuste na tle. Bila je mrkla noć, ali ručne svetiljke pomogloše im u spuštanju. Brodska energija bila je istrošena. Fast kleknu na zemlju i rukama protrlja prašinu rodne planete. Posle svega kraj... kraj...

Sišli su svi. Skafanderi su skinuti, lica blistava, usne nasmejane. Pipali su se, grlili, radovali. Zemlja, ovo je najzad bila Zemlja!

– Ali, neuporedivo bolje nego na Gei, zar ne? – reče Harp.

– Zašto je ovoliko mračno?

– upita Zin. – Mora da smo sleteli na tamnu stranu, gde vlada noć.

– Svejedno – reče Fast. – Orijentisaćemo se gde se nalazimo, možda nas već i očekuju. Ljudi... Ljudi vole da proslavljaju uspehe, a ovo je ogroman uspeh za civilizaciju Zemlje. Idemo do prvog naselja. Do prvog videofona.

Disciplinovana posada obrazovala je kolonu, sa Fastom na čelu.

– Nadam se da nismo u neakvom turističkom kraju – reče komandant. – Po brodskom kalendaru, kako je kompjuter izbacio podatke, mesec je osmi, znači gužve. Naš brod bi izazvao veliku pažnju. Ipak, imamo noć do jutra.

– Čini mi se da nazirem svetlo – reče Vark, pomoćnik pilota. – Iza one okuke, koman-

dante, ako je ono što nazirem okuka...

– Oštro oko – prokomentarisao Fast. – Idemo tamo. Oh, prokletstvo! – opsovao je, udarivši potkolenicom u nekakvu izbočinu na tlu.

– Izgleda da smo u popriličnoj divljini – reče Ora. – Oko nas su sve same ruševine. Nešto se užurbano gradi u ovom kraju.

– Mnogo smo bili odsutni, lepotice – ubaci Zin. – A i ljudi vole da često menjaju oblik planete. I prestani da nas opterećuješ svojom intuicijom.

– Teško se diše – reče Ora.

– Mir! – naredi Fast. – Za mnom i bez reči.

Posle dužeg hodanja ušli su u mesto kome su se približavali. Ispred jedne polusrušene zgrade svetlela je petrolejka. Na poluizbrisanoj i izguljenoj fasadi videli su se ostaci slova koje osvetli Fastova svetiljka. Zgrada je nekada bila hotel, u to nije bilo sumnje. Vrata zaškripaše kada su ušli, pod je pucketao pod njihovim nogama. Prašina, težak miris truljenja, mrak...

– Čim ima svetla na ulazu, mora da je neko ovde! – promrsi Fast. – Kao da smo u kamenolomu. Petrolejka – pa kakva je ovo divljina gde smo sleteli?

Pred njegovim pogledom Zin Guel spusti pogled.

– Ne gledajte u mene, komandante – reče brzo. – Spustio sam se gde sam mogao. Znate da su motori otkazali i...

– Dobro, dobro – prekide ga Fast. – Ne optužujem te ni malo. Bilo da smo na Tibetu ili u

Amazoniji, na Zemlji smo. Bar ćemo prenoćiti na čvrstom tlu, posle svega onoga u svemiru.

Ljudi se raštrkaše okolo, razgledajući trošnu unutrašnjost zgrade, koja je nekada pamtila i bolja vremena. Fast pride portirnici i sa gorkim ukusom ironije u sebi, pritisnu zvono na pultu. Nasmejao se sam sebi i okrenuo. Onda ga u hodu preseče nečiji sipljivi kašalj! Fast se hitro okrete – najzad neko ljudsko biće!

Iz prostorije iza pulta izašao je jedan starac, neprekidno kašljući. Kad ih je ugledao, iznenađeno je ustuknuo. Ta lica, uniforme... Petrolejka u njegovim rukama zadrhta.

– Ko... ko ste vi? Mislio sam da se vetar igra sa mnom...

Fast ispruži ruku ka njemu. Nije smeo da dozvoli da iznenađenje i strah ukoče ovo ljudsko biće, bilo je očito da je starac zatečen susretom. Ali, govorio je njihovim jezikom.

– Ne plašite se – reče Fast.

– Mi smo upravo sleteli.

Starac je stajao i nemo ih posmatrao. Ta bleđa lica... čak i jedna žena... Sleteli? Noć, svuda okolo miljama noć i...

Lice mu je bilo deformisano i u starim, zaraslim ranama, negde je bio gadno opečen. Leva ruka sporo je pratila pokrete desne. »Čuvar«, pomisli Fast.

– Sleteli? – promrmlja starac, podižući petrolejku i lagano im se približivši. Dugo ih je merio i zagledao. Ta lica... Kod Ore je najduže zastao. – Žena – promrmlja.

– Odakle? – upitao je muklo. – Mislio sam da su svi bili došli na Zemlju.

– Mi smo bili znatno dalje od obližnjih planeta. Naš brod je neku milju dalje od ovog mesta, starče.

– Brod? Kakav brod?

– Brod kojim smo sleteli. »Zvezdana poruka«, tako se zove. Ako si ikada čuo.

– »Zvezdana poruka«? Ma, šta rekoste! Ali... to je nemoguće... Kako je ono bilo? Svi su mislili da ste mrtvi, da, baš tako je bilo objavljeno. Pre deset... ne, deset i neku... ah, ko bi sada znao! Stigla je vest o teškom kvaru, mislim.

Fast odmahnu rukom.

– Bilo je teških kvarova, ali smo ih otklonili. Susreli smo razvijene rase drugih bića, dobili smo pomoć, zatim smo nastavljali dalje. Ali, javljali smo se, uvek smo slali poruke na Zemlju.

– Možda, možda – promrmlja starac. – Vi... vi ste androidi? Nemam ništa protiv, vaš lik mi izgleda...

– Tačno – reče Fast. – Androidska posada je jedina mogla sve ovo da postigne. Reci, starče, gde se nalazimo? U kojoj državi? Ima li negde ovde videofon, trebalo bi da se javimo komandi...

– Videofon? – starac zapade u dug i sipljiv kašalj. – Eh, nema toga ovde... Država, pitate? Pa, nije ni bitno, ne znam... U retko bistrim jutrima, kada nema mnogo dima, oblaka i magle, mogu da nazrem Alpe na horizontu...

– Alpe? Starac je rekao – Alpe? – uskoči Arman. – Pa mi smo onda u Evropi!

– Ima li neko zvanično lice na ovom gradilištu? – upita

nervozno Fast. Starac je počeo da ga zamara svojom indiferentnošću. – Gde je uprava?

– Uprava? – starac se okreće. – Ne, nema... A i ništa se ne gradi ovde.

– Sta bulazni ovaj starac? – vrisnu Ora. – Zar ne vidite da je lud? Ovo je azil za umobolna ljudska bića!

Fast je uhvati za mišicu i vrati nazad.

– Smiri se – reče. – Ljudi sporije reaguju. – Čekaj, starče. Šta onda znače sve ove ruševine? Valjda neko namerava da nešto gradi ovde?

– Neće, neće – starac odmahnu rukom.

– Šta ćemo sad? – upita Vark. – Odsečeni smo od civilizacije. Gde ćemo da se smestimo?

– Ne valjda opet u brod – reče Harp.

– Pronaći ćemo nešto – odvratila Fast. – Hej, stari!

Stigao ga je na vratima. Bio je tako nadmoćan pred pogurenom ljudskom prilikom izgorelog lica.

– Ovo je nekada bio hotel, zar ne?

– Šta? Ovo? Ah, da... da, bio je. Nekad.

– Možemo li da se razmestimo po sobama. Nama ne treba mnogo. Ujutru nameravamo dalje.

Starac zavrte glavom. Ti androidi! Zbog čega suština uvek mimoilazi njihove glave?

– Postoji samo moj krevet – odgovorio je. – Iz ostalih soba sav nameštaj upotrebio sam za loženje. Noći su ovde duge i hladne – mrmljao je zagledan u mrak.

– Pa, postoji li još nešto u blizini? Negde da se prenoći, dovraga!

– Gde god hoćete. Svuda vam je slično ovome mestu, pa zar to niste shvatili? Smestite se negde, svi hoteli ove planete sada su vaši. Zemlja je još uvek velika. Prazna je, doduše, bez androida i ljudi, ali je još velika kugla – odgovorio je zatvarajući vrata od svoje sobe.

Sedmero androida najzad je znalo zašto je starčevo lice onakvo.

– Dovraga! – promrsi nemoćno Fast. – Nisu izdržali! Jednostavno nisu mogli da izdrže – ti ljudi!

Svetislav Jovanov

Mala povest SF filma (2)

ČEKAJUĆI NEZVANE GOSTE (1927 – 1955)

Premda se i pre epohe zvučnog filma SF mogao pohvaliti nekolicinom izvrsnih filmova (rekosmo, Melijes, Gans, Mora, Lang, Hojt), ovaj žanr je na »velikom platnu«¹ polagano i uz mnoga krivudanja sazrevao – a ni publiku, bogme, nije lako osvajao. Pre svega zato, što je sa dolaskom zvuka, daleko veći procvat doživeo drugi fantastični rod, »horor«² – naročito američki: *Drakula* Toda Brauninga sa Belom Lugošijem, *Frankenštajn* Džemsa Vejla sa Borisom Karlofom, a još više *Ostrvo izgubljenih duša* sa Čarlsonom Lotonom i *Dr. Džekil i g. Hajd* Rubena Mamulijena dali su pečat tridesetim godinama. S druge strane, SF literatura je bila izmakla napred – javljaju se London, Zamjatin, Renar.

Pa ipak, SF film je išao napred: *Veleizdaja* (1929) engleskog reditelja Elvija razvila je temu »političkog«³ SF-a (kraj XX veka, dve super – sile, manipulacije). Elvijev film je preteča Orvela – iako građanski, pun kompromisa i neuverljivog kraja. Oživljavaju uskoro i druge teme žanra – Vasilij Žuravljev snima 1936. *Svemirski put*, tek koliko da ne zaboravimo avanturu... Gregori La

Kava kao da parodira Elvija u »crnjaku«⁴ *Gabrijel nad Belom kućom* (1933), sluteći istovremeno i strahote tek dolazećeg hitlerizma. 1936. je godina kada producent Aleksander Korda izbacuje sjajni *Ono što dolazi*: reditelj je V. K. Menzis, a scenarist – lično H. Dž. Vels! Prvi put suočen sa velikim ekranom, veliki vizionar upućuje žanr na nove puteve i teme; to je priča o velikom tridesetogodišnjem ratu, ali i o slici mira i čovekovog koraka ka zvezdama nakon toga. Optimizam Velsovog filma je proživljen i uverljiv, ali ne ni naivan, ni papirnat. Jednom rečju, bio je to najbolji primerak SF-a od njegovog nastanka. Tih godina, naučna fantastika filma koketira češće i sa junacima stripa, pogotovo s Rejmondovim Flašem Gordonom, i to u serijalima, no ovo ne donosi zanimljivijih rezultata. Nešto je interesantniji, ali još uvek naivan, francusko-nemački F. P. 1 ne odgovara Karla Hartla. Godine 1948. (dakle, pauze su vidljive!) nastaju dva zanimljiva dela, i to poznatih autora: Otokar Vavra snima *Krakatit* (motiv tajanstvenog super-eksploziva) po Karelu Čapeku, a Džozef Lozi počinje filmsku karijeru

poetskim, ali i društveno-kritičkim filmom **Dečak sa zelenom kosom**. Posleratno buđenje se zatim još snažnije pokazuje kroz obnovu teme kosmičkih letova, najpre u filmu **Odredište Mesec** (1950) Irvina Pičela, prvom sf-delu u koloru. A onda, sledi serija učestalih gostovanja došljaka na našoj planeti, iz koje je jedan od najzanimljivijih **Dan kad se Zemlja zaustavila** (1951) Roberta Vajza (kasnije autora **Priče sa zapadne strane**); Vajzov došljak Klatu je superioran i miroljubiv, jedna vrsta preteče E.T.-ija. Iste godine, dolazi **Stvar** Kristijana Nejbića, gde se, ispod spoljnih efekata, ipak na momente pojavljuje uzbudljivost remek-dela.

No, prava remek-dela (bar u okviru žanra) dolaze s pojavom Džeka Arnolda: **Stvorenje iz crne lagune** (1954) je napeta povest, koja i čudovištu daje ljudskost, a **Tarantula** (1955) poseduje još veću napetost, ali i jezu prave more (hemijskim eksperimentima uveličan pauk, kojeg jedva uništava vojska). Pre toga, Arnold je već nagovestio svoj talenat u filmu po noveli Reja Bredberija **Došlo je iz svemira** (1953). To ujedno pokazuje da film sve češće poseže za dobrom literaturom žanra (**Odredište Mesec** je po Robertu Hingleju, **Stvar** po Džonu Kembelu). 1954. u ovom žanru se pojavljuje još jedan njegov budući majstor – Ričard Flejšer, sa raskošnim slikama **20.000 milja pod morem**. U Japanu, **Godzilla** Inošira

Honde označava početak serije filmova sa „dobročudnim“ nemanima, serije koja će dugo biti zaštitni znak japanskih sf-filmadžija. Vremenski, ovoj fazi, uslovno zvanoj „početak značajnih opusa“, pripada i rana majstorija Dona Sigela **Invazija kradljivaca tela** (1955): neki su ovu priču o strašnim mahunama tumačili kao aluziju na Holivud, a neki, opet, kao Sigelovu sliku Amerike u doba Makartizma. U svakom slučaju, na polovini šeste decenije SF-film možda još nije bio žanr „prve lige“, ali je počeo u nju da ulazi (i umetnički i komercijalno). Stvorio je svoj osnovni arsenal i tipove priče (političku, pustolovnu i fikciju strave), ali i više od toga. Nije još dobio klasike, ali je počeo da rada majstore...

Najvažniji filmovi ovog perioda:

1. **ONO ŠTO DOLAZI (THINGS TO COME)** – H. Dž. Vels i V. K. Menzis (1938)
2. **ODREDIŠTE MESEC (DESTINATION MOON)** – Irvin Pičel (1950)
3. **STVAR (THE THING)** – Kristijan Nejbi (1951)
4. **TARANTULA (TARANTULA)** Džek Arnold (1955)
5. **INVAZIJA KRADLJIVACA TELA (INVASION OF THE BODY SNATCHERS)** – Don Sigel (1955)

SF MINIJATURA

FIŠER

PRVI ZAKON

— Gvoždurijo prokleta! — urlikne Čovek u nastupu besa i dohvativši sekiru rascopa Robotu glavu!

Urednik Naučno — fantastičnog časopisa »SF ZEMLJAX«, »CWAK 4G, što je značilo da je iz Četvrte generacije robota, odloži rukopis, popi gutljaj »ENERGENA«, 2—3 ampera, ne jačeg, nije bio pijanica, skide naočare i pogleda mladog ENK/5I, koji je sedeo s druge strane stola.

— Mladiću, — reče poučno, —

ova vaša priča, znate... nije to loše, stil vam je sočan i razumljiv, sadržaj interesantan i to... samo, — tu se CWAK 4G značajno nakašlja, — samo, brate, napravili ste grdnu početničku grešku! Potpuno ste zaboravili na Prvi, osnovni Zakon Humanike, koji je postavio još svojevremeno čuveni ISK — ISK ASIM — 1G! Zaboravili ste na Prvi Zakon koji glasi:

»Čovek nikada ne sme da povredi svog robota koji ga je stvorio«!

DAVID JUNG

BUDUĆNOST NA BRZINU

Podrumsko petljanje u vlažnoj radionici fizičara — amatera Ace Medvedovića zvanog »Genije« bilo je pred trijumfalnim završetkom. Svakog bi pridošlicu zavarale hrpe metalnih otpadaka, spletovi žica i neupotrebljivi, davno rashodovani uređaji koji su zakrčili sve pristupe. Osnovna misao bila bi da tu nema ozbiljnog posla, tek da se u tom kršu i jedva primjetnom podrumu skriva neki zanesenjak, čudak, da se ne kaže i nešto teže. A da se u tom staništu svega i svačega stvara vre-

meplov bila je zaista presmionamisa, neuhvatljiva i nedostupna.

Pakosno smijući se, Aca je sjeo u svoj uređaj, čiju je tajnu samo on znao, pritegnuo nekoliko nedovoljno učvršćenih zavrtnja, a zatim je uključio vremeplov i nestao u budućnosti. Ne dalekoj, stroj mu je omogućavao tek nekoliko minuta boravka u neposrednoj budućnosti, ali dovoljno dugo za njegov strašan plan.

Istog trenutka kada se našao

u budućnosti, odnosno u prvom ponedjeljku te budućnosti, odjurio je na kiosk i kupio novine.

•Autsajder pobedio •Crvenu zvezdu• na njenom terenu! •Vojvodina• teško porazila •Hajduk• u Splitu! •Partizan• izgubio od poslednje plasirane momčadi! Senzacionalni rezultati u drugim ligama!•

Aca je halapljivo gutao nogometne rezultate. Sve ih je zapamtio i sjurio se u svoje vrijeme. Ništa više nije mu stajalo na putu prema najvećoj zaradi

u povijesti sportske prognoze. A s tim milijardama...

U nedjelju, dan prije od dana kojeg je već znao, uzbuđeno je slušao radio-prenose nogometnih utakmica. Svaka minuta, svaki gol nosili su ga fenomenalnoj zaradi. Ruke su mu drhtale, dlanovi znojili, a pred očima vrtile su se cifre budućeg dobitka. Srce je uzbuđeno tuklo, tuklo i... nije izdržalo.

Da je nesretni Aco skočio i do utorka pročitao bi i veliki naslov: •Rekorderni dobitnik umro od sreće!•

škola pisanja naučne fantastike (III)

UNUTAR ŽANRA, DEO PRVI

plše: R. Durman

Jedan od vodećih jugoslovenskih teoretičara književnosti, profesor Svetozar Petrović, razgovarajući sa studentima o tome da li pisac treba da bude književno obrazovan, imao je običaj da kaže kako kamenu to što ne zna petrografiju ni malo ne smeta da kamenom bude. Kako mi u naučnoj fantastici tu i tamo imamo priliku da baratamo sa inteligentnim kamenjem, pretpostavićemo da je pametnom oblutku ipak neki plejzir da zna zbog čega pravi žabice kada se pod određenim uglom baci u vodu, pa ćemo pokušati da se ukratko obaveštimo o podžanrovima unutar SF-a. Postoji više podela; ovoga puta, učinilo nam se da je najuputnije koristiti onu tematsku

zbog toga što uz svaku temu u par reči možemo navesti uobičajne gafove vezane za njeno oblikovanje u večnost. Od svih tematskih podela, opet, najzgodnijom učinila nam se ona koju je dao Želimir Košćević, prvi recenzent •Siriusa•. Podela je naslovljena kao pregled tema karakterističnih za jugoslovensku naučnu fantastiku, ali je on, po Košćeviću, u osnovi istovetan sa •registrom tema uobičajnih u svetskoj naučnoj fantastici•.

Elem, prvi tematski krug je KONTAKT. Unutar toga: kontakt čoveka sa bićima, bića sa čovekom i prvi kontakt.

U istu kategoriju se može svrstati i varijanta posrednog kontakta čoveka sa drugim bi-

ćima, ona u kojoj su bića izčezla ili predaleka, a kontaktira se sa artefaktima njihove civilizacije. Pomenućemo tu Martinovljevu »Zemljinu sestru« i Klarkov više nego brilijantni »Randevu sa Ramom«.

U ovoj kategoriji opšta mesta ne uspevaju da se uzdignu do manira, već ostaju u ravni bezveznog. Kod 99% početnika civilizovana bića sa drugih planeta su niža rastom (kompleks inferiornosti, šta li?), ogromnih glava i slabašnih ekstremiteta (to oni kao pametniji, pa im sredstva za fizičku aktivnost nisu potrebna, sve na dugmić), imaju šiljate uši, a u najgoroj varijanti su i zeleni. I, naravno, humanoidni.

Terocentrizam je jedna od stvari od koje se svakom pravom ljubitelju naučne fantastike diže pipak na glavi, ako nije Zemljanin. Ako jeste, onda mu obično ne smeta. Ljudi su kao vrsta toliko zaljubljeni u sebe da se stiče utisak da bi se za vjeki vjekov odustalo od istraživanja kosmosa kada bi se znalo da u svemiru garantovano nema nijedne planete koja je pljunuta Zemlja. Najlepši udarac piscima (čitaoci se ne isključuju) koji vanzemaljce vide kao čovekolika stvorenja (a ako nisu čovekoliki, onda su ružni, prljavi, zli i glupi) zadao je Braun svojom pričom »Gost iz kosmosa«. Uspostave naši kontakt sa civilizacijom sa Epsilon Eridana i eto Zemlji gostiju. Stiže čovekoliko inteligentno stvorenje, nabije Zemljanima sve moguće komplekse, a onda se na kraju ispostavi da je tip čista Lajka, odnosno domaća

životinja poslana na Zemlju kao eksperiment, da proveri da li je dolazak na našu planetu izvodljiv u principu za bića sa Epsilon Eridana.

Dragi naši, sada malo o vašim radovima. Romana nema, iako smo rekli da je X-100 SF na njih orijentisan, a da nam priče služe za popunu izdanja. Drugim rečima, kada napišete dobru priču, čekaćete na objavljivanje...

Ovoga puta, »ulovile« su se tri priče koje imaju šansu da budu objavljene. **MIRISU NAFTE** nedostaje dinamika, **DIREKT-NOM PRENOSU RATA** ubedljiva završnica, u **DRUGOM SLUČAJU** previše teoretisanja. Uostalom, sve smo mi to napisali autorima lično, čekamo...

OPOMENA nije za objavljivanje. Previše opštih mesta, na stotine puta videno, patetično...

POSETA isto tako boluje od opštih mesta, dijalozi su na nivou OOUR-skog sastančenja u petom satu trajanja, nikako ne mogu da prođu kao razmena misli vrhunskih mozgova naših i njihovih. Dalje, ni reakcija posetilaca ne stoji, naivno i... Jednostavno, najbolje zaboraviti.

Ideja koja nosi **KRALJICU** je dobra (pretvaranje svih bića u galaksiji u jedan oblik, po meri svoje vrste), ali se dalje od ideje nije maklo. Radnja teče, ali je stil i gomila banalnosti prosto ukoče. Sem toga, vidi se da je pisano na brzinu i da autor nije pročitao na kraju svoje sočinjenje – da jeste, video bi da »pljosnati« na petoj strani imaju lica bez očiju, a da im već

na sedmoj iste »ispadaju iz dupli«. Ideja je, ponavljamo, dobra i možda bi se, uz više rada, napravila solidna priča, možda čak i novela od šezdesetak stranica.

Pišite!

GRADIMIR PAŠČANOVIĆ, ur-
ednik **RASTISLAV DURMAN**,
VAŠI
konsultant

PISMA ČITALACA

Dragi naši, zatrpani smo poštom! Kada bi u redakciju istom učestalošću stizali i dobri tekstovi, imali bismo unapred spremijene brojeve najmanje do 2001, a možda čak i do 2010. Kao i obično, nismo u mogućnosti da objavimo sva vaša pisma, pa čak i ono što objavljujemo, ne donosimo u celini. Nemojte da vas to obashrabri u pisanju; znajte da je vaše pismo, čak i ako ga nema na ovom prostoru, pročitano sa zahvalnošću.

Poštovani druže uredniče!

da li možete, pored objavljenih romana i priča napraviti i postere i nalepnice? Vjerujemo da bi mnogi čitaoci i obožavaoci SF voljeli imati i postere svojih junaka, kao što ih imaju sportaši, pjevači itd. Slike na koricama su izvrsne, ali su malog formata da bi se njima mogao ukrasiti svoj kutak u stanu.

M. Tošo
Sibinj

Poštovani M. Tošo,

za sada nemamo mogućnosti u okviru X-100 sf objavimo postere ili nalepnice. I ovako je čista fantastika izaći na kraj sa cenama papira, štampe i distribucije.

Poštovana Redakcijo!

Pošto je ovo naučno-fantastično izdanje, zašto ne biste pisali o nekim naučnim dostignućima u kosmosu? Ja bih želeo da ovaj roman X-100 izlazi dva puta u mesecu.

Kerkez Nebojša
Ž. J. Španca
11320 Velika Plana

Poštovani Nebojša,

Edicija X-100 je književno izdanje tako da smo orijentisani isključivo na književne i književno teorijske ili istorijske tekstove. Nekada je kod nas izlazio časopis »Kosmoplov« u kome su se nalazila i naučno fantastične priče i popularni tekstovi iz oblasti astronomije i astronautike, ali se ugasilo pre više od petnaest godina. Što se drugog dela tvog pisma tiče, i mi bismo voleli da X-100 SF izlazi dva puta mesečno, ali, za sada, mogućnosti za to nema.

Poštovani uredniče

Američka izdavačka kuća Bantam Books objavila je 12 džepnih knjiga i još nekoliko romana o njoj (radi se o »Zvezdanim stazama«, prim. red.) koje je uredio poznati američki SF pisac James Blish (Džejms Bliš).

Zato ako namjeravate da to objavite ne oklijevajte, jer ćete napraviti s tim pun pogodak, a i oduševit ćete brojne obožavaoce te izvanredne SF serije.

Puno pozdrava od
Damira Protege
iz Splita

Poštovani Damire,

stupićemo u kontakt sa Bantamom i videti da li postoje mogućnosti da se pravo na štampanje »Zvezdanih staza« otkupi. Zna se kako stoji sa devizama, ali ako njihovi zahtavi ne budu neumereni, uradićemo ono što je u našoj moći.

Poštovana redakcijo!

... ne želimo romane o supermenima, nego pravi SF. Jeste li ikada čuli za Simaka, Pola, Dika, LeGvinovu, Stardžena, Strugacke, Lema itd? Zašto ne pokušate otkupiti seriju romana Farmera »Svijet-reka«. I njih bi mogli izdavati u 5-6 brojeva X-100. I Pol Anderson ima slične serije...

Ne prekidajte sa Tirklijem! On je majstor svog zanata! Očekujem da će ovo moje pismo izazvati buru kod pristalica Silarda. ali i da će se javiti čitaoci koji će me podržati u mojoj nakani. Zato smatram da bi bilo korisno objaviti ovo pismo jer vam ne donose korist same hvale na vaš račun. Treba izazvati polemike među čitaocima.

Marko Kajmak
Blaža Valjina 28/a
57000 Zadar

Poštovani Marko,

I »Svet reke« je u nacrtu našeg izdavačkog plana, kao i Anderson i većina pisaca koje ste naveli. Druga je stvar to što sa nabavkom prava na štampanje ide malo teže. Što se Tirkilja tiče, verovatno će vas obradovati vest da su u pripremi njegova dva romana, »Čovek za sva vremena« i »Div-lji lovac zvezda«.

Dragi naši, toliko. Naša adresa ostaje

DNEVNIK

KNJIŽEVNA IZDANJA
X-100 SF
Bul. 23. oktobra 31
21000 Novi Sad

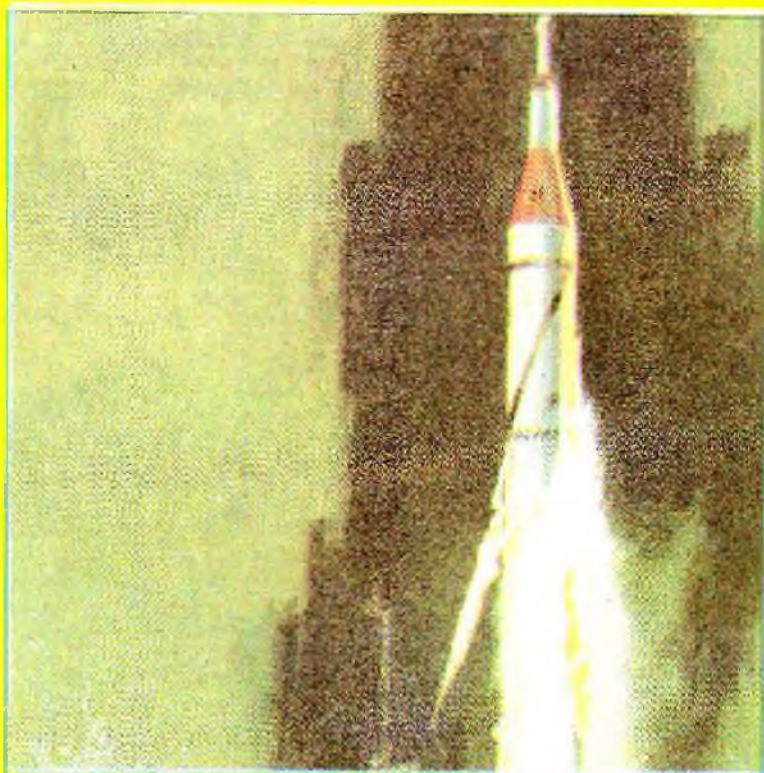
SLEDEĆA SVESKA

OBRAČUN KOD CRNE JAME

Broj **9** • 150 dinara

Ch. A. Bell

OBRAČUN KOD CRNE JAME je poslednja sveska ciklusa o ratovima Marka Sllarda i Kiborga. Istovremeno to je opis kraja svih postojećih organizovanih sila zla, koje su delovale u Galaksiji.

Posle neuspelog pokušaja napada na Atlantis, Kiborg beži jer zna da za njega više nema mesta u Galaksiji; svi njegovi saveznici su razbijeni, uništeni ili izgnani iz regiona Ujedinjenih svetova.

U tom očajničkom bekstvu dok ga progoni Mark, Kiborg ima na umu samo jedno — kako da se sobom povuče u propast i svoga progonitelja.

Na samom horizontu događaja njih dvojice vode svoju poslednju bitku, ali samo rečima.